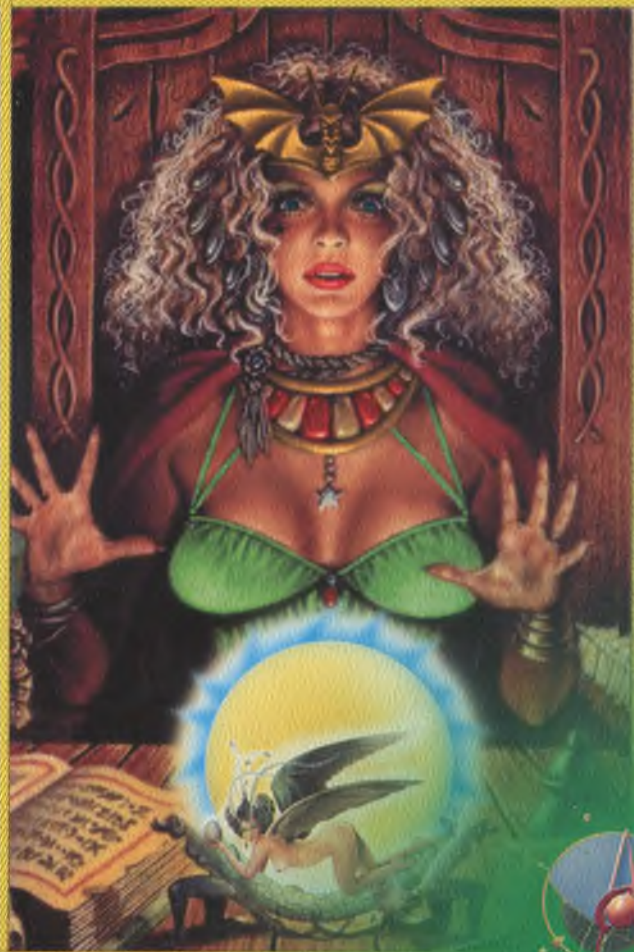

Олександр Зорич

ОФІЦЕР МАГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

АЛФЕВІКА

Олександр Зорич

ОФІЦЕР МАГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Книга перша

ЗЕЛЕНИЙ
• ПЕС •

Київ – 2004

УДК 821.161.2-312.9
ББК 84.4 УКР-445
З 86

ЗОРИЧ Олександр
З 86 Офіцер магічної безпеки: Роман. —
К.: Джерела М, 2004. — 288 с.
ISBN 966-7831-61-2

Чи можуть кохати сектерні агенти? Особливо якщо всі нюанси фізичної любові обмежені Укладеннями Жезла і Браслета й за будь-який відступ від цих Укладень чекає суворе покарання.

Як офіцер, він покликаний захищати інтереси держави, а як чоловік – кохати й бути коханим. Важко чесно виконувати свої професійні обов'язки, коли тебе втягують у криваві ігри можновладців, де правила змінюються щохвилини. Важко кохати, коли стосунки з жінкою підпорядковані вищим інстанціям і зарегламентовані до кожного руху. Залишається одне – боротися. Боротися, щоб любити, боротися, щоб владарювати!

Хочете дізнатися, на чиему боці буде перемога? Тоді вам доведеться відкласти всі термінові справи. У ваших руках книжка, в якій органічно поєднані магічний бойовик, еротичний роман, і все це у фірмовому зоричівському стилі інтелектуального фентезі.

Залишається додати: далі буде...

ББК 84.4 УКР-445

ISBN 966-7831-61-2

© О. Зорич, 2004
© ТОВ «Джерела М»,
художнє оформлення,
оригінал-макет, виключна
ліцензія на видання, 2004

ПРОЛОГ

У центрі великого саду, розбитого на манер алустральських "озер і стежинок", над басейном для гри в лам стояли двоє.

– Але чому, чому, шановний Альваре, ви не можете вказати час точніше? – з легким роздратуванням запитав високий літній чоловік, серед сивого волосся якого прокльовувалася лисина.

Він спритно підбив щигликом фігуру, іменовану "золотим спрутом" Та, протримавшись із півсекунди на поверхні, навскоси спланувала крізь водяну товщу й лягла в центр поля "Вінець Небес"

"Поважний Альвар" у свою чергу жбурнув фігуру. Кидок було виконано навмання, і все ж Альварів золотий спрут, ставши на ребро, прошив воду й ліг там само, де й фігура його супротивника. Задоволено клацнувши язиком, "поважний Альвар" відповів:

– Бо Дотанагела значно розумніший за власні перекручені ідеї про нове служіння Князеві й Істині. Заради збереження таємни-

ці Дотанагела готовий з'їсти власного язика. Моя людина сказала: "...між чотирнадцятим і двадцять четвертим днем цього місяця" І більше він нічого не витяг би з Дотанагели навіть розпеченими общеньками. Та я ще раз повторюю: коли саме Дотанагела підніме заколот, абсолютно неважливо. Важливо, що це станеться незабаром. Важливо, що гнор не зможе залишити заколот поза увагою. І найважливіше, ми з вами вже зараз готові пожати плоди цієї божевільної оборудки Дотанагели.

– І що ж гнор, справді донині нічого не підозрює? Зрештою є Опора Єдності, інформатори...

– Ні, не підозрює. Й Опора Єдності тут ні до чого, – відрубав Альвар. – Зараз у гнора всі турботи пов'язані з пошуками одного старого ворога, котрий прокрався всередину Зводу Рівноваги. А хто цей ворог, він не знає.

– А ви?

Цієї миті Альвар здригнувся всім тілом і, різко нахиливши голову вперед, зробив кілька швидких рухів, обтрушуючи маківку долоною правиці. На землю впали кілька фігур лама, а у воду полетів середніх розмірів і вище середньої огидності павук.

– Ненавиджу комах, – прошипів Альвар, докладаючи зусиль, щоб зберегти самовладання. – Усіх цих скорпіонів, тарантулів...

Його співрозмовник добродушно посміхнувся.

– Тарантули не живуть на деревах. Коли я був на зріст як цей стілець, батько казав мені: "Не бійся гада, котрий падає з гілля. Бійся того, котрого зустрінеш біля павутинної нори в камінні"

– Я не боюся ні тих, ні інших, – сказав Альвар, з острахом озираючи важку гілку шовковичного дерева, що шелестіла понад їхніми головами. – Я їх просто ненавиджу. Тут є різниця.

– Утім, ми відволіклися, – поспіхом додав він, випереджаючи свого співрозмовника, який уже відкрив рота, щоб повідомити, що тарантулів і скорпіонів нерозумно ненавидіти, але цілком доречно боятися. – Ви, здається, питали в мене щось?

– Так, питав. Ви говорили, що в гнора є всеєдині Зводу "один старий ворог", але він не знає, хто це. А я запитав, чи знаєте його ви.

– Ні. Я теж не знаю, – спокійно знизав плечима Альвар, і чергова фігура лама з філігранною точністю опустилася на дно басейну.

Літній відчув, що більше не почує від Альвара нічого цікавого і не зможе виграти в нього й цього разу.

Альвар брехав. Йому були відомі й ім'я ворога, і єдино вірний шлях до його пошуку.

Але навіщо його співрозмовникові знати про це?

Сутінки густішали. Літньому було шкода не стільки програних грошей, скільки того, що у Варані існує людина, здатна виграти в лам у нього, непереможної "Золотої Ручки"

А гроші – що гроші? Аври й аврики... Позавчора, наприклад, він виграв у залітного гвардійського офіцера такі шикарні трофейні сережки, що навіть його неласкава небога Овель буквально розквітла від захвату.

– Ну що, відкладемо партію?

– Ах, Золота Ручко, Золота Ручко! – раптом розсміявся Альвар, по-панібратському обіймаючи співрозмовника за плечі. – Ви все не облишаєте надії перемогти мене. Мене!

Альвар різко обірвав сміх і сказав упівголоса:

– Не плачайте марно надію. Обігравайте хоч увесь Варан – на здоров'я, – та ніколи не намагайтеся обіграти мене. Не менш як дюжину таких самовпевнених невдах зарито по всьому Колу Земель – від Західного моря до Цинора.

Від Альварового дотику по спині літнього пробіг огидний холодок. Він був зніжений і боязливий, він звик боятися, коли лякають.

Щоб позбутися неприємного відчуття порожнечі, яке виникало в нього кілька разів за

час сумнівної дружби з Альваром, він спробував посміхнутися та сказав:

– Я не настільки самовпевнений, як багатьом того хотілося б. До речі, я давно збирався вам запропонувати, Альваре, познайомитися з моєю небогою. Посидимо в мене, повечеряємо...

– А, пам'ятаю-пам'ятаю, ви щось казали, – махнув рукою Альвар. – Знаєте, я вірю в чарівливість вашої небоги. Та раджу вам до часу остудити свій любовний запал. От як станете Ясновельможним князем, тоді вам буде дозволено все що завгодно.

– Авжеж, дозволено! При такому волелюбному гнорі, як ви! – догідливо розсміявся літній.

Альвар мовчки вищирився. Не так уже він і прагнув стати гнором. Але в цій паршивій країні, куди занесли його вітри Лункої Порожнечі, гнор був єдиною людиною, котра мала достатньо влади. Менше, звісно, ніж личить Відображеному, але на перший час годилося й це.

РОЗДІЛ 1. ДУЕЛЬ

1

Якщо один відтне іншому голову надто швидко, усі залишаться незадоволеними. Якщо супротивники помиряться, вибачившись

один перед одним, і двобій не відбудеться, усі просто знавісніють.

Але якщо супротивники битимуться жорстоко й довго, якщо плечистий "лосось" наріже шкіру цього князя чорнильниць з Іноземного Дому стрічечками, і притому повагом, спрокволу, так, щоб усі могли бачити розірвані жили й білизну перерубаних кісток, що проступає крізь кров, отоді кожен з них піде з майдану Відновленого Імені задоволеним. Мовляв, не даремно витратився – таке видовище справді варте трьох мідних аврів. А може й усіх чотирьох.

– Досить. Не таким, як ти, розмірковувати про гідність. Захищайся! – без особливого зазяття закричав Ард окс Лайн, офіцер Окремого морського загону "Блакитний Лосось" Відтак витягнув свій клинок з піхв на одну долоню.

– Моїй руці слухняний меч. Йому я дам пізнати крові, – досить повільно, твердо й голосно – так, щоб усі роззяви чули, – відповів чиновник Іноземного Дому Атен окс Гонаут.

Атен був високим і сухорлявим чоловіком, якому на вигляд ніяк не можна було дати більше тридцяти. Насправді йому було двадцять сім. Так чи інак, запідозрити в ньому запеклого рубаку та майстра фехтування було абсолютно неможливо, бо кожен знає, які телепні служать в Іноземному Домі.

"Моїй руці слухняний меч. Йому я дам пізнати крові", – це означало, що виклик прийнято цілком. І немає більше місця для вибачень і переговорів.

Це означало, що дипломатія залишилася далеко позаду. А попереду лише двобій до останнього подиху. Комусь призначено долею бути вбитим.

Натовп із полегшенням зітхнув – адже буває і так, що за весь день ніхто ні з ким так і не зчепиться. Багато дворян приходять на майдан Відновленого Імені, щоб обмінюватися смачними образами, тримаючись за рукояті мечів, але не наслідуючись вимовити формулу першої крові, яка щойно злетіла з вуст чиновника Іноземного Дому. Ні, цього разу все буде інакше.

– Розійдися! – гаркнув "лосось" і, витягнувши меч повністю, окреслив коло двобою.

Схоже, він був трохи здивований гарячністю свого русявого супротивника. Куди це він так квапиться?

У тому, що доля вирішить двобій на його користь, Ард окс Лайн не сумнівався. Майже не сумнівався.

Натовп із розумінням ухнув. Коло розсунулося в боки, набувши розмірів, цілком задовільних для дуелянтів.

Тримаючи меч усе ще вістря до землі, "лосось" кинув допитливий погляд на свого супротивника.

У принципі, етикет давав їм обом право на дві-три необов'язкові, але бажані фрази. Щось схоже на жалість ворухнулося в душі морського офіцера. Дати б дурникові-писаці хоч побалакати перед смертю... Але тут Ард згадав про жорстоку образу, завдану йому ні ким іншим, як ось цим дурником-писакою, і вся його жалість миттєво перетворилася на тягучу й мутну бойову жорстокість.

– Хог! – гаркнув Ард і зробив три кроки до супротивника. Блиснув меч.

2

– А з чого це вони завелися? – запитав провінційного вигляду юнак. Такі завжди тупцюють на двобоях позаду всіх.

Відповідь на це запитання знав майже кожен, та лише приблизно.

Кожен уявляв собі сцену образи гідності по своєму. Напевно, через те, що гідність була в кожного своя і уявлення про неї теж. Але всі, хто того дня зібрався на улюбленому майдані столичних дуелянтів, знали напевно: чиновник Іноземного Дому Атен окс Гонаут образив офіцера "Блакитного Лосося" Арда окс Лайна. А не навпаки.

Декому з присутніх пощастило бачити й зародження сьогоденнього двобою. Тим, хто був учора вдень у театрі.

П'еса "Еллат і Естарта" встигла нав'язнути в зубах усім столичним любителям видовищ. А тому більшість місць займали провінціали, їхні дорослі діти, чужоземці та зовсім випадкові люди, що зайшли згаяти кілька годин. Одним із таких, схоже, був і Атен окс Гонаут. На початок він спізнився.

"За народженням я грют, та батько мій, що прагнув

Показати командирові йтани, де він
Очолював допоміжний кінний загін,
Що він забув про стародавні битви в степах,
Де праотці його жертвою мечів упали
Праотців командира йтани, не став
Занадто довго міркувати.
Й Егіном мене назвав...

– гугнив актор із накладною бородою з кінського волоса.

Зав'язка вже відгриміла, а все найцікавіше ще не було сказане. Глядачі знемагали від спеки й цікавості.

Чоловік зі знаками розрізнення Іноземного Дому пробирався на своє місце, наступаючи на ноги й заслоняючи сцену. За ним тягся шлейф загального незадоволеного шикання й роздратованої лайки.

"Й Егіном мене назвав", – на цих словах Атен окс Гонаут підняв праву брову й уперше поглянув на сцену.

Якби комусь було не ліньки стежити за виразом його обличчя, він, мабуть, зміг би викрити Атена в незрозумілому подиві, якщо не в збентеженні. Втім, нікому не було до нього жодної справи – п'єса була цікавою.

Офіцер "Блакитного Лосося" Ард окс Лайн дивився на сцену немов зачарований. Він соромився зізнатися своїй дамі, що бачить "Еллата і Естарту" вперше.

Коли якийсь спізнілий чиновник зачепив його гладко виголене шляхетне підборіддя піхвами, що випирали з-під плаща, та ще й затримався перед ним, спиною до нього і його дами, на кілька митей довше, ніж було необхідно й припустимо, Ард дозволив собі зауваження:

– Проходь-проходь, чого став?!

Але, на Ардів подив, зауваження виявилось недостатньо.

Чиновник і далі поведився по-хамському. Він повільно повернувся до Арда і, змірявши того поглядом зверху вниз – що, утім, не дивно, адже Ард сидів, а Атен стояв, – мовчки висякався.

– Ти що, з глузду з'їхав? – у люті зашепотів Ард. – З лісу вийшов, нечема?

– Аж ніяк, – із презирливим спокоєм відповів той і на ще більший подив і роздратування офіцера сів праворуч від нього. Під час цього нескладного маневру, проведеного русявим

чиновником, його піхви вже вдруге чиркнули Арда по щоці.

– Ну це вже занадто! – забувши про пристойність і п'єсу, гаркнув Ард і підхопився, оскаженіло відриваючи від свого рукава чіпкі кігтики переляканої супутниці, яка мала дурнувате ім'я Авор, що означало "перепелиця". Супутниця молола заспокійливу нісенітницю й щосили намагалася втримати його. – Ти що, мене не зрозумів, пис-сако?

Атен окс Гонаут повільно перевів погляд зі сцени на свого сусіду й причепливо оглянув його від голови до ніг.

З особливо знущальною прискіпливістю він оглянув його багатий, але дещо старомодний камзол кольору пряжених вершків, біля самісінького коміра якого лисніла масна пляма (сам Ард помітив її лише біля входу до театру і вжахнувся, та було запізно). Ард не зміг опанувати себе й густо почервонів.

– Мені ні до чого розуміти людину, котра не може дозволити собі користуватися послугами пралі. Заявитися до храму мистецтва в такому вигляді! Та це ви, вельмишановний гіазире, неосвічені, як сама мати-природа, – відрубав Атен окс Гонаут.

Що б там не відбувалося на сцені, тієї миті всі погляди були спрямовані до зали, де сварилися двоє шляхетних. Усе ж таку свару, на

відміну від "Еллата й Естарті", можна побачити в театрі не щодня.

3

– Хог! – зарозуміло, неначе милостиню, кинув Атен окс Гонаут, і його темно-синій плащ упав на землю.

Усе. Почалося. Базікати більше не будуть.

Перший випад "лосося" натовп зустрів схвальним шепотінням. Ефектно, сильно, рішуче.

Перший захист "писаки", як не дивно, теж. І справді, такої спритності за чиновниками Іноземного Дому нібито раніше не водилося.

Атен окс Гонаут присів на одну ногу. Його меч, клинок відмінного північного гартування, зустрівся з казенним клинком "лосося" в дуже незвичайному місці, позбавивши удар офіцера тієї міці, котра припала до душі роззявам секундою раніше.

Якби в Арда окс Лайна був час на подив, він, напевне, дивувався би. Але він не сподівався, що його кривдник, який – з усього видно – молодший років на десять, зможе осадити його настільки легко, причому першим же випадом.

– Хог!

Меч "писаки", ведений охайним прокрутом кисті, метнувся до Арда за дуже незвичайною траєкторією. Навряд чи хто-небудь із гляда-

чів знав, що маневр цей зветься "молодшим сірим бражником"

Ард теж цього не знав. Заклопотано кренувши, він скуто й гарячково відбив удар. Невдало, хоча й не так, як розраховував "писака" Клинок Арда зійшовся з клинком супротивника майже плазом, видавши низький гул.

"Коли дурна рука фехтувальника ображає шляхетну крицю, криця оповіщає про це обуреним гулом", – мовлять трактати, присвячені мистецтву вбивати.

Але не встиг Ард ретируватися, як позначився новий удар. Схоже, писака не був прибічником довгих матримоній і квапив... що він квапив?

Тепер Ардові вже не здавалося, що його супротивник квапить свою смерть. Ні, цей чиновник не божевільний вискочка, який шукає собі на голову пригод по театрах і майданах. Він...

Але "лососеві" не залишалось часу на роздуми.

Несподіваний удар з лівого боку.

Лезо клинка Арда гарячково несеться ліворуч. Замах – високий, нахабний, упевнений – і писака б'є зверху. "Лосось" насилу уникає удару.

Глядачі, залишаючись нерухожими, стежать за двобоєм у цілковитій тиші. Час ніби втратив тривалість і відмірюється коротки-

ми, проблисковими сплесками. Тепер кожен рух, кожен подих, кожен помилковий випад значущі.

Так, зараз б'ються аж ніяк не рівні супротивники. Це було зрозуміло й до початку сутички. Та лише тепер з'ясувалося, що веде аж ніяк не "лосось". А, Хуммер його роздери, цей дещо недолугий на вигляд, блідий і русявий писака з Іноземного Дому!

"Цілий рік усім розповідатиму, що бачив, як чиновник зарубав офіцера, і не просто офіцера, а "лосося"!" – промайнуло в голові простодушного провінційного юнака з останнього ряду.

Насамкінець писака порадував глядачів чудовим випадом, який у Варані безлико йменували "відвід з ударом"

Вістря клинка описало правильне півколо над клинком супротивника зліва направо, а відтак пішов удар, що відбиває клинок супротивника донизу.

Ард окс Лайн упустив меч – уперше за останні дев'ять років. Що тепер? Молити про милосердя?

Ард кинув на свого супротивника погляд, сповнений ненависті й гиркоти. Це справді прикро: померти від руки людини, котра образила тебе. Але в погляді "писаки" не було ні ненависті, ні милосердя. Нічого, до чого мало би сенс апелювати.

"За народженням я грют... Й Егіном мене назвав", – чомусь згадалося Ардові окс Лайну за секунду перед тим як його голова, відокремлена від тіла клинком чиновника Іноземного Дому Атена окс Гонаута, покотилася по кругляках майдану попід ноги роззяв, що зойкнувши розійшлися клином.

Тепер у неї, у цієї голови, були думки, поважніші за п'єсу про ворожнечу двох стародавніх військових вождів.

РОЗДІЛ 2. СМАРАГДОВИЙ ТРЕПЕТ

1

Пристань для кораблів Окремого морського загону "Блакитний Лосось" знайти простіше, ніж власне віддзеркалення.

Бо над нею, видима з будь-якого куточка порту, височіє тридцятилоктева колона, оповита по спіралі виразним барельєфом. Сто двадцять одна картина оповідає про військові труди, перемоги й тріумфи кращої флотилії Варана. А на вершині пломеніє герб загону: власне блакитний лосось, що злітає до Сонця Передвічного на пінному гребені Щасливої Хвилі.

Що є лосось на гербі загону? Лосось є знак несамовитого завзяття, бо й справді несамовите завзяття цієї риби, яка підіймається до верхів'їв річок в ім'я продовження роду. Так са-

мо й "Блакитний Лосось" – несамовитий і завзя-
тий у своєму служінні Князеві й Істині.

Чому лосось на гербі загону має блакитний
колір? Блакитний колір є знак непорочної чи-
стоти в житті так само, як білий колір є знак
непорочної чистоти в смерті.

2

Сьогодні біля кам'яної пристані стояли
п'ять із семи кораблів "Блакитного Лосося".

Усі вони були помітно чистішими, ставні-
шими й елегантнішими, ніж двоюрусні га-
лери Флоту Охорони Узбережжя й пузаті
трищоглові громадини Флоту Відкритого
Моря.

Ардів корабель стояв п'ятим, останнім у
ряді схожих між собою як дві краплі води
вузкостегнових двощоглових красенів фло-
тилії. Іменувався він багатозначно: "Свічадо
Вогню"

– Вечір добрий, – Егін простягнув матросо-
ві на вахті грамоту, що засвідчувала його, Егі-
нову, липову особу.

– Тор-ман окс Нон, сьо-го по-да-тель, є
пред-став-ник Мор-сько-го До-му, у-пов-но-
ва-же-ний в... – повільно, по складах прочи-
тав матрос і лише потім, насолодившись при-
ємною шорсткістю гербового папера поважно-
го відомства та переконавшись на зуб у справ-
жності золотої печатки, додав:

– Тоді добрий вечір.

Егін відповів матросові стриманою по-смішкою.

– А в якій справі, милостивий гіазире Торман? – поцікавився матрос, згортаючи грамоту. – Мабуть, за речами Арда окс Лайна? Чи не так?

– Так, – кивнув Егін. – Мені повідомили, він загинув сьогодні вранці. Тобі, до речі, не відомо як?

– Відомо. Його якийсь хмирь з Іноземного Дому... того... – настрій у матроса псувався просто на очах. – Кажуть, цей недоносок з цивільних його нечесно підколов. Випадковість, мабуть. Коли таке було, щоб офіцера?..

– І то правда. Шкода вашого Арда окс Лайна. Шкода, – досить холодно відгукнувся Егін і, сховавши папір у сарнод, рушив сходами нагору.

Не надто приємно, коли вахтові матроси величають тебе недоноском і докоряють, нехай навіть самі не відаючи про те, кому докоряють, нечесністю.

Утім, матрос не винен. Навіть не усвідомлюючи цього, вахтовий зробив Егінові, який досконало володів мистецтвом перевтілення, вишуканий комплімент. Дволикий чиновник Іноземного і Морського Домів посміхнувся сам до себе.

3

Матрос на вахті був молодий і недосвідчений. Схоже, він справді повірив, що Егін є офіцером Морського Дому, що прийшов за речами нещасливо загиблого Арда окс Лайна.

Старших "лососів" на таку просту легенду не купити. Коли Егін піднявся на верхню палубу, десять пар очей, похмурих і нашорошених, втупилися в нього з німим запитанням.

Але того дня запитання ставив Егін.

— Чи не підкажете, милостиві гіазири, як мені знайти каюту покійного Арда окс Лайна?

Отримавши скупе й невиразне, але все ж таки пояснення, Егін пригнувся, щоб не вдаритися головою об верхній одвірок люка, і ступив на сходи, що ведуть униз, на другу палубу.

Його проводили ворожі погляди й тихе перешіптування.

Так, ці закоренілі "лососі" чудово розуміють, що Ард був не в ладах зі Зводом Рівноваги. І не сумніваються в тому, що вбито його не просто так, а з відома і за вказівкою Зводу.

Вони здогадуються, що Егін звідти. Хоча, швидше за все, і не підозрюють, що саме він, Егін, сьогодні вранці розбавляв нудьгу майдану Відновленого Імені "малими сірими бражниками"

Коли Егін спустився до середини сходів, ремінь на його лівій сандалії лопнув, пряжка відскочила, він заточився і мало не впав.

Ліва сандалія була безнадійно зіпсована. Підшва окремо – ремінці окремо.

– Сить Хуммерова! – спересердя вилаявся Егін. Він підібрав залишки лівої сандалії, зняв для симетрії праву і продовжив спуск до лона "Свічада Вогню"

Він не став обертатися. І так було зрозуміло, що "лососі", навшпиньки прокравшись до люка, бачили все.

Хтось із них пирснув зі сміху. Хтось пошепки обізвав гостя зі Зводу Рівноваги босяком. Настрій компанії помітно поліпшився.

"Що ж, потішив дурнів безкоштовною клоунадою", – зітхнув Егін, хлопнувши сандалією об сандалію, неначе це були долоні.

Хлоп!

4

Переступаючи поріг Ардової каюти, Егін злився на себе й на всю світобудову.

Надто довго він сьогодні морочився з цим Ардом! Міг, між іншим, дістати між очей холодною крицею. Треба за собою стежити.

Умовити б Іланафа в День Без Вітру вибратися хоч на Руїни і там попотіти як слід. І під праву руку, і під ліву, і, мабуть, навіть під кавалерійські прийоми. От доведеться наступного разу працювати проти "міднокопитного" – можна й кісток не зібрати.

І надто вже дурною вийшла сцена із цим триклятим взуттям!

Звісно, сам винен. Людина з Опори Речей має стежити за своїм маскарадом день і ніч. І все ж таки надто підло відлетіла застібка, надто по-дурному лопнув ремінець, надто безпомічно виглядав він, мало не звалившись зі сходів!

У каюті було темно. Егін навпомацки відшукав ставні віконця, яке служило єдиним джерелом сонячного світла в цій пастці для щурів.

Безпросвітний морок перетворився в напівморок. Так, адже вечір. Егін роззирнувся.

Як зазвичай. Ліжка, навісна шафка над ним (либонь через дзвін на сполох Ард не раз і не двічі набивав собі гупі, а шафку не знімав). Тумба ліворуч, два відкидних сидіння навпроти ліжка, а під ліжком... Так-так, скринька і пара сандалій. Пара сандалій!

Егін посміхнувся. Улітку всі варанські морські офіцери взуті однаково. Він, Торман окс Нон, чиновник Морського Дому, і Ард окс Лайн, боєць "Блакитного Лосося", носять абсолютно однакове взуття, яке у величезній кількості виготовляють на факторіях Його Ясновельможності Постачальника (а заразом і тестя) Хорта окс Тамая. Взуття – лайно, живе добре якщо один сезон, але легке й зручне, у цьому йому не відмовиш.

Егін дістав сандалії з-під ліжка й оглянув їх причепливим поглядом столичної модниці. Майже не ношені. Розмір – його. Егін ворухнув ніздрями. І чужими ногами не смердять.

"Отже, доля відібрала в мене чудові сандалії, і їх знову доведеться виписувати через шістьох пожиральників паперу й випивальників чорнила в Арсеналі Зводу.

І доля подарувала мені сандалії, які створені для мене. Звичайні гарні сандалії. Якщо Норо продовжуватиме розробку щодо "Блакитного Лосося", то вони будуть дуже до речі"

Незабаром Егін запхав під ліжко свої порвані сандалії та випростався на повний зріст, відчуваючи на ногах чудову легкість свіжого, чужого, дармового взуття. От тепер можна було присвятити себе службовому обов'язку.

5

В Ардовій каюті витав якийсь підозрілий дух, не зовсім поєднаний із уявленнями про моральну чистоту офіцера "Блакитного Лосося"

Із внутрішнього боку дверей висіла картина на шовку із зображенням дівчини, що схилилася над водою. Ракурс, у якому безвісний розбещувач нестійких душ подав не менш безвісну натурницю, насторожував, позаяк наводив на думку про Задню Бесіду. А Задня Бесіда проміж чоловіком і жінкою навіть за від-

сутності Крайнього Звернення – справа згубна, милостиві гіазири.

Звичайно, у самій картинці не було нічого крамольного, бо в ній був відсутній найперший знак Звернення – власне оголена персона чи відповідна частина персони протилежної статі. І все ж таки Егін, мимохіть здригнувшись, витяг зі свого чиновницького сарнода з гербом Морського Дому хижі обценьки й, обережно витягнувши цвяхи, зняв паскудну картинку з дверей.

Робота щодо Речей почалася. П'ять Речей були наявні: чотири цвяхи й шовковий клопоть.

Егін сів на ліжку і, запустивши руку у свята святих свого сарнода – окремий мідний циліндр, – витягнув Зіницю Істини.

Скляна куля розміром зо два кулаки. Ані швів, ані слідів видування, ані горловини. Просто ідеальна куля з товстого, але дуже чистого скла, цілковито заповнена водою. Жодної бульбашки повітря.

А всередині кулі – немов підвішені в повній нерухомості, у загадковій дрімоті три напівпрозорі істоти, кожна розміром з мізинець. Тонкі багатоколінчасті лапки, довжелезні вуса, намистини-очі. Креветки-світляки, годіванці натуралістів-дослідників (чи то, як їх називає Іланаф, "натуралістів-мучителів") з Опори Безголосих Тварей. Креветки-примари, котрим відомо невідоме.

Ну що ж, розпочнемо. Егін зітхнув – попереду була нудна справа – і, зім'явши здерту шовкову красуню, подивився на неї крізь Зіницю Істини. Нічого. Як і слід було очікувати.

Егін розклав на ліжку шовк малюнком до низу (щоб не бентежив думки) і один за іншим промацав крізь Зіницю Істини всі чотири цвяхи. Знову нічого. І знову – нічого дивного.

Тоді Егін про всяк випадок оглянув Зіницею всю каюту. Підлогу, стелю, стіни, ліжку, тумбу, відкидні стільці.

Такі поверхневі огляди здебільшого не дають результатів, бо навіть звичайна тканина, не кажучи вже про дерево чи метал, становить для такої простої Зіниці Істини нездоланну перешкоду.

Але якби раптом у щілинах між дошками причаїлося насіння Вогненної Трави (що неймовірно) чи жук-мертвитель (що майже неймовірно), то...

Егін вилаявся в голос. Якби тут сидів жук-мертвитель, то він, Егін, був би вже мертвий. Одначе сильно його спантеличили ці прокляті сандалії. Він мав оглянути тут усе через Зіницю Істини ще до того, як переступив поріг каюти. Хвала Шилолу, Ард окс Лайн був дрібною сошкою.

6

Егін належав до тих людей, які спершу з'їдають тушковану моркву, а вже потім –

шматок смаженого м'яса, хоча морква в них викликає помірну відразу, а м'ясо – слиновиділення. Егін здогадувався, де слід шукати найцікавіше, і все ж продовжував розбиратися з різними безневинними дурничками, тішачись передчуттям огляду навісної шафи над ліжком і скриньки під ліжком.

Найкраще з особистої Ардової зброї залишилося при трупі, і зараз укупі з його одягом це оглядають якісь інші фальшиві чиновники Морського Дому в міському Чертогу Покійних.

У похмурому лоні тумби, де водився середніх розмірів і великої мерзенності павук (що, цей Ард його навмисне плекав?), знайшлися дві трохи заіржавілі абордажні сокирки. Більше зброї в каюті не було. Небагато для "лосося", але, у принципі, зрозуміти можна: решту вони отримують на руки перед виходом у море. Включно із важким обладунком.

Егін колупнув нігтем іржу на сокирі. Засохла кров. Справді, з чого б іржавіти гарній збройовій криці? Кожен офіцер любить свою зброю. Егін от, наприклад, дуже любив. Але він ніколи не забував стерти кров. А Ард забув. Чи не схотів. Сокири, зігноровані Зіницею Істини, відправилися до цвяхів. Розчавлений при спробі втечі павук – до праотців.

У тумбочці ще відшукався світильник. Егін, трохи повагавшись, запалив його і виставив на тумбочку. Олії в світильнику було

мало, але на найближчу годину вистачало з лишком. А Егінові більше було й не потрібно.

"Добре. Вистачить. Морквою я ситий. Хочу м'яса", – вирішив Егін. І йому відразу ж захотілося запустити зуби в соковиту плоть убитого тельця. Їв він давно.

Егін підійшов до навісної шафи і, відкинувши два гачки, ривком відчинив стулки. Близько тридцяти корінців різномасних книжок.

"Ого!" – присвиснув Егін.

За все своє життя він навряд чи прочитав стільки. Та що там "прочитав"! Може, і в руках стільки не тримав.

А от Ард, схоже, був справжнім книголюбом. Не даремно перший, швидше потішний, аніж змістовний донос на Арда, надійшов з публічного книгосховища. Він, бачте, попросив "що-небудь про ранній, героїчний період історії Орина". А коли йому відповіли, що можуть запропонувати лише "Грютські війни" медяновустого Карациттагона, обласканого по обидва береги Ориса й по обидва боки Хелтанських гір, Ард наморщив свого породистого носа й забрався, бурмочучи "навколо одні брехні...

Згадуючи цей дурний донос, прочитаний місяць тому в кабінеті Норо, Егін спрямував Зіницю Істини на Ардові книжки.

О, так! Дерево дверних стулочок справді надійно берегло їх до часу, але тепер, оголені, вони явили свою сутність. І якщо верхній ряд і права половина нижнього були непорочні, то при огляді лівих корінців креселки нарешті ожили.

Під їхніми ефемерними панцирами пробігли ланцюжки малинових вогників. Найбільша встала в кулі вертикально, опустивши голову донизу, а дві інші склали з нею подобу двосторонньої шибениці.

Егін вибрав навмання третю зліва книжку – найтоншу й непоказну – і подивився на неї окремо.

Колір вогників, якими пломеніла плоть креселочок, змінився на ніжно-салатовий. Потім вогники налилися густою зеленню.

Егін добре пам'ятав приписи і знав, що має зробити в цьому випадку. Та все ж таки продовжував дивитися, бо ніколи ще йому не доводилося зустрічати Смарагдовий Трепет. І тільки коли старша з креселочок, ставши суцільно зеленою і зовсім непрозорою, несподівано впала на дно, Егін нарешті отямився від мари й поспіхом відвів погляд.

Погано. Зіницю доведеться міняти, оскільки слідом за першою невдовзі помруть і дві інші. Доведеться порозуміватися з начальством. Узагалі-то, такий відхід від приписів сам по собі ще не злочин, а всього лише службовий проступок. Однак і цього досить...

"Ну добре, – подумки махнув рукою Егін. – Якщо вже я погубив Зіницю, то можна, напевне, ще раз відійти від приписів і зазирнути всередину тієї поганої книжини, яка викликала Смарагдовий Трепет. Про це вже точно ніхто не довідається"

Егін відклав Зіницю та навмання відкрив книжку, яка, взагалі-то, і книжкою не була. Дві тонкі дерев'яні дощечки з отворами, через які пропущено мотузку. Між дощечками – аркушів тридцять-сорок щільного паперу, пописані нетвердим, Ардовим почерком.

...У той час як другий робить діви втіху вивчити свій жезл за допомогою губ і язика..."

Серце в грудях забилося відчутно швидше. Егін поспіхом закрити книжку.

Та-ак. "Другий" Отже, є і "перший" "Подвійні Знайомства з Першим Сполученням Вустами" і чимось там ще, що йде від непрочитаного "першого" За складання такого трактату (чи, швидше, за його переписування?) Арда можна було привселюдно стратити через повішення на гнилій мотузці, вигнати зі шляхетних і, напевне, заслати на галери.

Проте креветкам-примарам до цього справи немає. І немає звідки узятися Смарагдовому Трепетові. "Хіба лише в чиїхось нестриманих стегнах", – посміхнувся Егін. Отож, книжка складніша, ніж здається на перший погляд.

Намагаючись не зачитуватися крамолою, Егін якомога швидше перевірів усі сторінки. На передостанній колір чорнила змінився з чорного на червоний.

Замість усіляких там "Грютських Скачок" Егін побачив замкнуту лінію, що окреслювала яйцеподібний контур. Усередині тіснилися стовпці кособоких знаків.

"Якщо це писемність, то аж ніяк не наша..."

На лінію, котра оточувала шифр-таблицю, було нанизано вісім картинок. Щось на кшталт кільця... Рогате кільце... Ще одне рогате кільце... Вигнутий вузький придатак...

Двері за спиною Егіна відчинилися. Перш ніж його розум усвідомив це, долоні Егіна вже безшумно закрили книжку.

Книжка відправилася на ліжко.

Відтак Егін обернувся. Обганяючи думки, його права рука подовжилася крицею меча, який, здавалося, від самісінького ранку так і не повертався в піхви.

7

– Спо-окійно, о-оф-фіцере! – зі знущальним розтягуванням сказав високий чоловік, переступаючи поріг каюти.

У двох долонях від його грудей застигло лезо Егінового меча, господар якого, як завжди, не був Егіном, а, як міг судити кожен з бра-

слета на правому зап'ястку і з застібки плаща, був пласкодупим і ледачим марудником з Морського Дому.

Незваний гість був одягнений точнісінько так само, як і Егін, але, на відміну від останнього, носив франтівські вусики. Його браслет мав ту ж невигадливу форму гребінчастої хвилі і був прикрашений скромними сльозами бурштину. А от його сарнод був більшим, хизувався позолоченим обкуттям і рідкісною, дорогою шкірою тернаунської акули.

Егін насилу придушив полегшений смішок та зовні залишився цілком безпристрасним. Не змінившись з лица, він повернув меч піхвам.

– Чим можу бути корисний, офіцере? – запитав Егін, ледь схиливши голову набік.

– Нічим, – сухо відповів той, розкриваючи сарнод.

– Як мені вас розуміти? – Егін раптом розлютився на цього сухорлявого прогнозу, котрий, напевно, є якимось бувалим рах-саваном Опори Писань, і все ж це ще не дає йому права так розмовляти з ерм-саваном Опори Речей.

– Так і розумійте, офіцере, – сказав власник франтівських вусиків, простягаючи йому прямокутну пластинку зі збройової криці.

Гравіювання на пластині зображувало дволезову варанську сокиру. На обох лезах були

вигравіювані очі. На лівому око було заплющене. На правому – розплющене.

"Звід Рівноваги" – свідчив напис, що півколом обіймав сокиру зверху.

"Гастрог, арум Опори Писань" – під сокирою знизу.

Дірчасту печатку Зводу Рівноваги було ніби недбало відтиснуто на пластині ліворуч унизу.

Так, все правильно. Підробити можна що завгодно, та тільки не "дірчасту печатку", офіційно іменовану Сорок Міток Вогню. Крихітні отвори в пластині мали зіркоподібно оплавлені краї з багатобарвною синьою окалиною і разом становили схематичне зображення тієї ж сокири, що її любовно було нанесено граверами на пластину.

Коли Гастрог приймав свій жетон назад, в отворах "дірчастої печатки" спалахнули сині іскорки. Інакше й бути не могло.

Якщо хтось, убивши чи обікравши офіцера Зводу, заволодів би його жетоном, той залишився би в руках убивці чи викрадача всього лише залізякою. Сорок Міток Вогню відповідають синіми іскорками лише своєму справжньому власникові. Офіцерів Зводу вчать, що нікому в Колі Земель не до снаги домогтися такого ефекту, а отже, і підробити жетон Зводу неможливо.

Егін навіть не міг помислити тоді, що в Колі Земель є магії не менш дієві, ніж магія

кузень Зводу Рівноваги. Навіть не міг помислити...

Егін, якому з досади хотілося вити вовком, дістав і простягнув Гастрогові свого жетона.

– Ну що ж, ерм-саване, – сказав Гастрог, як і раніше, глумливо, втім дещо дружелюбніше. – Як старший за званням на дві щаблі і як офіцер переважаючої Опори прошу вас негайно залишити каюту покійного Арда окс... – Гастрог затнувся, напружуючи свою пам'ять, і Егін зловтішно подумав, що нічого було офіцерові лізти не в свою справу.

– Взагалі-то, неважливо, – махнув рукою Гастрог. – Так чи інак, ви вільні, ерм-саване.

– Перепрошую, аруме, – сказав Егін, намагаючись вкласти у свої слова рівно стільки натиску, скільки потрібно, щоб не перевищити своїх повноважень і при цьому все-таки справити на Гастрога враження людини, котра має право на власну думку. – Я тут на виконанні службового обов'язку, і я ще не закінчив цей обов'язок виконувати.

– Справді? – запитав Гастрог. Його брови зійшлися на переніссі подобою грютського лука. – І ви наслідитеся стверджувати, ерм-саване, що ваш обов'язок у тому, щоб вивести з ладу свою Зіницю Істини?

"Яка спостережлива тварюка!" – подумки заволав Егін.

– Аруме, – Егін насилу ковтнув грудку, що підступила до горла, – Зіниця Істини сама зіпсувалася, коли я оглядав книжки Арда окс Лайна щодо наявності в них жуків-мертвительів.

– Он воно як? – поцікавився Гастрог, і його рухливі брови злетіли вгору на знак іронічного подиву. – У книжках, напевно, знайшлися цілі орди жуків-мертвительів?

– Ні, аруме, – Егін з останніх сил зберігав подобу незворушності. – Причиною псування послужили самі книжки.

Гастрог не відповів. Він гидливо підняв з ліжка відкинутий Егіном трактат і, швидко прогортаючи його, уперся в те ж місце, що й ерм-саван десятьма хвилинами раніше: у передостанню сторінку з малюнком червоним чорнилом.

– Ви відкривали її? – уривчасто пересвідчився Гастрог, стрімко захоплюючи книжку.

– Ні, аруме. Лише пильно подивився на неї крізь Зіницю Істини. Зіниця блискавично взялася Смарагдовим Трепетом – я не встигнув відвести очей.

Егін знав, що його дуже легко викрити в брехні. Гастрогові було достатньо подивитися на книжку крізь свою Зіницю Істини, щоб переконатися, що Смарагдовий Трепет виникає аж ніяк не "блискавично"

Егін із тривогою очікував, коли арум потягнеться за Зіницею. І той дійсно потягнувся. Егін обмер.

– Ну от що, – сказав арум нарочито тихо й невиразно. – Тримайте мою Зіницю Істини. Вона така ж, як і ваша. Вашу, зіпсовану, я залишаю собі. Ви негайно йдете звідси, забравши неоглянуті Речі із собою. Своєму начальникові – Норо, якщо не помиляюся, – Егінові здалося, що на цих словах до Гастрогового голосу закралися скреготливі нотки погрози, – ви можете сказати, що вас вигнав з каюти арум Опори Писань. І це чистісінька правда. Ви можете назвати йому моє ім'я – Гастрог, – інакше він не повірить, що ви погодилися піти, не глянувши на мій жетон. Це теж правда. Усе.

Проте, як виявилось, ще не все.

– Про ось це, – додав Гастрог, легенько постукавши пальцями по книжці, – ви мусите забути назавжди, і якщо навіть шістсот кутах повільно кришитимуть вас на оринський салат, ви не повинні жодним словом обмовитися про подію з вашою Зіницею Істини. Ви мене зрозуміли, ерм-саване? – Гастрог упився поглядом в Егінове обличчя.

– Так, аруме, – Егін розумів, що, можливо, його життя зараз залежить саме від тієї міри щирості й дурості, яку зобразять його очі.

– Зрозуміли, – Гастрог ледь помітно кивнув. – І ще. Я б міг убити вас, але не зробив цього тому, що ми обидва офіцери Зводу і працюємо заради спільної священної мети.

Сьогодні ви вчинили службовий проступок, вагу якого не в змозі усвідомити. Я пробачаю вам, та майте на увазі: я пам'ятаю – ваше ім'я Егін, ви ерм-саван Опори Речей і мешкаєте в будинку Голої Мавпи, що на Жовтому Кільці. Ваша коханка – Вербеліна іс Аран, ваш начальник – арум Норо окс Шин, вам двадцять сім років і сьогодні вас підвищать до рах-савана за відмінну службу. Не варто псувати собі кар'єру і життя, рах-саване.

Занадто багато ударів нижче пояса.

8

– Що, просто так і сказав?

– Так і сказав.

Чоловік, одягнений за самісінькою франтівською модою: у яскраво-зелені, неначе флуоресцентні штани, які в столичному вищому світі іменують литими ніжками, сорочку з відкладним коміром і звужений на талії шкіряний жакет, замовкнув і задумався.

Його пальці з пещеними нігтями торкнулися підборіддя. Обличчя зобразило серйозність, що межує мало не зі скорботою.

Це була одна з найбільш ходових гримас Норо окс Шина. Людина, що не знає його, могла би подумати, що наступними словами Норо стане щось на кшталт "Гай-гай, все, абсолютно все пішло котові під хвіст". Але Егін служив під проводом Норо шість років і не став дивува-

тися скупій посмішці арума, по якій він сказав:

– Ну що ж, ти все зробив правильно. Якщо старший за званням просить тебе піти, треба йти. Так кажуть Укладення. Отже, ти забрав із собою всі-всі Речі Арда?

– Так, аруме, – тихо відповів Егін.

Норо окс Шин, як і Егін, був тут інкогніто, і саме тому до його костюму входили "литі ніжки". В інший час Норо віддавав перевагу штанам з оленячої шкіри.

Егін не побоявся вимовити вголос справжнє звання свого начальника, оскільки чути їх ніхто не міг.

Вони стояли біля кам'яного парапету, що відокремлював рукотворну стихію величезної варанської столиці від нерукотворної стихії моря на західному краї порту.

За їхніми спинами сіріло громаддя допоміжних арсеналів Морського Дому. Тут не було пристаней. І людей тут теж не було. Лише безнадійні зануди могли прийти сюди, у беззатишну порожнечу, де немає ні вина, ні жінок, ні веселоців.

От вони двоє – чиновник Атен окс Гонаут і багатій з повітової глушини з неблагородним ім'ям Альвар, що тиняється без діла, – і були, слід вважати, цими безнадійними занудами.

Утім, залишалось не зовсім зрозумілим, навіщо чиновникові крім повнісінького шкіря-

ного сарнода потрібен ще й заплічний мішок, який під час їхньої розмови скромно спочивав поруч із сарнодом. "Він що, свою паперову роботу додому тягне?" – здивувався би спостережливий роззява. І почасти мав би рацію!

– Гай-гай, вигляд у тебе зараз, ерм-саване, – посміхнувся Норо. – Ну та дарма. Зрештою, це навіть на краще.

Егін мовчки розвів руками і теж зобразив щось схоже на посмішку. Він не зовсім розумів, що "кращого" може бути в його важенній поклажі, яку доведеться зараз везти додому й розбирати принаймні години зо дві.

Норо зненацька схилив голову набік і подивився на Егіна з таким дивним виразом, ніби бачив його вперше в житті.

– Слухай, ерм-саване, а ти, бува, не забув розповісти мені якусь дрібничку? Може, Гастрог ще щось казав?

Егін очікував на щось таке і все ж був невдавано наляканий. Його врятувало лише те, що він, як і будь-який хоч трохи досвідчений офіцер Зводу Рівноваги, володіє своїм обличчям і тілом краще, ніж незрівнянний Астез, який виконує всі провідні ролі (Естарта, Ерріхпа, Інн окс Лагіна та інших могутніх мужів минулого) у Червоному театрі.

Жоден зайвий мускул не здригнувся в Егіновому обличчі. Жоден зайвий – але всі необхідні для того, щоб зобразити суміш вдаваної

образи й абсолютно невдаваного трепету, задіяли, і Егін сказав ледь тремтячим голосом:

– Аруме, мені ніколи раніше не доводилося скаржитися на пам'ять. І ніхто ніколи не звинувачував мене в брехні чи злочинах проти Князя й Істини.

Це була досить смілива гра. Але Егін відчував, що простого "Ні, аруме" тут буде недостатньо.

– Ну ні то ні, – знизав плечима Норо.

І нібито йшлося про щось абсолютно тривіальне на зразок учорашнього дощичу чи завтрашнього сніжку, сказав:

– У такому разі дякую за службу, рах-саване.

– Пробачте, аруме... – Егінові здалося, що земля утікає в нього з-під ніг і він злітає просто до Зергведа.

– Так, саме рах-саване. Звичайно, твоє нове звання потрібно ще за всіма правилами провести через нашого пар-арценця... Та, певен, моє подання не зустріне заперечень.

Егін знав, що не зустріне. Про свого начальника він міг розповісти різне – гарне й погане, правду й вигадки. Але один факт, пов'язаний із Норо, мав характер абсолютно непорушного закону: усі, кого Норо коли-небудь представляв до звань чи нагород, отримували їх. Тому що Норо ніколи нікого не представляв даремно.

– Дякую вам, аруме, – запопадливо й цілком щиро кивнув Егін. – Радий служити Князеві й Істині!

– Ну-ну, ти ще на коліно впади. Ми все ж таки в місті. Хоча, якщо хочеш знати, весь наш маскарад... – Норо сумовито махнув рукою і продовжив іншим тоном:

– Уже пізно. Я от подумав: навіщо тобі порпатися з цією парашею? – Норо легенько штурхнув мішок з речами страченого через дуель Арда. – Я, напевне, міг би зайнятися цим сам.

"Та вони що сьогодні, усім Зводом з глузду з'їхали?" – промайнуло в Егїновій голові.

Справа Арда була його, Егїноюю, особистою справою. Коли справу веде одна особа, справа має особливий статус і називається закритою. Офіцер-виконавець з відповідної Опори, направлений на розробку закритої справи, веде свого підозрюваного від початку до кінця.

Офіцер-виконавець з'ясовує коло знайомств підозрюваного, його вподобання й пристрасті, збирає докази і зрештою подає плоди своєї тяжкої праці безпосередньому начальникові. Якщо той визнає матеріал доказовим, підозрюваному виносять вирок.

Якщо вирок смертний і якщо з якихось причин публічна страта видається такою, що суперечить державним інтересам, той самий офіцер

виконує вирок. Після виконання (простіше кажучи, вбивства засудженого) офіцер Зводу інкогніто відвідує місця, у яких страчений міг зберігати крамольні чи недвозначно небезпечні предмети, книжки, сувої тощо.

У цій справі було важливе от що: Егін, як ерм-саван Опори Речей, відповідав саме за особисті Ардові речі. І саме Егін – ніхто інший! – мав повністю їх оглянути за допомогою Зіниці Істини. Після чого всю крамолу слід було віднести до Арсеналу Зводу Рівноваги, а дурниці на кшталт зубочисток, вилок і абордажних сокир – здати державі, тобто скарбниці все того ж Зводу.

Гастрог, який сьогодні вигнав Егіна з каюти, узагалі кажучи, мав на це право, хоча й досить сумнівне, позаяк, будучи арумом Опори Писань, повинен був за своїм прямим службовим обов'язком займатися Ардовими книжками. Інша річ Норо. Він, звісно, арум, він його начальник, але розроблення Ардових Речей – його, Егінова, справа. І нічия більше!

Проте сьогоднішній день був занадто дурний і довгий. Дуель, Смарагдовий Трепет і зустріч з Гастрогом вимотали Егіна, як бігового коня – дванадцять заїздів у День Без Вітру. Зрештою, якщо Норо хоче порпатися з Ардовим барахлом, нехай порпається.

– Добре, аруме, – кивнув Егін. – Можете забирати все.

– От і добре, – задоволено посміхнувся Норо.
– Ти розумна людина, рах-саване, і тобі не потрібно нагадувати, що цього нюансу з Ардовими речами насправді не було й бути не могло.

– Якого нюансу? – з нерозумінням посміхнувся Егін.

Норо розреготався.

9

Тепер Егін був без вантажу. При ньому залишився лише сарнод із Зіницею Істини, що так люб'язно подарував йому Гастрог, і парюю порваних сандалій, які Егін вирішив за доречне не вносити до числа Ардових речей, що належало оглянути.

Доки легкий двоколісний візок, який тягнув вечірніми вулицями Піннарина дужий грютський бігун, швидко наближався до його будинку, Егін гарячково обмірковував дивні події минулого дня.

"Лосося" Арда окс Лайна Егін розробив дуже швидко. Після першого недолугого доносу з книгосховища на Арда надійшов значно змістовніший і більш вітійоватий матеріал від однієї цілком шляхетної дівичі (певна річ, покинутої коханки).

"Схилив до Подвійного Сполучення Вустами... Я свято дотримувалася Укладень, але він не припиняв свої домагання... Обіцяв зробити мені..."

Далі – цікавіше: "Наприкінці другого тижня Ард сказав, що нікого не любив так, як мене, і може запропонувати мені натомість за мою прихильність безсмертя і нечувану владу над суттю природи..."

Звичайно, коли чоловік вимагає у жінки щось, що виходить поза межі дозволеного Укладеннями Жезла й Браслета, він може обіцяти призи й більш вигадливі, ніж "нечувана влада над суттю природи". І все ж таки донос пильної лярви (яка, до речі, напевно, побоювалася зустрічного доносу з Ардового боку) укупі з першим повідомленням із книгосховища був визнаний у Зводі Рівноваги достатньою підставою для розслідування.

Утім, незважаючи на обидва доноси, Ард міг виявитися чистим, як сам гнор. Його дворянське походження і помітна посада в "Блакитному Лососі" давали підстави саме для "закритого" розслідування.

Розмірковуючи, з чого би почати справу, Егін вирішив так: поганий той офіцер флоту, який не боїться, по-перше, потонути, а по-друге – бути вбитим у сутичці з цинорськими бандюгами.

Тому він, Егін, на Ардовому місці, впадаючи в похмуру безодню Змін і Звернень, обов'язково насамперед спробував би замовитися від морської стихії й ворожої криці. Егін стежив за Ардом тиждень, "знайомлячись із

клієнтом" А потім "Свічадо Вогню" – корабель, на якому служив покійничок, пішов у море, охороняти Перевернену Лілію.

Це було дуже доречно.

Колеги з Урталаргіса на вимогу Норо, якого Егін умовив на Іспит Боем, запустили смеґам на Цинор хибне повідомлення. З повідомлення випливало, що "Свічадо Вогню" являє нині легку здобич, оскільки позбавлене своєї основної таємної зброї, без якої флагман Окремого морського загону не більш ніж звичайний швидкохідний вітрильник, які є в будь-якому флоті Кола Земель.

Однієї з ночей на "Свічадо Вогню" напали цинорські фелюги.

"Свічадо Вогню" не було попереджено про напад. Таким чином Звід Рівноваги і Морський Дім заразом діставали змогу перевірити боєздатність кораблів і воїнів "Блакитного Лосося"

Операція вдалася на славу. Екіпаж і абордажна партія "Свічада Вогню" (Ард служив саме в ній) показали себе з найкращого боку. Після бою на палубі нарахували тіла двадцяти восьми цинорських виродків. Ще дев'ятьох було взято в полон.

Розрахунки Зводу Рівноваги й Егіна виправдалися: у цьому бою Ард бився в самісінькій гущавині сутички. Його нагрудник отримав кілька глибоких подряпин від цинорських

мечів і, головне, дві вм'ятини від пірнача. Сам Ард відбувся синцями завдяки надійній повстяно-мотузковій чумарці.

Егін лише цього й чекав.

Того дня, коли "Свічадо Вогню" під звуки флейт і барабанів увійшло до піннаринського порту, на його борт піднялася представницька комісія Морського Дому, до якої, як і належить, входив напрочуд молодий і красивий скарбник на ім'я Такий окс Сякий.

Він мав оглянути корабель і майно воїнів щодо ушкоджень і визначити збитки. Під ім'ям Такий окс Сякий ховався Егінів товариш по службі Іланаф, ерм-саван Опори Речей.

Прийти особисто Егін не міг, щоб не засвітитися завчасно перед Ардом окс Лайном. Така практика – посилати в ході дізнання свого колегу замість себе в разі закритої справи – не вітається начальством. Але й не забороняється Укладеннями.

Отже, Іланаф на напівпташиних правах якийсь час покопирсався в проломленому фальшборті, заносючи до своїх липових папірців липову оцінку збитків (тоді як комісія, роблячи надмірно заклопотані обличчя, випитувала подробиці бою в команди), а потім перейшов до головного. До амуніції.

Ардів нагрудник, що дістав у бої ушкодження, теж, зрозуміло, підлягав опису. Й

отут-то Іланаф з азартним подивом виявив, що вм'ятини, залишені пірначем, не мають нічого спільного зі звичайними ушкодженнями, яких завдає бронзі ударна зброя.

Обидві вм'ятини містилися поруч у лівій верхній чверті нагрудника, що служив для захисту ключиць. Іланаф чудово знав смертовбивчі властивості ударної зброї і, відповідно, захисні властивості будь-якого обладунку – від магдорнських складнонабірних кольчуг до варварських шкір, обшитих будь-яким підручним брухтом. Іланаф був готовий заприсягтися, що ні бронза самого нагрудника, ні повстяна підбивка не могли врятувати Ардову ключицю від перелому.

Утім, офіцер "Блакитного Лосося" нервово проходжувався в кількох кроках від нього, преспокійно розмахуючи обома руками. Висновок був однозначний: на нагруднику лежало одне з заклять Зміни.

Певна річ, скарбник Морського Дому нічого такого запідозрити не міг. І тому Іланаф лише відзначив у своїх паперах "сім аврів п'ятдесят два аврики" і буркнув "наступний"

Егінові залишалося лише перевірити припущення свого приятеля.

Нагрудник було вилучено під приводом передачі до майстерні Морського Арсеналу. Ну а там уже Егін без будь-якої легенди, просто

пред'явивши пізнавальний жетон, домігся огляду нагрудника.

Зіниця Істини завжди показувала правду і того разу розгорілася ніжним малиновим полум'ям. Усе. Кінець справи.

"Володіння, зловживання, створення, передача, продаж, зловмисний пошук і будь-які інші доведені зіткнення зі Зверненими, Зміненими і Неіснуючими речами за відсутності обтяжувальних обставин карають на просте пряме умертвіння винного"

Хроніка розслідування промайнула в Егінській голові за лічені миті. Він бачив справу цілком і повністю, у всій її неподільності й повноті, неначе вазу з жовтого кришталю чи оголене жіноче тіло. Проте далі по вазі побігли тріщини, а на тілі проявилася неприваблива виразка.

По-перше, Гастрог. Припустімо, Ардовою справою паралельно займалася Опора Писань. Таке трапляється рідко, та все ж трапляється.

Що робила Опора Писань, щоб зі свого боку вийти на Арда? Вона має своїх людей в екіпажі "Свічада Вогню"? Чи, ще краще, агенти старшої Опори є серед Норових підлеглих, тобто його, Егінських, друзів?

Чи офіцери Опори Писань узагалі нічого не робили до тієї самої миті, коли Егін виконав вирок і з'явився на огляд особистих Ардових речей?

Припустімо, так. Але звідки Гастрог здохнув про нього настільки вичерпні відомості? Особливо про його підвищення в рах-савани?

"Зупинися, – наказав собі Егін, як учив його колись однорукий Вальх, наставник з логіки й Звільненого Шляху, – зупинися та почни спочатку. Не шукай складне там, де його немає. Шукай простоту"

Добре, шукатимемо простоту.

Так, Гастрог має свою людину на борту "Свічада Вогню" Так, цей Гастрог має свого інформатора і в Опорі Речей. Узагалі, могутність арума з Опори Писань важко собі уявити. На весь Піннарин, либонь, цих арумів усього десять-дванадцять. Вище від них лише пар-арценць Опори Писань, гнор Зводу Рівноваги і, у певному сенсі, аруми Опори Єдності. Але про цих згадувати просто не можна, бо надто страшно.

У глибині Егінової свідомості спалахнув і був вольовим зусиллям погашений образ баченого один раз у житті Жерла Срібної Чистоти. Егін мимохіть здригнувся.

Отже, Гастрог дуже могутній. Йому, можливо, відомий його, Егінів, послужний список. Тому щодо рах-савана той міг бовкнути просто навмання, адже зрозуміло, що наступного року Егіна справді так чи інак підвищили б до рах-савана. Але в нього просто не

вкладалося в голову, що аруми Опори Писань здатні що-небудь "бовкати навмання"

Далі було ще гірше. Похитливі Ардові писання (цілком звичайні) – і раптом незрозумілий малюнок на останній сторінці (зовсім незвичайний), Смарагдовий Трепет, зіпсована Зіниця. І дивна Гастрогова вимога промовчати про це перед Норо.

"Свою Зіницю навіть віддав, аби Норо нічого не довідався. Добрий дядечко? Навряд чи. Напевно, якби справді бачив можливість і необхідність убити, убив би. Дарма що ми обидва зі Зводу Рівноваги і "працюємо заради спільної священної мети"

Ну добре, припустімо, що арумам Опори Писань можна й не таке. Але Норо! Проігнорував розповідь про Гастрога, підвищив мене до рах-савана, відібрав неоглянуті Ардові речі та тільки його й бачили. І знову ж – мовчи, мовчи, мовчи.

Ну й мовчу, ну й Шилол на вас на всіх!"

Егін розплатився з візником. Він стояв перед будинком Голої Мавпи на Жовтому Кільці, перед своїм рідним будинком, і був абсолютно спокійний. Якщо не можеш зрозуміти життя, звільнився від нерозуміння і стань щасливим.

Егін, рах-саван Опори Речей, двадцяти семи років, власник зелених очей і чарівної посмішки, був щасливий.

РОЗДІЛ 3. ВЕРБЕЛІНА ІС АРАН

1

– ...То була аспадська гадюка. Я тоді не знав, звісно. Але біль, Кюне, який це був біль! Я думав, у мене очі луснуть. Але потім я збагнув: якого ляда мені здихати в цьому нужнику? Хай краще гадюка здихає...

Кюн промугикав щось. Зійшло за цілком доречну відповідь чи хоч демонстрацію зацікавленості. Амма вів далі:

– ...Отож я їй відрізав голову і кинув у дірку. Та от рука стала набрякати просто на очах. І що мені з того, що змія здохла? Тут самому б не здохнути. Ну, тоді я згадав, як мене дядько вчив, – виліз звідти, ну ось так, просто рачки виліз, навіть спідне не встиг натягнути, і в куці. А вже смеркне – нічого не видно. Ну, коли в мене вже жовч ротом почала йти, я впіймав-таки жабу. І, як учили, приклав її до ранки. Вона відразу здохла. А в мене вже перед очима кола пішли всілякі, як веселка. Але тут ще одна жаба. Я її теж так – до ранки. Теж здохла. Загалом сам не пам'ятаю, що далі було. Отямився наступного вечора у виярку, а навколо жаб – ну точно дюжина. Чи навіть більше...

Кюн пожвавлено замуликав. Він узяв до рта вказівний палець і став ссати його із завзяттям однорічного малюка.

– А-а, це! – зрозумів нарешті Амма, і вираз заклопотаності змінився на його обличчі по-блажливою посмішкою. – Ні-і. Відсмоктувати отруту було в жодному разі не можна. Ти хоч бачив коли аспадську гадюку?

Кюн заперечно замотав головою.

– Якщо хоч краплю проковтнеш випадково чи якщо там у роті яка подряпина, то тут уже точно здохнеш, немов та собака, що людям огидна... – філософічно підсумував Амма і насторожено поглянув на двері.

Егін, який саме був за дверима, що вели до людської, де й відбувалося спілкування Амми з Кюном, посміхнувся.

Кюновою майстерністю, котрий був його конюхом і почасти пралею, Егін захоплювався від найпершого дня його служби. Певна річ, той все чудово чув і відмінно розмовляв. У тих випадках, коли, наприклад, розповідав про примхи господаря, гіазира Атена, своєму начальникові з Опори Єдності. Але відрізнити Кюна від глухонімого, не налаштувуючись спеціально на те, щоб зловити його на брехні, було практично неможливо.

Хоча Егін розколов Кюна давним-давно, він не подав виду. Нехай спостерігають. Нехай зображають глухонімих і тупуватих. Аби лише слугами були гарними.

А на слуг Егінові, чи, якщо завгодно, чиновникові Іноземного Дому Атену окс Гонау-

ту, гріх було скаржитися. Він рішуче прочинив двері до людської, де застигли в нашорощеній безмовності Амма і Кюн.

– Ваша коняка, милостивий гіазире, уже осідлана! – підхопився Амма.

– М-м... – промугикав Кюн, партію якого щойно вже виконав його товариш, і в його очах блиснули іскорки вдаваної запопадливості.

– Я з'їжджу на день-два в гори... – недбало кинув Егін.

Нехай тепер в Опорі Єдності ламають голови, що ж він збирається робити в цих самих горах і чому це останнім часом гіазире Атену окс Гонауту припали до смаку затяжні кінні прогулянки. Така в них робота, Хуммер їх роздери, – ламати голови.

2

Напевно, було б розумніше просто лягти спати. Але "розумніше" не значить "краще" Минулий день був такий щедрий на події і враження, що Егін був певен: йому не заснути до світанку. Не заснути, якщо доведеться провести ніч у ліжку одному. А це означало, що відвідати пані Вербеліну іс Аран просто необхідно.

Він спустився до стайні. Для "гірської прогулянки" Кюн приготував Луз, сіру в яблуках кобилу.

Егін вивів її за вуздечку на вулицю та спритно скочив у сідло. Він легенько торкнув боки коня п'ятами і був готовий пройти рясом Жовте Кільце, як раптом перед самісіньким носом коня виникла фігура хлопчиська-посильного. Таких у варанській столиці величали "джмелями"

Жовтогарячий ковпак, чорний каптан, штани й рукави ліхтариком з жовто-коричневими вставками. З пишного одягу стирчать дві тоненькі хлоп'ячі ніжки й такі ж кволі рученята. Немов лапки джмеля.

– Милостивий гіазире Атен?! – жваво прокричав хоробрий "джміль", однією рукою поплескуючи Луз по морді, а іншою витягуючи з пазухи листа.

– Усе вірно, – кивнув Егін, намагаючи в сарноді дрібну монету. Соромно не дати "джмелеві" -трудязі кілька зайвих авриків на солодку тягучку.

– Це вам, – хлопчик підстрибнув, тримаючи в простягненій руці листа.

– Бувай здоровий! – посміхнувся Егін.

Скороход, вхопивши два мідяки, зник за рогом. Ніби й не було його.

"Добрідень, люб'язний Атене окс Гонаут. Сподіваюся бачити тебе своїм гостем завтра ввечері", – от заради чого хлопчисько- "джміль" стрімголов летів столичними вулицями.

Два рядки, коряво надряпані Іланафовою рукою. Звичайно ж, Іланафовою. Хто ще, крім нього, замість підпису малює чашку для вина зі схематичними алкогольними випарами, схожими на летючих глистів?

"Ну що ж, отже, я повернуся завтра вдень", – подумав Егін, заздалегідь потішаючись над витягнутими пиками Кюна й Амми, які напевно відкладуть усю хатню роботу на завтрашній вечір. А день, благословенний відсутністю господаря, присвятять грі в кості.

Іланаф, або ж, як прийнято було звати його "у світі", доглядач публічних місць Цертин окс Ларва, збирається влаштувати дружню гулянку.

Що ж, ті, на кого спирається Опора Речей, теж не проти простих людських радощів. Доброї випивки, наприклад.

І Вербеліна... І Вербеліна, – своєрідно відлунював в Егінових вухах цокіт кінських копит по бруківці, що змійкою звивалася вгору поміж потрісканих кам'яних пагорбів на захід від столиці.

3

Собачий гавкіт. Метушня. Пазурі скребуть об дерево. Різкий запах псини.

– Чекайте, – процідив воротар через оглядове віконце в ґрунтовних воротах маєтку "Сапфір і смагад"

У перший візит таке стримане ставлення до власного приходу дещо розлютило Егіна. Що це за ставлення до шляхетних чоловіків – "чекайте"? Ні щоб запросити в дім, запропонувати крющону...

Та згодом Егін звик до цього церемоніалу і навіть почав вважати його цілком розумним. Справді, самотня молода вдова, що живе в усамітненому маєтку на захід від столиці разом із п'ятьма недбайливими слугами, мусить речно оберігати свій спокій. Зокрема, не пускати за ворота будь-кого.

– Пані Вербеліна відпочиває, – процідив той самий воротар. – Але вона веліла переказати вам, що рада вашому приходу і вийде до вас трохи згодом.

Егін спішився. Так, він приїхав без попередження. На нього тут, звичайно ж, не чекали. Вербеліна спить.

Одна? Чи з кимось? Усе ж таки могли б впустити його, а не змушувати переступати з ноги на ногу біля воріт: адже зрозуміло, що він не розбійник.

Утім, Егін і сам не надто рвався заходити. Перетоптуватися по той бік воріт у компанії "милих цуциків" пані Вербеліни йому хотілося ще менше.

Луз злякано фиркала. Для неї кожен Егінів візит у "Сапфір і смарагд" був важким іспитом. Вочевидь, вона теж не надто симпа-

тизувала вихованцям коханки свого господаря.

4

– Здрастуй, милесенький, – на Вербеліні був мереживний капот і соболина накидка, під яку немов ненавмисне відразу ж ковзнули пальці Егіна, що вже зачекався біля воріт. – Проходь.

Слуга взяв за вуздечку незадоволену і налякану Луз, а Егін підхопив під руку Вербеліну.

Знаючи про Егінові антипатії, Вербеліна звеліла своїм людям загнати собак на псарню. Але, йдучи вкритими пільмою стежками маєтку до неосвітленого будинку, Егін ніяк не міг позбутися думки, що звідти, з темряви, за ним спостерігає безліч ворожих очей, чий погляд не обіцяє нічого доброго.

Ні, він не боявся собак. Але вихованки його подруги були якимись не такими собаками. Чи не собаками зовсім.

Егін поцілував Вербеліну в лебедину шию – білосніжну, надушену. Потрібно було якось розвіяти недоречну гидливість, яка накочувалася на нього щоразу, коли ворота маєтку зачинялися за його спиною з лиховісним металевим клацанням. Неначе дверцята мишоловки.

– Я вже звеліла нести вечеряти. Все гаразд, Атене? – з чарівною зніяковілістю, яка часом

здавалася Егінові награною, прощобетала Вербеліна.

– Умгм, – відповідав той, у світлі лампи розглядаючи акуратну голівку.

Чорні, як смола, пасма були акуратно завиті й укладені примхливими кільцями. Дорогоцінні шпильки й інкрустовані кістяні гребені тьмяно поблискували, відбиваючи полум'я. Волосинка до волосинки.

"Волосинка до волосинки, – подумав Егін. – Вона ж нібито спала? Невже вона встигла зачесатися знов, коли про мене доповів воротар? А якщо не спала, то...

– Не будь таким похмурим, милий, – шепнула йому Вербеліна, коли слуга вніс тацю з вином і фруктами.

5

Егін приїхав до Вербеліни з однією-єдиною метою. Обоє знали нащо. Він не кохав її, але любив думати, що вона кохає його. Він, звісно ж, помилявся.

– Твоя краса змушує мене трепетати, ніби школяра, – незграбність свого компліменту Егін вирішив урівноважити легковажною посмішкою.

Він підняв чашу з вином і, пославши Вербеліні повітряний поцілунок, пригубив першим.

Вербеліна засміялася і теж притулила губи до чаші.

Коли вона сміялася, Егін завжди трохи ніяковів. Особливо коли вона глузувала з того, над чим сам Егін сміятися не став би: над жакливо залатаним платтям перехожого жебрака, наприклад.

Сміх її був гортаним, низьким, трохи хрипкуватим. Тоді як її голос був високий і чистий, а інтонації здавалися багатьом – як спершу й Егінові – простодушними. Проте коли вона сміялася, від цієї вдаваної простодушності не лишалося й сліду. Сміх Вербеліни був сміхом навченої життям, цинічної та жорстокої придворної дами.

"А що, власне, дивного? Їй уже двадцять дев'ять, вона не народила жодної дитини, коротає дні в компанії огидних псів, напевно, божеволіє від нудьги. Це правда, якою б вона не була небажаною"

Помалу розмова стала згасати, вина в глечику ставало все менше й менше.

Егін розповідав Вербеліні якісь байки з репертуару Іланафа, а Вербеліна фальшиво зойкувала. Відчувалося, що вона не вірить жодному Егіновому слову, хоча нібито і сміється від душі.

"Це у звичаї в розумних жінок", – скрушно зітхнув Егін, нишком заглядаючи в не надто цютливий виріз нічної сукні пані Вербеліни іс Аран.

– Хочеш, я станцюю? – запитала Вербеліна.

– Ти ж знаєш, я завжди хочу, – двозначно відповів Егін.

6

Егін вважав себе людиною, байдужою до мистецтв і видовищ. Але коли Вербеліна іс Аран танцювала...

Вона була гнучкою, немов змія. Рухливою, немов ласиця. Благородною, немов лебідь. Егін підозрював, що Вербеліна, усупереч намаганням здаватися аристократкою, усупереч теперішньому імені через "іс", походить з безрідної і неможливої родини. Але коли вона танцювала, він був готовий повірити в протилежне.

Музики, зрозуміло, не було. Вербеліна танцювала в тиші. Але іноді Егінові здавалося, що він починає чути вітійство невидимих флейт і глухий ритм незримих барабанів, а іноді і бренькіт малої лютні. Певна річ, це всього лише плід уяви, навіть не магії. Та іноді цей плід здавався настільки стиглим, що спокуса простягнути руку й зірвати його перевішувала доводи розуму.

Вербеліна повільно кружляла на місці. Плавні рухи її рук нагадували Егінові про ті пестоці, якими могла б обсипати його ця чорноволоса жінка. Могла б, якби не одне але. Якби не Укладенья Жезла й Браслета, тяжким молотом занесені над пестощами всіх

благородних і неблагородних коханців Варану. Але танцювати, на щастя, Укладення не забороняли. І фантазувати теж.

Тепер Вербеліна оголила свої стрункі ноги і, немов кішка-мисливиця, підійшла до Егіна, який відчував блаженство. На її обличчі грала звабна посмішка. Ще кілька рухів – і мереживний капот разом з нічною сукнею осіли на підлогу складчастою купою шовків.

Егін заплющив очі. Танець ще не скінчився, звичайно.

Але там, по той бік повік, він не побачив оголеної Вербеліни в танці, на тонких зап'ястках і щиколотках якої ніжно побрязкували золоті браслети. Там було щось зовсім інше.

Танець його подруги розбудив недавній спогад. Здається, це було, коли він відвідав "Сапфір і смарагд" уп'яте.

Тоді пси рвалися з ланцюгів люто й наполегливо. Вили, гавкали і якимось дуже по-людськи стогнали. Вони з Вербеліною проходили садом повз псарню. Зачувши наближення господарки, пси розійшлися ще дужче, а унюхавши чужинця Егіна, потроїли старання.

Вербеліна, вибачившись перед Егіном, прожогом кинулася на псарню, пояснивши йому, що повинна, ну просто зобов'язана заспокоїти своїх вихованців.

Вона пробула там досить довго. Зрештою Егін не витримав і, поборовши неприязнь, ви-

рушив слідом за господаркою маєтку. Здається, його поява була великою несподіванкою для всіх. І для Вербеліни.

Ні, він не підкрадався і не ховався. Вочевидь, звичка ходити без зайвого шуму мимохить зробила свою справу – його не помітили. Три десятки величезних, тупомордих псів з палевою шерстю оточили Вербеліну кільцем. Сукня на ній була розстібнута. Маленькі, але такі чарівні груди з медальйоном між ключиць були виставлені на огляд вишкірених гадин.

"Я станцюю вам увечері, я обіцяю, обов'язково станцюю", – казала Вербеліна. Утім, Егін не міг ручатися, що вона говорила саме це. Від дверей до того місця, де тоді стояла вона, було досить далеко. Він міг розчути сказане не зовсім правильно...

"І все ж таки це дивна звичка – обіцяти щось собакам. Я, певна річ, теж іноді теревеню з Луз. Але ж я цілковито певен, що кобила мене не розуміє... – подумав Егін, перш ніж знову розплющити очі.

– Тобі зле?

– Навпаки, мені добре. Ти чудово танцюєш, – шепнув їй у відповідь Егін, і його руки охопили тонку талію Вербеліни кільцем пристрасті – воно, здається, ще не заборонене. А його жадібні губи поцілували її правильний упалий пупок.

Немов зачарована, масляна лампа стала чадити, тьмяніти і за мить згасла.

7

Тепер уже майже не вірилося, що колись у Варані були часи, коли ніхто нічого не забороняв і самих слів "Крайнє Звернення", "Мале Звернення" чи, наприклад, "Звернення Дружин" просто не існувало.

"Такого не може бути", – думав Егін, хоча й знав достеменно, що такі часи були. Були, Хуммер його роздери! Бо ж і тепер існують землі, де чоловік має право насолоджуватися своєю жінкою так, як йому заманеться. А правителі їй закони надають їм це право, сором'язливо відводячи очі – мовляв, справа особиста...

Було чи не було – неважливо. Важливо, що зараз, коли він поцілував Вербеліну в губи, піднявши на руки її тендітне тіло, що злегка пахне потом і квітковими парфумами, він має пам'ятати лише про те, що є.

І як офіцер Зводу Рівноваги, і як Атен окс Гонаут, і як Егін. Вербеліна теж має пам'ятати про це і лежати, не ворухнувшись. Наприкінці, згідно з правилами, їй буде дозволено один раз тихо зітхнути. І все.

Ніяких схрещених за Егіновою шиєю ніг. Ніяких "ітських поцілунків" та інших вільностей. Лише лежати тихо і намагатися отри-

мати задоволення. Чи не отримати невдоволення. У такі тонкощі Егін не мав наміру вникати.

Вербелініна постіль переконливо свідчила про недавнє перебування в ній своєї господарки. Поруч на спеціальній підставці лежала розкішна сукня пані, яку вона, очевидно, мала намір одягнути вранці. Туди ж, поверх неї, полетів і одяг Егіна. Його меч Вербеліна, блиснувши білосніжними сідницями, водрузила в пазуристі лапи підставки, стилізованої під нетопира з розкинутими крилами.

Сидячи на постелі, Егін зі все зростаючим інтересом спостерігав за останніми приготуваннями.

Тієї миті більше за все йому хотілося бути невинним і неосвіченим юнаком, народженим десь у горах Гераян, якому невідомі пагубні властивості "сполучення вустами" Якому не відомо, на яке покарання заслуговує кожен, хто насмілився сполучатися у такий, а не благопристойний, спосіб зі своєю подругою.

О так, він, годованець Зводу Рівноваги, не дарма студіював фоліанти Укладень. Він чудово уявляв собі, що це за сполучення, завдяки гравірованим вставкам й ілюстрованим атласам з Особливого Сховища Зверень.

Чи пускався він, Егін, у "грютський галоп" хоч раз у житті?

На жаль, ні, милостиві гіазири.

Вербеліна була часом не проти повечеряти у власному ліжку. Крихти, що залишаються від сухих солодких хлібців, смішно поколювали Егінові бік, поки його рука пестила дівочі Вербелініні груди.

– Поцілуй мене, – прошепотіла вона.

Зрозуміло, він виконав прохання своєї пані. І пані, схоже, була йому дуже й дуже вдячна. Егін не сумнівався, що Вербеліна шаленіє від нього. Бо інакше заради чого ж варто було б приймати його залицяння?

Він не був ані багатим, ані знатним, ані надто уважним. Він не обіцяв одружитися з нею після дощукі в День Без Вітру. Він не міг дозволити собі дорогих подарунків і пишних виїздів, щоб уславити своє обоження. Він, зрештою, терпіти не міг її псин, яких вона називала не інакше як "мої солоденькі". А тому єдиним виправданням їхнього зв'язку була взаємна плотська приязнь.

У що б вона вилилася, якби не було Укладень Жезла й Браслета, не відомо нікому. Але тієї ночі жоден з них не порушив закону.

Егін увійшов у неї повільно й наполегливо. Вона була терпляча й стримана. Він цілував її плече і медальйон, який їй дуже личив. Вона, озброєна багаторічним досвідом практичної цнотливості, гладила його зарослі білястим

волоссячком сідниці. У цьому не було нічого забороненого.

Егін, який був упевнений, що принаймні двоє з п'яти слуг у маєтку "Сапфір і смарагд" є дрібними донощиками Зводу Рівноваги і щонайменше один з них зараз підглядає за розвагами своєї пані через спеціальне вічко (яке хтосьна-де заховалося в її спальні), був цілком спокійним. Вони не порушили нічого. Ні-чо-го.

9

Відверто кажучи, Егін не очікував, що Вербеліна засне так швидко. Вона задрімала на його плечі відразу після того, як пролунали фінальні акорди дійства. Егін намотав на палець чорне пасмо її волосся – воно пахло цілющими травами й парфумами.

Вербелінин подих був рівним. Схоже, вона справді провалилася в сон, навіть не побажавши своєму чоловікові на добраніч. Дивлячись на спокійне обличчя своєї лілеї, на її губки з дитячою припухлістю, Егін з жалем визнав, що її краса не залишає його байдужим навіть відразу після танцю любові. Він відвернувся.

Під вікнами завив пес. Йому відповів інший. "Їх що тут, на ніч відпускають, чи що?" – запитав себе Егін. Ну не затикати ж вуха!

Скрип мостин за дверима. Той, хто підглядає, робить це не дуже професійно. "Гнати та-

ких треба втришия зі Зводу Рівноваги", – буркотів усередині Егіна офіцер. Цей хтось – Егін підозрював, що той самий сивобородий воротар, який прийняв у нього Луз, – поведився досить безсоромно. Голосно дихав, терся об двері і... принюхувався, чи що?

"Та скільки можна, о Шилоле Семеро Потаєний!" – спересердя вилаявся Егін. Безшумно й швидко він підвівся з ложа, перемістивши Вербелініну голівку зі свого плеча на атласну подушку.

Прийняв свій меч з пазуристих лап чавунного нетопира й повільно пішов до дверей. Мостини були до нього милосердні: жодна з них не видала його, ніби навіть дерево потай уболівало за торжество справедливості, втіленої в гіязирі Егіні.

Але, незважаючи на це, підглядач усе ж таки відчув наближення небезпеки чи, швидше, ганьби, позаяк Егін, звичайно, не став би вбивати слугу своєї пані, навіть викритого в шпигунстві. Відчув і став повільно віддалятися від дверей, як і раніше немилосердно скриплячи мостинами.

"Дивна річ. Ходити безшумно не вміє, а мое наближення зачув", – знизав плечима Егін.

Тепер у нього вже не було сумнівів, що слуга його помітив, от і дає дропака. "І все ж таки, хто це?" – ось що тепер було важливо Егінові, оскільки ефектного розиграшу не вий-

шло. Шкода, можна було б розповісти завтра Онні, Іланафові та іншим.

"Уявіть собі сцену, милостиві гіазири! Я відчиняю двері, а там цей недороблений стоїть рачки й підглядає в отвір для ключа, висолопивши язика від цікавості". І далі в такому от дусі. Тільки ще гостріше й із масою вигаданих, але дуже пікантних подробиць.

Ну що ж. Його викрили, а отже, таїтися безглуздо. Егін миттєво здолав відстань, що відділяла його від дверей. Відчинив їх і вискочив у неосвітлений коридор.

Підглядач теж тепер не таївся. Він біг до сходів, що виводили на подвір'я.

Це був не воротар. І не коротун-псар. І не куховарка. І взагалі ніхто з тих, кого Егінові доводилося бачити в маєтку "Сапфір і смарагд"

Височенний зріст. Довгі непропорційні кінцівки. На голові щось на кшталт нічного ковпака. І ще щось позаду. Ну не хвіст же?

Егін напружив зір. Ще мить – і підглядач сховається на сходах. Бігти за ним безглуздо і ніяково – Егін був голий, неначе мармурова статуя Мідана окс Сагґора в примірювальній кравця Його Ясновельможності.

Підглядач пересувався дуже швидко. І надзвичайно своєрідно. Неначе ведмідь-шатун. Ні, не ведмідь. Пес, який встав на задні лапи. Пес? Клубок підкотився до Егінового горла. Пес?

"Та ні, ніякий не пес. Хода, певна річ, ненормальна. Може, один з тих, хто пережив те саме катування, коли в колінні суглоби вбивають крихітні цвяшки... От у нього тепер і хода така..."

Це був рідкісний випадок, коли в Егіновій голові хлюпотіла тепла, безформна каша. Він повернувся в кімнату. Замкнув двері на клямку. Водрузив меч на підставку. Моторошна пика чавунного нетопира, здавалося, розпливлася в глузливій усмішці.

"Найкраще, що я можу зробити, це заснути, наплювавши на всю цю маячню", – сказав собі Егін.

Він повернувся в ліжку, де спала і здавалася цілком безтурботною пані Вербеліна.

10

Безтурботною вона й справді лише здавалася. Коли Егін пірнув під балдахін і, припечатавши заспокійливий цілунок до оголеного плеча, відкинувся на подушки, намагаючись угамувати легке тремтіння, він зрозумів, що помилився.

– Що там сталося? – найтихішим з тихих шепотів поцікавилася Вербеліна, а її волога ручка стала пестити Егінів живіт в безпосередній близькості від недозволеного.

Сталося те, чого Егін не передбачив. Він розбудив її. Чи то коли тільки вислизнув з ліжка, чи то коли відчиняв двері.

– Дурниці, хтось заважав мені спати, – намагаючись видаватися сонним, відповідав Егін.

Вербеліна проігнорувала натяк, який містився у вислові "заважав мені спати". Її ручка й далі нахабно розгулювала по Егіновому животі. Обсипаючи поцілунками Егінові груди, Вербеліна оповила його ноги своїми, немов плющ стіни Староордоської фортеці.

Егін незграбно відсторонився. Усі його думки – як не сумно було в тому зізнаватися навіть самому собі – були зайняті загадковим підглядачем, коліна якого вигиналися в інший бік, а торс дивно нагадував... нагадував...

Так, собачий! Собачий торс, поставлений на задні ноги! І хвіст. Такий же обрубаний, як і в інших плеканців пані Вербеліни, яка от зараз намагається схилити його до одного зі Звернень.

– Ми ніколи не пробували з тобою нічого такого, – шепотіли Вербелініні губи, на яких сочився нектар сластолюбства.

– Хіба ти не знаєш, чим це загрожує, люба? – натужно посміхнувся Егін, захоплюючи в полон блудливу руку своєї подруги.

– Зараз – нічим. Зараз – зовсім нічим, – дуже тихо воркотала вона.

Егін, котрий узагалі-то був не від того, щоб віддатися любові та постільним пестоцям у

межах дозволеного, погладив Вербеліну по волоссю. Ні, кохатися зараз у нього, схоже, не було ніякого бажання. І Вербеліна, попри неабиякі старання, має усвідомити це. Яке в неї все ж таки жорстке волосся.

Утім, відмовлятися ось так одразу від заборонених ласощів, які пропонує тобі гарненька жінка... Ні, Егін був чоловіком, насамперед чоловіком, а вже потім офіцером Зводу Рівноваги. Розумом він уже погодився на один, зовсім невеликий відступ від Укладень Жезла й Браслета. Але тільки розумом.

І все ж таки Вербелініні пестоці залишали його тіло байдужим. З іншого боку, це лише розохочувало його подругу.

– Атене, Атене, Атене, – шепотіла Вербеліна, і її губи, відчувши дивну, безпричинну вседозволеність, гуляли по всьому Егіновому тілу. – Мені подобається твоє ім'я. любий, – посміхнулася вона, виринувши нарешті з-під покривала.

"Й Егіном мене назвав", – недоречно, зовсім недоречно промайнуло в Егіновій голові.

– Гм... Я радий... – сподобився він відповіді.

Навіть втрачаючи цноту у веселому домі у віці шістнадцяти років, коли його перша жінка, будучи старшою від нього вдвічі, пояснювала йому, як готувати фаршированого кролика, він не казав нічого настільки недореч-

ного. Тоді йому принаймні вистачало розуму не підтакувати.

11

За вікнами спальні загорявся світанок. Чорність поступалася місцем сірості дня, який обіцяв бути похмурим. Егін кинув на свою подругу допитливий погляд.

О так, вона гарна. О так, вона старанна. О так, вона пропонує йому Звернення.

Але, на жаль, він не може скористатися ні першим, ні другим, ні третім.

– Ти не кохаєш мене більше? – Вербеліна лягає поверх нього на чоловічий манер.

Егін відчуває незручність.

– Я кохаю. Але річ не в цьому, – відповідає Егін, запечатуючи уста своєї подруги поцілунком.

– Я люблю їздити верхи, – веде далі безсоромна Вербеліна.

Егін посміхається. Те, що було ще умовно можливо накреслити чорною тушшю ночі, стає все більш і більш неможливим для написання вицвілими білилами ранку.

– Це добре, це дуже добре, – каже Егін, залишаючи натяк без уваги, але й не відкидаючи його.

Може, усе ще зміниться?

Стає все світліше й світліше. Він ніколи не кохався із нею вдень. Вона ніколи не танцю-

вала вдень. Вони взагалі рідко зустрічалися вдень. Усе якось ввечері.

Егін старанно шукає в собі сили помилюватися своєю подругою. Оголена красуня в ранковому серпанку. На тілі ні жиринки. Жодної зайвої волосинки. Гладенька доглянута шкіра. Немає жодної зморщечки. Ані на шиї, ані на обличчі.

І волосся. Хуммер її роздери! Як і раніше, волосинка до волосинки. Навіть гребені й шпильки із сапфіровими вічками на тих самих місцях! Як це їм удається, зберігати зачіску такою бездоганною навіть після ночі кохання?

Але Егінові ліньки думати про це. Він уже відчуває, як стараннями Вербеліни в його стегнах повільно, але невблаганно розцвітає примхливий тюльпан бажання. Ще трохи – і він погодиться на все що завгодно. На все, що запропонує йому Вербеліна. Ще трохи – і йому буде наплювати на підозри, які мучили його всі чотири місяці зв'язку з Вербеліною. Він пробачить їй усе: і її огидних величезних псів, і її воротарів, і підглядачів, таких дивних підглядачів маєтку "Сапфір і смарагд"

Ось його губи вже шепочуть "я кохаю тебе, моя дівчинко", а погляд стає сумним і анітрохи не поблажливим. От уже його жадібні пальці тріпають її кучері. Такі багаті, кольору воронового крила кучері, укладені у звабну

зачіску дами з вищої касті. Вона зробила її заради нього. Але вона відсторонюється. Навіщо? Напевно, щоб розпалити його ще сильніше.

– То, значить, грютська скачка? – чи то запитуючи, чи то стверджуючи шепоче Вербеліна.

Егін киває. Грютська скачка? Та хоч грабіж зі зломом. Та хоч Крайне Звернення. Тепер він згоден майже на що завгодно.

Його рука охоплює лебедину шию тріумфуючої Вербеліни. Волосся пахне гірськими травами. Чабрецем, арнікою, шафраном. Йому подобається цей запах.

Чому вони жодного разу не зважилися на це раніше?

Але тут його вказівний палець знаходить на потилиці подруги невеличке ущільнення. Щось схоже на шрам. Обережно, щоб не викликати підозр, він проводить двома пальцями уздовж шраму.

Посмішка повільно сповзає з його обличчя, оголюючи маску розгубленості й бридливості. Ні, це не шрам. Це нижній шов перуки, милостиві гіазири.

"Волосинка до волосинки", – стиснувши зуби, вимовляє про себе Егін.

– Що сталося, любий? – злякано запитала Вербеліна, коли Егін підвівся з ложа й рішуче

рушив до свого одягу, кинутого поверх розкішної сукні його подруги.

– Я щось зробила не так? – очі Вербеліни сповнилися фальшивими сльозами.

– Атене, ти що, ось так і покинеш мене? – запитала Вербеліна, а її права ручка злодійкувато шаснула на потилицю, ніби ненавмисно, ніби щоб поправити гребінь.

Егін стежить за нею скоса, поправляючи пояс і піхви. Так, звичайно. Він був сліпий, глухий і дурний. Неприпустимо для людини зі Зводу Рівноваги. Надто наївний – навіть для чиновника Іноземного Дому.

Зрозуміло, його хочуть підставити. Це, на жаль, очевидно. Ця дівчинка носить чорну перуку. Спочатку волосся висмикують у трупа в покійницькій, відтак з нього роблять таку от чудову перуку, яка зараз на Вербеліні.

Хто займається висмикуванням волосся в трупів? У Варані – лише його колеги зі Зводу Рівноваги, і ніхто більше. Зводу Рівноваги потрібно багато різних якісних перук. Набагато більше, ніж усім модницям Піннарина. З цієї причини приватне виготовлення перук у Варані заборонено.

Вербеліна носить чорну перуку. Це значить, що сама вона аж ніяк не чорноволоса. Отже, Вербелініне волосся кольору міді. Чи кольору спілого жита. Потішно, дуже потішно.

У неї допитливі й тямущі собачки. О так, такі тямущі, що вони навіть походжають ногами маєтком на двох ногах і підглядають в отвір для ключа. Під нічними ковпаками гострі вуха, під масками гострі морди.

Вона говорить із ними, а вони її розуміють. Йому, Егінові, це видається дивним. А от Норо окс Шину, його безпосередньому начальникові, – ні.

"Розберемося, розберемося, – сказав з цього приводу Норо окс Шин. – Точніше, колеги з Опори Безголосих Тварей розберуться". Тоді Норо був веселий і спокійний, це Егін пам'ятає.

А чому Норо був спокійний? Та тому, що він чудово обізнаний з тим, чим займається Вербеліна. Чим би вона тут не займалася зі своїми псами, Норо про це відомо. Можливо, Звід Рівноваги робить послугу Вербеліні, а Вербеліна – Зводу. Мовляв, ми не чіпаємо твоїх псів, а ти перевіряєш наших людей на гнилизну.

І не лише "наших" людей. Можливо, усіх, кого скажуть. Куди, цікаво, поділися два чоловіки цієї славної чорноволосої пані? Один із них залишив їй жадане "іс", яким вона прикрасила своє низькорідне ім'я, і зник. Інший обдарував свою дружину маєтком і слугами. А потім теж зник.

А куди поділися попередні коханці цієї пані? Він, Егін, не ідіот, щоб вважати, що він у

неї перший. І чому в цієї чудової молодожавої красуні немає дітей? А якщо є, то де ж вони?

Це дуже приємно – покохати жінку. А ще приємніше одного чудового дня, а точніше, однієї паршивої ночі – у тій частині, де вона зливається зі світанком, – впізнати в цій жінці колегу зі Зводу Рівноваги. Колегу, яка працює проти тебе навіть у ліжку.

Егін тихо зачинив двері, навіть не поглянувши вбік Вербеліни, що схлипувала. Грюкання дверима у Зводі Рівноваги не вітається.

Він сам осідлав Луз. Сам відкрив ворота. І, пришпоривши сонну кобилу, понісся, не оглядаючись, дорогою. Боронь Шилоле, зіткнешся поглядом з розумним двоногим собакою, який стежить за тобою з куців глоду, попиваючи новоордоське винце зі срібної фляжки. Не смішно.

Сумнівів немає: вона хотіла схилити його до Звернення, а потім порадувати милостивих гіазирів з Опори Доброзвичайності. Чи навіть краще. Пильний арум Гастрог особисто дав їй вказівку вчинити так, щоб піддати Егіна випробуванню, яке, звичайно ж, виявиться не на його користь, і здобути привід, щоб знищити його за всіма правилами...

Утім, останнє було малоймовірним. Егін чудово знав, що якщо Звід Рівноваги бажає знищити свою людину, то йому не бракує ані приводів, ані правил.

Отже, вона інтригувала проти нього.

"Утім, – зауважив Егін, коли дорога вийшла з лісу, знизу замайоріли окраїни Піннарина і на душі полегшало, – я не можу сердитися на Вербеліну, адже я сам доніс на неї Норові, коли застав її, напівголу, за умовляннями на псарні. Така служба"

РОЗДІЛ 4. ВЕЧІРКА

1

– Мракобісся найчистішої води! Але, якщо хочете, я вважаю всі ці штуки на кшталт "летючих пазурів" і рогатих металевих сокир таким же мракобіссям! Махровим мракобіссям! – досить агресивно просторікував Онні, наймолодший із присутніх.

Усі присутні були молодшими офіцерами Опори Речей.

Чомусь при кожному новому повторі слова "мракобісся", не інакше як приліпленого до його язика збройовим клеєм, він відставляв свою чашку з вином і прикладав вказівні пальці до чола на зразок рогів. З боку це виглядало комічно, чим не міг не скористатися Іланаф.

– Рогатим мракобіссям, правильно, Онні? – іронічно, неначе підлещуючись, підказав він.

Іронія пройшла повз увагу добряче захмелілого Онні. А тому він, не відчуваючи підсту-

пу, перевів на Іланафа помутнілий погляд і підтвердив:

– Саме це я і хотів сказати.

Усі пирснули зі сміху. Егін, певна річ, теж сміявся. Але ніхто з його товаришів не підозрював, яких зусиль йому коштували ці веселощі.

Він проспав як убитий увесь минулий день. Це було для нього новим – дві норми сну за один "всхрап"! І от тепер Егінові, що присьорбує зігрите біле вино і чий мозок затоплений численними й безладними уривками нових вражень, здавалося, що світ якось підозріло підморгує йому зусібч.

– А тому я й кажу, що ти хоч з абордажними сокирками, хоч з "вовчим зубом", хоч з голкохвостом проти мене йди. Якщо я з мечем – капець тобі, ні багато ні мало. Капець, бо це мра-ко-біс-ся.

– Ну не скажи, не скажи, – навмисне заперечував Іланаф. – А якщо він тобі раніше все обличчя "летючими лотосами" спотворить? На тебе жодна баба потім не гляне, хай вона навіть страшніша від жаби. І твій меч тобі вже не допоможе.

Розмова стосувалася, як зазвичай бувало наприкінці таких пиятик, порівняльної переваги різних видів зброї.

І хоча думки всіх присутніх були відомі і, що найцікавіше, збігалися щодо більшості

питань, на гостроті суперечок це жодним чином не позначалося.

Зараз Онні грав партію "простака", поливаючи добірною лайкою всілякі летючі чудасії. Такі, наприклад, як ножі, з яких вискакують леза, чи металльні сокири, виконані у формі двох переплечених молодих місяців з відмінної сталі. А Іланаф тішився роллю зрілого аналітика, що зважає всі "за" та "проти", перш ніж висловиться, посилаючись на авторитет свого колишнього наставника Ерпоредда.

Егін розумів, що з таким же успіхом Іланаф міг гудити все, крім меча, а Онні – дорікати йому в недоумкуватості й вузьких поглядах. Такі вже у них, у Зводі Рівноваги, уявлення про веселоці.

2

– Я бачу, люб'язний Егін похнюпився, – стрепенувся Онні, коли розмова вкотре зайшла в глухий кут. – Хуммер мене роздери, якщо я, здобувши рах-савана, буду так само схожий на гнилого гарбуза!

В Егіновій душі нібито обірвалася струна. Щоразу, коли його називали Егіном, а не Атеном окс Гонаутом, у його душі обривалися струни, а серце краялося від туги. І хоча розумом він чудово усвідомлював, що його товариші по службі Іланаф, Онні й Канн – це люди, яким він може довіряти як самому собі, і що

кому як не їм звати його Егіном, а не Атеном, але... він не міг звикнути до цього, як не намагався.

"Напевно, Іланафові теж ніяково, коли я зву його Іланафом, а не Цертином окс Ларвом". Егін, який знову став центром загальної уваги, встав і посміхнувся друзям. Він чудово розумів, що товаришів не проведеш фальшивим оскалом, адже кожен з них читав в обличчях, як у відкритій книжці, але вважав поспішку необхідністю гречності.

– Я пропоную випити за те, щоб підвищення, яке отримали я і люб'язний Іланаф, не минуло ні тебе, Онні, ні тебе, Канне.

Егін був цілком щирим. Це відчували всі. Випили із задоволенням.

Міцний гортело обпік гортань, прокресливши вогняну доріжку від горла до самісінького шлунка.

Онні й Канн засяяли. І справді, вони славно служать Зводу, точніше, Князеві й Істині. Чому б їх теж не підвищити? Утім, для цього потрібно відзначитися в якійсь особливій справі на зразок тієї, що днями випала Егінові. Про це язиком, що вже трохи заплітався, і повідав товаришам Онні.

– Не знаю, як Егін, – махнув рукою Іланаф, відразу ж спохмурнівши, – а я отримав підвищення зовсім з іншої причини. Ні, мої особисті заслуги тут ні до чого.

– Не мели дурниць, Іланафе, – недовірливо кинув Канн.

Ніхто з присутніх не сумнівався в тому, що звання у Зводі Рівноваги не роздають будь-кому і за будь-що. Принаймні раніше таких прецедентів не було.

– Ні до чого, – твердо й зло повторив Іланаф. – Мій успіх усього лише наслідок чужого провалу, милостиві гіазири. Хтось мав зайняти місце гіазира Неназваного, позаяк мав же його хтось займати.

Йому ніхто не відповідав, не заперечував. Із ним не сперечалися. Обговорювати провали Зводу на гулянках було не прийнято. Від такого один крок до крамоли.

– Ну та все одно вип'ємо. Треба хоч випити, якщо думати про такі штуки не належить! – несподівано істерично розреготався Іланаф. Настільки ж несподівано він замовк і захрумтів яблуком.

Усі втупилися в тарілки, щоб не дивитися на гримасу відрази й злості, якою було спотворене обличчя Іланафа. Таким Егін не бачив свого товариша ніколи. Безумовно, Іланаф був п'яний, як і всі присутні.

Та не тільки. Іланаф був чимось скривджений, принижений, уражений. У грудях Іланафа, схоже, клекотів той же вулкан, який не давав спокою самому Егінові. "Дивно, що я не помічав за ним цього раніше", – подумав Егін.

– На коня – і по домівках! – м'яко сказав Егін, щоб якимось розрядити обстановку і розвинути Іланафову думку в нейтральному руслі.

"На коня... на коня", – луною повторили інші, міцно вхопившись за горнятка, немов у них був увесь порятунок.

Справді-бо, коли вголос починають говорити такі речі, про які щойно відверто говорив Іланаф, веселун, баляндрасник й життєлюб, це перша й найвірніша ознака того, що прийшов час розходитися.

3

– Розумієш, Егіне, Звід Рівноваги простоїть довго. Але ми всі небіжчики, – Онні, схоже, перейнявся Іланафовим нервовим песимізмом. – Я тобі поясню, якщо хочеш...

– Хочу, – охоче відгукнувся Егін. Насправді йому було байдуже.

– Згадай, як наставляв нас Занно, коли вчив фехтувати. Ти лишень згадай! Він казав так: щоб перемогти, потрібно назавжди розстатися з бажанням перемогти. І не лише із ним. Ще з бажанням похизуватися перед супротивником своєю технікою, усілякими трюками, й показати йому все, що знаєш. А ще потрібно відмовитися від прагнення тримати ворога в страху... А ще...

– Пам'ятаю-пам'ятаю, – посміхнувся Егін. Він пам'ятав ці наставляння так само добре,

як те, що він чиновник Іноземного Дому Атен окс Гонаут. – А ще, і це найголовніше, слід позбутися бажання побороти ті недоліки, які ти щойно перелічував, Онні.

– Усе вірно, – закивав Онні, спираючись на Егінову руку.

Схоже, ноги слухалися його значно гірше, ніж язик.

– І що з того?

– Та от що: якщо ти, фехтуючи, не виконуєш цих вимог, тебе вбивають. Рано чи пізно. Ми всі – і ти, і я, й Іланаф, й Онні – нібито навчилися залишатися неушкодженими у двобоях. Це добре. Погано інше. Те, чому вчив нас Занно, вірно не лише щодо мистецтва володіння мечем. Воно вірно завжди. Але в житті ми зовсім не такі. Коли ми повертаємо мечі піхвам, ми починаємо інше життя. Ми знову наповнюємося бажанням перемогти й іншими вадами, від яких Занно віднадити нас так і не зумів...

– Може, і твоя правда, Онні, – примирливо відгукнувся Егін. – Але це зовсім не означає, що всі ми небіжчики.

– Означає-означає, – сказав Онні з недоброю усмішкою. – Те, що ми четверо збираємося ось так в Іланафа вже четвертий рік, – це, взагалі-то, диво. Я відчуваю: буде щось недобре. Надто вже все йде гладенько... Хтозна, чи зберемося ми ще хоч раз? Хіба ти не відчуваєш щось схоже?

Егін заперечливо замотав головою. Звичайно, останні дні видалися важкими, тоскними, метушливими, але він нічого такого не відчував! Ні!

"Напевно, у мені говорить зараз дитяче бажання суперечити, сперечатися з тим, із чим уже давно погодився", – подумав Егін. Але він прогнав цю думку геть.

Егін ніколи не помічав за Онні ні сентиментальності, ні тяги до розмірковувань про тлінність будь-якого благополуччя. Тим дивніше було йти ось так Сірим Кільцем Піннарина і вести розмови, які офіцерам Зводу Рівноваги вести не личить.

"Філософія вам не до лица, хлоп'ята", – казав – з іншого, щоправда, приводу – Норо окс Шин. Порушуючи цей жартівливо-серйозний завіт, і Егін, і Онні відчували якусь незручність, недоречність того, що відбувається.

Можливо, тому решту шляху вони здолали мовчки.

Нарешті з'явилося рятівне перехрестя. Егіннові, який жив на Жовтому Кільці, – праворуч. Онні, чий будинок розмістився біля Південної Брами, – ліворуч.

– Побачимося! – сказав на прощання Онні.

– Побачимося, – повторив Егін. – Я дуже сподіваюся, що ти помиляєшся, приятелю. Дуже сподіваюся. Послухай, може я все ж таки проведу тебе, га?

Та Онні вже не чув його слів. Рішучим, проте не дуже твердим кроком молодого офіцера напідпитку він простував в ніч, сповнену трелей цикад і смороду прілих кінських кізьяків.

РОЗДІЛ 5. ВНУТРІШНЯ СОКИРА

1

"Треба було все таки провести Онні додому. Бо ще впаде в якусь калюжу і проспить там до ранку. У місиві з бруду й власного блювотиння", – подумав Егін, дивлячись, як його друг, перечепившись об ганок якоїсь будівлі, насилу втримав рівновагу.

Але відразу ж засоромився цієї думки. Відколи це офіцери Зводу Рівноваги почали сумніватися в здатності своїх колег дістатися додому після двох глечиків білого вина й певної кількості гортело?

Ні, проводити Онні було не варто. Але й іти додому Егінові теж не хотілося.

Справді, що він там забув? Спати він однак не стане. Читати? Від самої лише думки про це йому стало тоскно. Не напиватися ж перед дзеркалом, справді-бо!

Егін вирішив прогулятися Жовтим Кільцем, а потім, можливо, й до моря в надії, що заняття відшукається саме собою. Чи його сама собою відвідає якась нова блискуча ідея.

Він прискорив крок і пішов у напрямку, протилежному власному будинку, будинку Голої Мавпи. Дехто любляв називати його ще будинком Чотирьох Шибеників, цьому теж було пояснення у вигляді "історичної легенди", швидше за все фальшивої.

Рано чи пізно, навіть ідучи геть від будинку, він однак прийде до того ж знайомого портика, прикрашеного єдиною статуєю – напівголою потворою, у котрій якісь нечеми впізнали мавпу. Тому що Жовте Кільце на те й кільце, щоб врешті позбавляти сенсу напрямом руху.

Було тихо. Собак у будинках для знатних осіб і чиновників, а лише такі й стояли на Жовтому Кільці, тримати заборонено спеціальним указом. На щастя.

Щоправда, багаті матрони плювати хотіли на укази й таки пестували своїх патлатих улюбленців. Але в нещасних місцевих собак були перерізані голосові зв'язки – щоб ті гавкотом не видали себе патрулям Внутрішньої Служби. Егін не любив собак.

Місто спало, а будинки витріщалися на нього своїми порожніми очницями. Доки вони пиячили, пройшов невеличкий дощик. Було досить прохолодно. Егін ішов уперед, не дивлячись попід ноги.

– С-сить Хуммерова! – зненацька гучно вилаявся він, коли його права сандалія занури-

лася в калюжу, приховану біля ганку обшарпаного будинку.

Над ганком великими літерами було виведено "Здається"

– Що ви сказали? – запитала дівчина, обережно визирнувши з-за дверей, які заскрипіли на всю вулицю.

2

Ситуація була з ідіотських. Егін поспіхом начепив на обличчя маску чиновника Іноземного Дому Атена окс Гонаута. Залицяльника, дамського догідника, чемного й гречного рвача. Дипломата-початківця й самозабутнього крутія. Він обернувся до дівчини, чиє перелякане личко було ще блідіше, ніж блідий недогризок місяця на небі, і, вклонившись, відповів.

– Прошу мені вибачити, пані.

– Але ж ви ще нічого не зробили, за що ж перепрошуєте? – стишивши голос, запитала дівчина.

– Справді, нічого, – посміхнувся Егін.

Зависла дивна пауза. Егін не зовсім розумів, чого дівчина від нього хоче. На вуличну дівку вона була геть не схожа. З іншого боку, пристойні дівчата – дружини й донечки тих, хто селиться на Жовтому Кільці, – не заговорюють ось так із перехожими. Служниця? Можливо, у будинку щось сталося?

– Ви не могли б зайти сюди, милостивий гіазире? – попросила вона, засоромлено по-сміхаючись. – Мені потрібно дещо запитати, а на вулицю виходити ніяково. Прошу, справа нагальна!

Егін знизав плечима і, поглянувши в обидва боки, неквапом зійшов на ґанок.

– Та ви не думайте, я зовсім не та, що ви думаєте, – уже майже пошепки сказала дівчина, даючи йому прохід.

"Вона б ще "не бійтеся, будь ласка" сказала", – посміхнувся Егін.

Двері зі скрипом зачинилися. Егін і його нова знайома опинилися в непроглядній темряві затхлого коридору. Усупереч побоюванням, що вже були закралися в Егінові думки, будинок був зовсім порожній. Ні сутенера, ні молодчиків, які б сподобилися на грабунок. Навіть якось нудно.

3

– Згляньтеся, милостивий гіазире, я потрапила в жахливу історію. Я зовсім не знаю міста, а мені потрібно дістатися хоча б до Північної Брами, щоб там найняти когось собі в супутники. Та я зовсім не знаю, як туди йти, – почала свої плутані пояснення дівчина.

– Я із задоволенням проведу вас сам, – розвів руками Егін. – Якщо ви не будете заперечувати.

– Будь ласка, тихіше, – заблагала дівчина, відтягаючи Егіна від дверей.

– Це ваш дім? – перейшовши на глухий змовницький шепіт, поцікавився Егін, оглядаючи зводи й сходи, що мали дуже недоглянутий вигляд.

– Звісно, ні! На щастя! – обурилася його співрозмовниця. – Але зрозумійте мене правильно, я не злодійка...

– Мені важко розуміти вас правильно, – заговорив в Егінові новоспечений рах-саван Зводу Рівноваги. – Бо ви ще не сказали мені, що тут робите й чому ми говоримо пошепки.

– А це ж дуже цікаво, – додав він, вже м'якше.

Цю тираду дівчина вислухала, стоїчно стиснувши губи й здригаючись від кожного шелесту Егінового одягу.

Та коли Егін закінчив, вона не знайшла нічого кращого, ніж закрити обличчя подолом сукні – варто сказати, досить багатої – і розреветися, гучно схлипуючи, здригаючись усім тілом й шумно шморгаючи носом.

Егін не знати задля чого стиснув руків'я меча. Для самозаспокоєння?

Ні, він не став її втішати. Він знав з досвіду, що зазвичай це призводить до протилежного результату. Не лише в жінок, але й у чоловіків теж.

Притулившись спиною до стіни, він тихо сповз униз з байдужим виглядом. Чекати, доки вона припинить ревити, доведеться довго. А чекати навпочіпки значно легше. Особливо після двох глечиків білого вина й певної кількості гортело.

4

– Перепрошую, – досить скоро сказала дівчина, хлюпнувши носом наостанку. – Мені важко тримати себе в руках.

Егін буркнув щось на зразок "нічого страшного", відзначаючи, що його нічний співрозмовниці, напевно, не більше шістнадцятисімнадцяти.

Він зробив цей висновок з тієї старанності, з якою та вдавала досвідчену даму. Егін допитливо вступив на неї очі знизу вверху, вимагаючи обіцяних пояснень.

– Усе доволі просто. Я втекла від людей, з якими не хотіла б більше зустрічатися. Зрозуміло, мою відсутність уже помітили. Мене, напевно, уже переслідують. Я гадаю, невдовзі мене розшукають, якщо тільки ви не допоможете мені залишити місто. У цьому будинку я сховалася, бо не знаю до ладу куди йти. Він порожній, бо його здають. Десь там, на верхніх поверхах, має бути сторож, тому ми й говоримо пошепки.

– Це, звісно, дуже погані, жорстокі люди, – з незлобивою іронією припустив Егін.

Він не любив романи про неприборканого арума Ера окс Ерра. Від них у голівках таких дівчаток множаться незабудки й цвітуть буйним пустоцвітом фіалки.

– Це неважливо, – відповіла та із серйозністю приборкувачки каракатиць. – Я не злодійка, не повія. Я, як ви, напевно, помітили, не служниця і не рабиня. Я не зробила нічого поганого і не маю чоловіка, який міг би наполягати на своїх правах. Я гадаю, цього досить задля того, щоб ви допомогли мені, якщо у вас є на те бажання.

– Звісно, є, – відповідав Егін, перетравлюючи почуте.

Зрозуміло, вона не перша, не друга й не третя. Головне, вона, швидше за все, не клієнтка Зводу Рівноваги. Хоча б уже тому, що навіть найбездарніші ерм-савани Опори Доброзвичайності ніколи не дозволили втекти в себе з під носа шістнадцятирічному дівчиську, якби хоч невеличка провина була за нею.

А якщо вона, припустімо, невірна дружина, то його, Егіна, це не стосується. Нехай із цим розбирається дворянський суд. Адже вона дворянка, чи не так?

– Тоді ходімо, – заблагала дівчина, з острахом озираючись.

– Ходімо, – відгукнувся Егін, підхоплюючись на ноги.

У його голові вже вималювалася найкоротша дорога до Північної Брами, куди так праг-

нула його супутниця. Тепер залишалося нею пройти. І раптом ввічливий чиновник Атен окс Гонаут підвів голову всередині Егіна, слідом за ним і сам Егін промовив уголос:

– Перепрошую, пані, я забув назватися! Атен окс Гонаут, товмач-письмоводитель Іноземного Дому.

– Дуже приємно, – зніяковіло й, напевно, почервоніло чорноволося дівчатко. – Я Овель іс Тамай.

От цього Егін не чекав. Не че-ка-ав...

Овель іс Тамай! Отже, родичка Ясновельможного князя, а точніше, його дружини, княгині Сайли. Треба ж! Виявляється, іноді на нічних вулицях Піннарина можна зустріти простоволосими й заплаканими таких жінок, аудієнції в яких іншого часу і в іншому місці ти міг би безуспішно домагатися місяцями. Навіть будучи офіцером Зводу.

Гм-м... іс Тамай. Егін навіть трохи сторопів. "Тож Хорт окс Тамай, власник "Дикої Качки", теж її родич?"

– Пробачте, пані, мимовільне питання.

– Так-так, – злякано відгукнулася дівчина, припавши вухом до дверей.

– Вам, напевне, доводиться родичем і Хорт окс Тамай?

Дівчина ніби скам'яніла. На мить, не більше. Та поки ця мить тривала, її обличчя здавалося образом жалобного барельєфа в тлін-

ній глибині родинного склепу. Склепу Тамаїв, наприклад.

– Доводиться дядьком, – відповідала вона, опанувавши себе.

– Шкода, що ваш дядько не може подбати зараз про вашу безпеку, – із щирим жалем сказав Егін.

– Справді, шкода, – крижаним шепотом відповідала Овель іс Тамай.

Егінові вистачило делікатності не розпитувати далі. Тим більше що на вулиці, вочевидь, назрівало щось ще цікавіше, ніж розмова з гарненькою дівчиною.

5

Егінові не почулося. То був собачий гавкіт.

Але звідки, милостиві гіазири? Звідки?! А як же указ? Куди дивиться Внутрішня Служба?

Собак було щонайменше дві. І були вони аж ніяк не салонними шавками, котрим їхні турботливі "матусі" перерізають голосові зв'язки. Наскільки можна було судити зі звуків, то були могутні, здоровезні пси, на зразок тих, що були у фаворі у Вербеліни. От тільки що вони роблять на Жовтому Кільці?

– Це за мною! – здригнулася Овель. – Вони йшли по сліду, вони зараз будуть тут.

Як не дивно, цього разу із самовладанням у неї було все гаразд. Ніяких сліз, ніяких істе-

рик. "Утім, забагато буде істерик для одного разу", – подумав Егін.

Він зрозумів, що саме час взяти ситуацію у свої руки. Відсторонив Овель, яка кинулася до дверей, і зачинив їх на засув, що зрадницьки заскрипів. Стиснувши зап'ясток дівчини мертвою хваткою, зовсім не схожою на манірні дотики чиновників Іноземного Дому, Егін рішуче потяг Овель у глиб будинку.

Дохідні будинки на Жовтому Кільці були влаштовані приблизно всі на один манер. І цей гідний щурятник був схожий на будинок Голої Мавпи якщо не як брат-близнюк, то принаймні як кузен.

Житлові приміщення на другому, третьому поверхах. На першому – людська, кухня, стайні й відхожі місця. Оскільки будинок здають, а отже, поки що він порожній, має бути порожнім і перший поверх.

Сторож, звісно, не дурень і воліє спати в найрозкішнішому з панських покоїв. До того ж він напевно п'яний, як чіп, – навіть забув замкнути двері на ніч. (Удень двері фешенебельних будівель, відведених під найом, ніколи не замикають, щоб кожен охочий міг зайти всередину і приміритися до ролі нового господаря апартаментів.)

Це означало, що висячі замки на засувах чорного ходу, який виводить на так зване

"стічне кільце", теж, швидше за все, лишилися незамкненими.

На це й розраховував Егін.

Раптом Овель встала як укопана і, втупившись в Егіна своїми бездонними карими очима, сказала:

– Я боюся, що у вас будуть неприємності, милостивий гіазире Атен окс... окс... Неважливо. Краще вам, напевно, піти.

– Отже, ви передумали йти до Північної Брами? – дещо глузливо поцікавився Егін.

– Можна сказати, що так, – озвалася Овель, і її очі налилися слізьми.

Егін зло сплюнув на підлогу. Від цього но-воордоського в роті завжди гірко. Мерзотники додають щось до винограду, щоб він швидше бродив.

Чіпкі Егінові пальці трохи послабили хватку. Він кинув на Овель здивований погляд.

Розпатлане волосся, навіть не зачесалася, дурненька. Дуже багаті сережки. Ціною в стайню з п'яти голів. Нашвидкуруч зашнурована на грудях сукня з якимись шляхетними вензелями. Тамаївими, напевно. Нижня спідниця визирає з-під подолу: зворушливо й дуже по-дитячому. Вона порвана й чимось забруднена. Босі ноги теж, зрозуміло, у бруді.

Овелені вії затремтіли, ніби в передчутті великих перлистих сліз, що от-от покотяться на

холодну підлогу людської. Куточки її губ повзли вниз.

Егін стиснув зуби. Він з дитинства терпіти не міг жіночий плач. До числа безсумнівних чеснот Вербеліни іс Аран належало те, що вона до вчорашнього дня жодного разу не плакала при Егіні. Ні з корисливими цілями, ні з безкорисливими.

Утім, про Вербеліну він тієї миті не думав.

– Ви передумали. Але я не передумав. Мені зараз саме те – прогулятися до Північної Брами, – процідив Егін і почав копірситися з засувами на дверях чорного ходу.

Замки, однак, чи то таки були замкнені, чи то щось заіржавіло...

"Навіщо я клопочуся про цю дівчину? Що я роблю в цьому будинку? Що взагалі тут відбувається?" – ні тоді, ні по тому Егін так і не зміг дати повну й вичерпну відповідь на ці прості запитання.

Тоді він розумів лише одне: цю дивну дівчицю, родичку Ясновельможного князя, у жодному разі не можна залишати на поживу людям, котрі без будь-якого страху розгулюють Жовтим Кільцем зі своїми голосистими вовкодавами.

6

– Це ще що таке? – роздався хрипкий голос звідкись зверху.

Сторож. Певна річ, це він. Дивно, як ще раніше не прокинувся. Овель схопилася за Егінів лікоть. "Ага, усе ж таки не хочеш залишатися", – гмикнув Егін, не припиняючи копірвання з замком.

– Я питаю, що ви, двоє блудників, тут робите, парша вас візьми! – сторож спускався вниз. У руках у нього був допотопний скіпковий світильник. – Ви що ж тут, спаровувалися не за правилами? У чесному домі пана Малла? Скористалися з того, що стара людина прилягла на годинку відпочити? І звідки такі падлюки лишень беруться! На вигляд шляхетні, а по чужих домівках шастають...

Кожен новий риторичний сплеск сторожа супроводжувався розпачливим скрипом сходинок.

Стара людина прилягла відпочити! Треба ж! Егін кинув оцінювальний погляд на сторожа – добре, що лампа висвітлювала заросле щетиною, обрезає обличчя останнього.

Та цій "старій людині" не більш як сорок. Як, наприклад, Норо окс Шину. А як випадає нагода побурчати, такі негайно примазуються до посріблених сивинами старців!

Нарешті замок піддався. Все ж таки трохи заіржавів. Двері відчинилися в сиру безпритульність "стічного кільця". Егін озирнувся – сторож був уже зовсім поруч.

Цей п'яний шкарбун, звісно, не є небезпечним. Він неозброєний. А якби навіть і мав зброю, що таке сторож проти офіцера Зводу Рівноваги? Наймерзенніше і з його погляду правильне, що він може зробити, це почати бити в пожежний дзвін.

Мовляв, "Грабують! Горимо! Перелюбники!" Дзвін. Шум... Ці люди із собаками, мабуть, зрадіють і обдарують сторожа, що спростив їхні пошуки, кількома мідними аврами. А чим обдарує його сам Егін?

– Гей, ви! – нарочито розв'язно почав сторож, тримаючись на обачливій віддалі. – Я знаю, що ви тут робили і зараз про це дізнається вся округа. Але я знаю один спосіб усе залагодити. Мені він подобається.

– Скільки? – запитав Егін, затуляючи своєю спиною Овель, котра геть очманіла з несподіванки й сорому.

"Сердешну, напевне, не вчили, що образи слід ковтати з тією ж байдужістю, з якою хворий ковтає мікстури. До того ж вона, мабуть, очікує, що за ці звинувачення мені, як і будь-якому дворянинові на службі в Іноземного Дому, доведеться ні багато ні мало викликати цього п'яного мудака на двобій. На чесний двобій!" – Егіном опанувала безпідставна веселість.

Сторож, почухавши потилицю, тупо ворухив губами й загинав пальці на правій руці.

Лампу – щоб не заважала – він поставив на підлогу. Щось додавав, множив чи просто бурмотів під ніс щось на кшталт "Аби лише не продешевити, аби лише не продешевити..."

– Швидше, бо не отримаєш нічого, – з натиском сказав Егін.

Він починав нервувати. Він знав, що люди із собаками відшукають їхню схованку дуже швидко.

У них залишилося в запасі не більше трьох хвилин. Потім собаки однозначно вкажуть своїм господарям місце, де знаходиться Овель. Невідомі переслідувачі постукають у двері. Потім виламають їх. Потім...

"Ні, Шилолова кров, до тієї миті ми вже маємо бути у мене вдома"

А потім вони з Овель мчатимуть до Північної Брами. Егін – на Луз. Овель – на гнідому грютському Вакирі.

А може, і не зовсім так. Він залишить Овель у себе до ранку. А вранці, коли народу на вулицях буде не проштотхнутися, тоді вони й поїдуть. Чи ще краще. Він залишить Овель у себе, і вони взагалі нікуди, нікуди не поїдуть...

– Добре, шість, ні, сім золотих... І ніхто ні про що не довідається.

– Чотири, й жодного більше, – відповідав Егін. – Якщо не подобається, мені доведеться повибивати тобі мізки.

– Твоя правда, чотирьох досить. Давай сюди!

Егін підійшов ближче до світла. Витяг з поясного сарнода чотири монети – золоті, не золоті – немає різниці – і, наблизившись на два кроки, простягнув їх сторожеві на відкритій долоні. Немов корм свійській тварині.

Сторож, жадібність якого відразу затьмарила всі інші почуття, узяв лампу й зробив два кроки назустріч Егінові.

– С-сука, – лише й встиг просипіти сторож, коли Егінова нога, взута в сандалію Арда окс Лайна, дістала його пах у безсоромному ударі, а кісточки пальців опустилися точнісінько під потилицю.

Сторож повільно осів на підлогу.

Егін обернувся до Овель. На щастя, вона не знепритомніла. А отже, ще один удар сторожеві не зашкодить.

– Усе, – підсумував Егін, прямуючи до чорного ходу.

"Хоча ні, не все"

Він зупинився й кинув на підлогу перед сторожем чотири монети. Можливо, серед них відшукається й одна золота.

7

Дощ, що пройшов, здався Егінові нікчемним, коли він ішов парадним боком Жовтого Кільця, вимощеним щільним жовтим піща-

ником. Калюжі там були неглибокі, струмочків не було й сліду.

Спідній же бік Жовтого Кільця, по суті, був стайнею після потопу. Каналізаційні канали вийшли з берегів. Нечистоти розлилися по всій ширині довгої в'юнкої вулички, якою фактично й було "стічне кільце"

Овель підбрала спідниці й затиснула ніздрі.

Егін, котрий не був бридливим, пошкодував про те, що не взув чоботи. Кожен їхній крок супроводжувався жирним хлюпанням нечистот і частим диханням Овель.

Егін з надією дивився вперед. Він дуже рідко удостоював своїм відвідуванням "внутрішнє кільце", залишаючи цей привілей слугам, рабам і пацюкам, а тому орієнтувався тут не дуже.

Хоча зі службової необхідності заходив він і сюди. І міг визначити, що до будинку Голої Мавпи лишалось не більше п'ятнадцяти хвилин. Із такою швидкістю. Він сам міг йти щонайменше вдвічі швидше, та от Овель!

Овель, зворушливо зойкнувши, примудрилася посковзнутися й упасти на коліна.

От такої! "Ну, хоч носа не розквасила..."

Руки шляхетної панночки були тепер по лікоть у смердючій маслянистій рідоті, яка відгонила перестояною сечею та щурячим калом.

– Послухайте, пані, буде краще, якщо я понесу вас. Хіба ні?

– Ні, – з підлітковою впертістю сказала Овель, підводячись і обтираючи руки об поділ.

"Затискати ніс пальцями тепер доволі нерозумно", – відзначив про себе Егін.

На периферії його свідомості відбився уривок собачого гавкоту. Чи здалося?

– Може й ні, а я все ж таки понесу, – твердо сказав Егін.

Не даючи Овель отямитися, він підхопив її худеньке тіло на руки й рушив уперед. На щастя, Овель була легка, немов ярочка.

Тим часом глибина нечистот ставала все меншою й меншою, а отже, нести Овель ставало все легше й легше.

До запаху він теж устиг притерпітися. Овель, яка обхопила Егіна за шию своєю тонкою ручкою, мовчала. Її сумні очі блукали по глухих стінах будівель, котрі підставили свої непривабливі зади "стічному кільцю".

Егін зупинився. Будинок Голої Мавпи мав бути тепер за п'ять, ну максимум сім хвилин ходьби.

"Аби лише слуги не спали. Бо доведеться тарабанити у двері цілісіньких півгодини. Аби лиш Амма не спав. Кюн, звісно, почує першим, та позаяк він глухонімий, йому доведеться вдавати, що не чує. Та й плювати йому на стукіт у двері чорного ходу! Адже господар

не має дурної звички заявлятися додому чорним ходом, а інші мешканці Піннарина його взагалі не цікавлять, як і будь-якого нормального спостерігача Зводу Рівноваги", – розмірковував Егін.

Якщо ж хтось із чужих слуг почує його, Егінів, стукіт, – ще гірше. Плітки, пересуди, а там хтось і донос сподобиться написати до Зводу Рівноваги... Ха-ха.

І тут він знову почув гавкіт. Не здалеку, як йому здалося спершу, а швидше зсередини. З будинку, чи що? Овель скрикнула. Здається, вона щось помітила. Вершник завжди помічає точку на виднокрузі раніше за коня.

8

– Гей ти, постав дівчину, на хрін, а сам вали звідсіля!

Так, це був непробачний промах.

Колеги зі Зводу взяли б його на глум.

Через хлюпання рідоти попід ногами не розчути, як до тебе підкрався супротивник. Та таке навіть салаги собі не дозволяють. Те, що він, Егін, усе ж таки п'яний, і те, що в голові у нього костюмований бал ще від учорашнього вечора, це, взагалі-то, не виправдання.

Овель тремтіла всім тілом. Егін обережно поставив її на ноги. На хрін – не діждете, а от на ноги – будь ласка. Меч випурхнув з піхв. Овель

закусила нижню губу і, здається, приготувалася ревти знов. Але Егінові було не до цього.

Два пси. При псах – троє. Це явно ті, що йшли за Овель зовнішнім, брукованим каменем, Жовтим Кільцем.

Собачки привели їх куди слід.

Звісно, вони вирішили, що наздогнати Овель буде легше, якщо йти по бруківці, а не пливти крізь нечистоти. Вони визначили напрямок їхнього руху, обігнали їх, а тепер – не важливо вже як – пройшли крізь дім. Може, слуг підкупили чи навіть перебили, а може, цей дім теж, Хуммер його роздери, "здається"

– Я не розмовлятиму з вами інакше, як мовою криці, доки ви не назветесь, милостиві гіазири, – безпристрасно відповідав Егін, наглядаючи шляхи можливого відступу.

– Милостиві гіазири... Бач, як загинає! – заіржав один із трьох, найстатечніший і найдебеліший. – А не пішов би ти в пень, такий шляхетний!

Егін мовчав. Коли проти тебе троє, лізти на рожен не рекомендується.

– Я ж вам казала, Атене окс... Атене окс... Я ж вас просила, Атене, тобто попереджала, – зашепотіла Овель, зчепивши пальці благальним замком. – Вони виграли. Я для них буду ніби приз. А ви – ідіть.

Гостренький Овелин носик почервонів. Це було помітно навіть у темряві. А очі... О так,

милостиві гiазири, то були очі жертовного ягняти. Егін заклав чорне пасмо Овелиного волосся за її витончене вушко. Посміхнувся до неї і на власний найглибший, хоча й неусвідомлений тієї миті подив, відповідав:

– Ще не зрозуміло, хто виграв. Можливо, приз дістанеться мені?

Сказав і подивувався з власного зухвальства. Припускати двозначності в розмовах з незаміжньою родичкою Ясновельможного князя? Норо окс Шин, коли б довідався про це, мабуть, лише знизав би плечима.

9

– Ну що, нашепотілися? – дебелий здоровань у високих чоботях рішуче ступнув з ганку в бруд, оголюючи меча.

Що ж, перший крок було зроблено. Егін м'яко відштовхнув Овель до стіни та вдихнув на повні груди. Троє і дві собаки. Це погано. Але не безнадійно.

– А ви чого стали? Сюди! – скомандував дебелий до своїх товаришів.

Ті пішли за ним. Схоже, про чесний двобій взагалі не йшлося. Дивно, утім, якби було інакше. Пси покiрливо пішли за господарями.

– Ти чого, шляхетний? Давно не діставав, чи що? – голос заводія був низький і трохи хриплуватий. – Захотілося прадіда навідати

у Проклятій Землі Грем? – вів він далі, доки його хлопці підтягувалися до Егіна з боків.

Було видно, що Егінова рішучість захищати Овель здається всім трьом суто декларативною, потрібною "шляхетному" лише задля того, щоб зберегти лице.

"Він з Іноземного Дому", – знизивши голос на півтону, повідомив дебелому його товариш у мисливській шапці.

– Та хоч з поchtу Ясновельможної! – заіржав дебелий.

"Цікава річ, – подумав Егін. – Ці хлопці зодягнені як цивільні, а грубіянять немов гвардійці Ясновельможного князя. Розгулюють по Піннарину з псами, немов солдати Внутрішньої Служби, і ображають чиновника Іноземного Дому. З вигляду – егері, з мови – морячки з Урталаргіса"

– Хіба вам не відомо, які впливові родичі в дівчини, котру ви зараз намагаєтеся дістати? – не облишаючи надії залагодити справу миром, поцікавився Егін.

– Знаємо-знаємо. У неї ду-уже впливові родичі! – знову заіржав той, що був за головного.

– Особливо дядько! – вклинився той, що віддалік притримував псів.

– Вони-то нас і послали, пане добродію, тож кепські твої справи, – авторитетно додав третій, оголюючи свого короткого широкого меча.

Сталося те, на що Егін давно чекав: Овель розривлася. Очевидно, сама згадка про родичів катастрофічно позначалася на її настрої.

– Коротше, це твій останній...

Але договорити дебелий не зміг.

Егін у глибокому випаді всадив меча йому просто в живіт, який, на щастя, не був захищений навіть поганенькою кольчугою. Всадив на третину довжини леза.

Залишки хмелю злетіли з Егіна тієї ж миті. Істерика Іланафа, філософування Онні і навіть милі вологі губки Овель – усе це вже не існувало для нього. Залишалися лише двоє озброєних чоловіків і два лютих пси, готові напасти в будь-який момент.

Так само стрімко Егін витяг меч з рани і відскочив назад, до стіни. До Овель. Від несподіванки вона навіть перестала схлипувати.

Дебелий заскиглив, скорчився, затис рану долонею й упав на спину, у помії. Нечистоти покрили його з головою. Ослина сеча й кухонні відходи, бруд упереміш з теплими краплями нічного дощу були йому саваном.

– Спускай собак! – вигукнув той, що просторікував про Овелиного дядька.

Псар щось шепнув до своїх вихованців, і ті, не видавши жодного звуку, на подив неквапом рушили до Егіна. Вони придивлялися й принохувалися до небезпечної людини, якій мали перегризти горлянку.

Обидві тварини були чорними псюрами з обрізаними вухами й хвостами. Сухорляві, мускулісті, сильні, відгодовані. Егін не дуже добре знався на псах, та навіть його знань було достатньо для того, щоб зрозуміти: такі навчені триматися до останнього, не боятися озброєної людини й ударом лапи вибивати з сідла вершника.

Егін мав із собою тільки так званого салонного меча. Хто міг знати, що вечірка в Іланафа матиме таке несподіване продовження?

Як і будь-який салонний меч, Егінів клинок був неширокий, трохи скривлений і мав дуже довгу рукоять з надміру декорованою гардою. Для того, щоб давати відсіч псам, добре б мати щось довше та хоч трохи важче.

Обидві собаки приготувалися до стрибка. Один із них загине. Проте інший обов'язково дістане Егіна, меч якого все ще буде встромлено в тіло першого. Він запізнюватиметься витягти меча на майже нерозрізнянню малі часточки миті. І все ж другому виродкові вистачить їх, щоб устигнути занурити свої ікла в рах-саванове горло.

Егін завжди ненавидів собак. Іноді соромився цього. Особливо з Вербеліною. Але тієї миті, дивлячись у жовтозубі пащі псів, у пащі чотириногих людоджерів (до нього доходили чутки, що деінде в заможних маєтках кроводжерливі самодури на кшталт Хорта окс Тамая годують цих тварюк чоловічиною), він запри-

сягся, що ніколи й нізащо не почухає за вухом жодну "псинку", хай вона буде хоч із голуба розміром.

Егін усе розрахував вірно. Коли собаки стрибнули, він уже завершував перший схрестний крок, а до тієї миті, коли приземлилися, – був уже у трьох сажнях від того місця, де перебував перед тим.

Він перемістився з чудовою швидкістю. Псарю лишалось тільки здивовано зойкнути. Пси теж виглядали збентеженими.

"Цього разу не вийшло, але наступного..."

– Се-мі-са! – нестямно і цілком раптово заверещала Овель. – Се-мі-са!

10

Пси, схоже, чудово зрозуміли Овель.

Обидві тварі, немов діставши обухом по голові, смиренно сіли. Так, вони були незадоволені, що їхня неприборкана жага крові залишилася незатребуваною, а голод – невгамованим. Проте вони слухалися Овель. Слухалися це дурне дівчисько!

Тут уже й псар зрозумів, що сталося.

– Тепер зрозуміло, як ця паскуда змилася з "Дикої Качки", – кинув один переслідувач іншому.

– Командуй, нумо-нумо, – другий замість відповіді тикнув його ліктем у бік.

– Саа! Саа! – закричав псар.

Це слівце знав навіть Егін. Правда, завдяки Вербеліні.

"Звичайно, – пояснювала своєму зів'ялому від нудьги й відрази коханому Вербеліна, – кожен, хто тримає собак, може тренувати їх на свої власні слова. Але зазвичай усі користуються відомими. Кажуть, хареніти, а пізніше варанці колись запозичили їх у далагів. "Са", наприклад, означає щось на кшталт "убий за будь-яку ціну"

"А ти?" – знехочу запитав тоді Егін, просто щоб якось підтримати розмову.

"У мене є свій власний жартівливий пароль, – Вербеліна розквітла в посмішці. – Коли я кажу "енно", найкмітливіші з них роблять зворотне сальто через голову"

Тоді Егін не надав цій розмові жодного значення, хоча й не забув її. Тепер стало очевидним, що Овель звідкись відомо пароль, який забороняє звичайне "са" цим псам. Та й псів вона, схоже, теж знає. Судячи з того, що до неї вони не виявляли ані злості, ані агресивності. Щонайбільше – службовий інтерес.

Не чекаючи на чергове "са", Егін опинився поруч з ближчою тварюкою і зніс їй голову косим поперечним ударом. А потім проробив ту ж операцію і з другою, що у той момент була цілком поглинена проблемою двовладдя.

"Навіть чотириногих іноді підводить інтелігентність", – так прокоментував Егін цю подію два дні потому.

"Що ж, доля роздає мені щедрі аванси", – подумав він, насуваючись на двох останніх переслідувачів.

Так, його нова знайома виявилася зовсім не такою безпорадною в цій нічній бійці, якими зазвичай виявляються прекрасні супутниці чиновників Іноземного Дому.

11

Дощ непомітно скінчився.

Обезголовлені пси лежали на мілині. Неподалік від них з рідоти виділялося тіло першого хама – ватажка переслідувачів.

"Навіть якщо рана не смертельна, після такої дози лайна йому не вижити", – без будь-якої зловтіхи підсумував Егін.

Схоже, кінець кривавої п'єси був близький. Мечі переслідувачів блиснули у тьмяному світлі місяця, що визирнув у просвіт між хмарами.

Чиновник, що збирається на дружню гулянку, не бере із собою зброї лівої руки. Не взяв її й Егін. А тому битися одночасно з двома недоумками, кожен з яких, на відміну від нього, тримав у лівиці по зручній дазі, було дуже не з руки.

Доводилося стежити за величезною кількістю речей, за якими значно зручніше було б стежити вдень.

Незважаючи на те, що кожен із Егінових супротивників був не рівня йому у фехтувально-

му мистецтві, реалізувати свою перевагу було непросто. Насамперед тому, що він дорожив своїм життям, а от ці двоє, здається, не надто.

"Вони що, смертники обоє?" – дивувався Егін, утираючи піт з чола під час чергового короткого перепочинку. За мить перед тим псар спробував підставитися під удар його меча для того, щоб дати своєму напарникові можливість завдати зрадницького удару з іншого боку.

Сутичка затягувалася. Обидва його супротивники важко дихали. Кожен з них нишком гадав, хто помре першим. Чи хто першим наживає п'ятами.

Егін чекав того, що у фехтувальному класі вчителя Занно називали "гороховий вірняк". Так молоді вихованці Зводу Рівноваги охрестили непробачний промах супротивника, через який його стає так само легко підняти на спис, як тренувальний мішок, набитий горохом.

Він, зрозуміло, дочекався.

Ослаблений від незвично довгого двобою псар заніс руку з мечем надто далеко. Замах вийшов безглуздим, нековирним, згубним.

Егін не забарився скористатися з цього промаху. Мить по тому псар ковтнув помиїв, гарячково намагаючись утримати життя, яке стрімко залишало його тіло крізь порвану шийну артерію.

“Ну що ж, тепер двобій можна назвати чесним. Один на один”, – із задоволенням відзначив Егін, відганяючи геть утому. Аж раптом пролунав зляканий Овелин голос.

– Атене! Атене! Там ще, поглянь!

Егін відійшов на безпечну відстань від свого останнього ворога. Його волосся наскрізь просякло потом і сморідними бризками. Здавалося, ніби він щойно залишив купальню.

Егін озирнувся.

До них наближались ще троє. З двома такими ж чорними псами, у яких замість вух ледь помітні клапті, а з язиків стікає липка рясна слина.

12

– Ха! А от і наша кицюнька! Ціла й неушкоджена утікачка! – сплеснув руками черговий командир.

– Це ти, чи що, наших поперебив? – поцікавився другий, з інтересом оглядаючи Егіна. Знаків відмінності Іноземного Дому на рахсавані вже було не роздивитися – так він вимастився лайном і брудом.

– А ти що, останній герой? – заіржав третій, звертаючись, щоправда, не до Егіна, а до його супротивника, котрий молив усіх відомих йому богів про порятунок кількома хвилинами раніше, а тепер возносив їм по черзі вдячні та хвалебні гімни.

Егін швидко оцінив обстановку. Він знесилений. Поранений, хоча й легко. Їх троє, вони свіжі. Свіжі їхні псини. Хто знає, чи пройде в Овель той самий номер із "се-мі-са"?

На жаль, усе це означало, що в ньому знов має воскреснути дипломат, лицедій, нахаба і... і... офіцер Зводу Рівноваги, врешті-решт!

– Вашу людину й двох собак убив я, милостиві гіазири, – підтвердив Егін. – Ця дівчина – злочинниця, якою давно цікавиться Звід Рівноваги. Її долю доручено мені. Якщо у вас вистачить нахабства піти проти Зводу й битися зі мною, знайте: мені не важко буде здобути перемогу. Та навіть якщо доля буде на вашому боці, ніхто з вас не проживе довше завтрашнього вечора.

Егін замовчав. Гості почали перешіптуватися один з одним, явно здивовані таким розвитком подій.

Егін навіть не поглянув на Овель. Він і так був упевнений у тому, що очі в неї зараз більші, ніж блюдця, на яких у шляхетних домах подають десерт. Для неї це теж сюрприз – раптом відчути себе персоною, якою цікавиться, як виявилось, офіцер Зводу Рівноваги.

"Нехай ламають голови!"

Егін утомлено притулився до стіни. От про що він тієї миті не думав, то це про жахливий сморід, яким, здавалося, просякло все навко-

ло, разом із місяцем і зірками, байдужими до всього, що відбувається.

13

Звід Рівноваги – це держава в державі. Звід підпорядковано гнорові. Гнор – Ясновельможному князеві. І більше нікому.

Будь-який варанець усмоктував ці нехитрі істини з материним молоком. І ці молодці з псами теж, звісно, усмоктали, Хуммер їх роздери.

Зрозуміло, зважившись на таку на вигляд безневинну брехню, Егін чинив посадовий злочин. Ні багато ні мало.

По-перше, він відкрився людям, про яких до ладу не знав ні хто вони такі, ні навіщо їм ця дівчина.

По-друге, він зробив це заради особи жіночої статі, котру він випадково зустрів після дружньої пиятики. Заради неї він збрехав, оголосивши її злочинницею, а себе – слідчим.

По-третє, а також і по-четверте, і по-п'яте, зараз йому доведеться зробити ще тяжчий злочин – надати цим виродкам докази, якщо вони не повірять йому на слово. Причому за відсутності посвідчувального жетона – Зовнішньої Сокири, – яким він хизувався нещодавно перед Гастрогом і який зараз спокійнісінько лежить собі біля його ліжка на триногому горіховому столику. А за відсутності

цього самого жетона факт пред'явлення найвагомішого з можливих доказів – Внутрішньої Сокири – не може залишитися непоміченим начальством. Тобто Норо окс Шином.

Вони, звичайно ж, не повірили.

– А чим доведеш, офіцере? – поєднавши в цій фразі нахабство і сторожке підлабузництво, запитав його вцілілий таки супротивник.

Зрозуміло, його цікавило питання, чому цей дивний псевдочиновник Іноземного Дому не скористався своїм переважним привілеєм, що навіює страх, відразу, поки його товариші й пси ще були цілі та неушкоджені.

– Отож-то. Хто його зна, може ти гониво женеш, га? – підтвердив псар із другої групи.

Егін криво посміхнувся. Закотив лівий рукав. Обтер меча об плаття й перехопив його за лезо в останній третині так, ніби це був ніж, яким він збирався почистити яблуко.

Не змінившись з лиця, він розітнув спочатку шкіру, а потім і м'яз на своєму лівому передпліччі. Тим самим вістряем клинка розсунув тканини, що стікали кров'ю, в обидва боки. І тоді Внутрішня Сокира відгукнулася до свого господаря трепетним мерехтливим вогнем.

– Ова! – не витримали глядачі.

– А можна ближче? – шанобливо спитав один із переслідувачів.

Егін не відповів, але той сприйняв його мовчання як знак згоди й зробив три скромних

крочки, по-гусячому витягаючи шию. Інші не рухалися.

– Мужики, там, Хуммер мене роздери, – залопотів цікавий, – там це, два ока. Одне мені щойно підморгнуло. Так-таки є, підморгнуло, мужики!

Інші не наважилися підступитися ближче. Егін закрив рану долонею й очікувально подивився на "мужиків"

– Ну що, хтось ще претендує на цю дівчинку? – зло процідив він.

– Нехай краще нас хазяїн на кишках повісить, ніж до цих у підвал потрапити, Хуммер мене роздери, – пробурмотів той, що підходив помилуватися на страхітливе диво Внутрішньої Сокири.

Невдовзі чотири людські і два собачі силуети зникли в минулому назавжди.

Егін посміхнувся до Овель, яка, незважаючи на несподівану вдачу, була похмуріша за чорну хмару.

– То як же мені вас тепер називати, милостивий гіазире? – несміливо запитала вона.

– Називай як хочеш, – примирливо сказав Егін, намагаючись перев'язати руку поверх рани крученим шовковим шнуром, на якому раніше теліпався поясний сарнод.

– Давайте я, Атене, – з вимученою посмішкою запропонувала Овель. – У вас руки брудні.

Усупереч Егіновим побоюванням слуги не спали. Двері чорного ходу теж виявилися незамкненими. Тож ні стукати, ні порозуміватися, на щастя, не довелося. З кухні лунав зичний голос Амми.

– ...І от уяви собі, Кюне, блискавка йому просто в голову вдарила. А могла б і в мене! Адже ми поруч стояли. Ну, думаю, здохне як є! Але тут ще один мужик, він крамницю зараз тримає, тут просто підбіг і кричить до мене як навіжений: "Копай землю, копай землю, хутко!"

У людській, як зазвичай, просторікував Амма. А Кюн, зрозуміло, мукав і жестикулював у відповідь.

"Цікаво, Амма свої історії на ходу вигадує чи в Опорі Єдності є спеціальна схвалена начальством збірка "народних" байок?" – по-сміхнувся Егін, жестом запрошуючи Овель іти за ним. Вона щосили намагалася не спричиняти зайвого шуму.

– ...Ну я і почав рити, що той кріт. Земля мокра, я швидко вирив яму. І тоді ми того бідолаху закопали в сиру землю, як мертвяка. Лише ніс залишили. Я, звісно, не повірив, що це допомагає. Але той, котрий крамницю тепер тримає, все собі повторював: "Допоможе, допоможе". І справді, допомогло, Кюне. Допомогло! Я-то думав, він здох – тож-бо не жарти,

блискавка вдарила. А він візьми та й отямся за годинку-другу...

Глухонімиий Кюн почув звуки за дверима першим. Він перервав своє схвальне мукання й указав Аммі на двері. Мовляв, кроки з боку чорного ходу. Двоє. Господар? А якщо не господар?

Амма кинувся до печі й вхопив коцюбу. Кюн миттю дістав свій різницький ніж із широченним кривим лезом. Двері відчинилися.

– Господарю? – здивовано й розгублено запитав Амма. – А чом не з парадного?

Але в Егіна не було ні сил, ні бажання звітувати перед слугами.

– Приготуйте для цієї дівчини в моїй спальні. А для мене – у фехтувальній залі, на скрині.

– Буде зроблено, – відповів отетерілий Амма.

Кюн, що шанобливо вклонився, був цілком занурений у роздуми про те, яким чином відіпрати плаття господаря завтра вранці. Може, краще відразу викинути?

Овель зніяковіло ховала очі. Не щодня доводиться приходити по опівночі в дім до офіцера Зводу Рівноваги, якого ти бачиш уперше в житті. Утім, вибору в неї не було.

15

"Прийде? Не прийде?" – така думка крутиться в голові кожної столичної утриманки, коли вона лежить у своїй постелі й дивиться на ліпнину карнизів крізь серпанок балдахіна.

Тієї ночі ланцюжок думок Егіна, який лежав на довгій скрині, набитій мечами, алебардами, дерев'яною тренувальною зброєю, захисними масками, поножами й металевими кинджалами, не надто відрізнявся від ланцюжка думок продажних, але чесних панночок.

Він лежав із розплющеними очима й стежив за розгалуженнями ліпного винограду, котрі вкривали стелю фехтувальної зали.

Двері він навмисне залишив незамкненими.

Після купальні він був чистий, немов паж Сайли із Тамай, Ясновельможної дружини Ясновельможного князя. І на диво бадьорий. Рана, яку Амма, що претендував на певний авторитет у питаннях лікування, залив їдкою гидотою й перев'язав, зовсім не докучала йому. Схоже, в Опорі Єдності вчили не лише народних байок.

Овель усе не йшла.

"Та з чого я, власне, узяв, що вона взагалі має прийти? Я б на її місці й не подумав про таку розвагу, як нічна балаканина з офіцером Зводу"

Егін сів на своєму імпровізованому ліжку. Він не впізнавав себе. Не впізнавав. Відколи це його стало хвилювати, з'явиться дівчина побажати йому на добраніч чи не з'явиться?

Але не встиг він сказати собі голосом наставника Вальха чергове й останнє "заспокойся!", як двері відчинилися. І Овель, боса, в са-

мій лише батистовій сорочці з Егінова плеча, з'явилася на порозі фехтувальної зали.

16

– Ого! – сумно сказала вона, оглядаючи кімнату, що була геть порожньою й тому здавалася неосяжною.

– Я бачу, вам теж не спиться, – додала вона, ніби перепрошуючи за вторгнення.

Егінове серце шалено калатало. Кров стукала у вухах, а язик, здавалося, на деякий час відмовився виконувати навіть найпростіші накази свого власника. Так завжди буває, коли чогось чекаєш дуже довго і раптом це бажане "щось" з'являється, заскочивши тебе зненацька. Заскочивши схвильованим і недоладним.

– Я... мм... дуже радий бачити вас, пані Овель. Мені теж, бачте, не спиться.

Егін не збрехав ні в першому, ні в другому. Можливо, він навіть занадто радий її бачити. Вона не встигла ще наблизитися до нього на відстань кинджального кидка, а любовна сверблячка, котра вдарила в стегна, уже здавалася йому майже нестерпною.

"Я заслужив її, заслужив", – билося десь серед непроханих думок про Звернення і Зміни.

– Я так і думала, Атене, інакше б не прийшла, – зніяковіла Овель. – Я просто хотіла пояснити вам, що там насправді відбувалося. Бо дико якимось виходить. Ви ризикували своїм

життям і тягли мене по цій річці гною, ви поранені, до того ж у вас із плечем... А ви навіть не знаєте до ладу, заради чого все це!

Егін намотав простираadlo на стегна і, відсо-вуючись на самісінький край скрині (щоб випадково не злякати напевно надзвичайно педантичну родичку княгині), по-хлоп'ячому підбгавши ноги, запропонував Овель місце віддалік від себе. На щастя, вона скористалася з його запрошення. Втім, сісти більше не було куди. Хіба що на підлогу, застелену подекуди матами, набитими квасолевым лушпинням.

– Як ви почуваетеся, пані? – куртуазно поцікавився Егін, більше за все непокоячись про те, щоб легке тремтіння в голосі не видало його хвилювання.

– Та мені-то що. Адже я тільки стояла віддалік і сиділа у вас на руках.

Зависла пауза, які зазвичай виникають слідом за правдивими відповідями на ввічливі запитання.

– Ви дуже гарно сиділи, Овель, – посміхнувся Егін.

Мабуть, тієї миті він був цілком певен, що готовий сидіти на цій скрині хоч до завтрашнього вечора, аби лиш Овель і далі говорила. Говорила будь-які дурниці. Аби лише звучав кришталь її голосу і долинали до нього легкі флюїди пахоців, витончений запах яких ляло щойно вимите тіло його нічної гості.

– Це були люди мого дядька, Хорта окс Тамая. Ось чому вони були такими зухвалими. Я знаю в обличчя декого з них. І собак, певна річ, теж знаю, – затинаючись і бліднучи, почала Овель. – Я їх бачила в маєтку "Дика Качка". Ви, напевно, знаєте, про що я...

– О так, звісно. Маленький Варан посередині великого Варану, як казав із приводу "Дикої Качки" один із моїх приятелів, – відгукнувся Егін.

– Їх послав за мною дядько. Я втекла з "Дикої Качки" у візку однієї знатної дами, котра приїжджала погостювати. Вона зглянулася на мене, і я сховалася у неї в ногах, згорнувшись клубочком, а вона накрила мене пишним подолом своєї спідниці. На щастя, моя вага невелика. Двоє далагів, що тягли візок, нічого не помітили. Так, у ногах цієї дами, я й здійснила весь шлях до столиці... Потім ледь розігнула спину, ніби це я візок тягла, – реготнула вона, забувши про те, яку сумну – без будь-яких цинічних лапок! – розповідь збиралася піднести Егінові.

Егін посміхнувся. Уявити собі Овель, запряжену у візок, було так само кумедно, як уявити гнора закликальником портового трактиру, де воші розміром із форель.

– Наскільки я розумію, це було вчора? – пересвідчився Егін.

– О ні, не вчора. Три дні тому, – виправила Овель, знов засмутившись. – Моя благодійниця сказала, що зі страху перед дядьком не може переховувати мене в себе. А тому вона, вдавшись до хитроців перед візниками, випустила мене біля Східної Брами, віддавши всю свою готівку й навіть дві каблучки.

– А потім? Що було потім?

– Потім було погано й зовсім нецікаво. Я намагалася втекти морем. Та коли я дісталася до порту, виявила, що про мою втечу вже відомо в "Дикій Качці" й люди із собаками вже обшуковують кораблі ім'ям Ясновельможного князя. Тож я вирішила вигадати щось краще, плутаючи сліди. Я навіть намазала свої туфлі спеціальним зіллям, котре, як запевняла бабця, що продала його, відбиває слід, коли на тебе полюють із собаками. Але цим собакам, очевидячки, усе дарма. Або ж зілля виявилось липовим, – зітхнула Овель.

– Швидше, собаки виявилися справжніми, – зло сказав Егін. – Не знаю, що там було за зілля, але те, що ці пси взяли наш слід, коли ми йшли стічною канавою, свідчить про те, що...

– Що? – нетерпляче запитала Овель.

– Що це не зовсім звичайні пси... – почав Егін, як раптом його взяло таке зло на всіх – на Вербеліну, на Хорта окс Тамая, на Гастрога, – що він поспішив переіменити нав'язливу

собачу тему на будь-яку іншу. – Неважливо. То що було далі?

– Вони мене впіймали. Вистежили і впіймали. Власне, це були ті самі люди, яким сьогодні пощастило піти від вас живими. Вони замкнули мене в тій самій готельній кімнаті, де я зупинилася, і послали за своїми. Це було минулого вечора...

– Але вам знову вдалося втекти! – із невідомим захоптом вигукнув Егін.

– Угу. Я вилізла через віконце під стелею, – скромно відповіла Овель. – Адже я не надто гладка... Та, на жаль, мені теж не пощастило. Мене знов упіймали!

На цьому місці Овель знову заревла.

"Ну й плаксуня ця пані!" – зітхнув Егін, погладжуючи Овель кінчиками тріпотливих пальців по блискучому чорному, а може, каштановому – у напівтемряві не дуже-то розбереш – волоссю. Вперше в житті йому випало зіграти роль утішника настільки прекрасної, настільки плаксивої дівчини.

18

Ніколи не визначиш ту мить, коли безневинні поглажування стають провісниками палких пестоців. Та Егін і не збирався цього робити. Рах-саван помер у ньому разом із пробудженням почуття настільки могутнього, що воно, мабуть, змогло б умертвити й усвідомлення то-

го, що батько ...Егіном його назвав". Хоча, звісно, насправді Егіном назвав його зовсім не звичний людським дитинчатам батько, а Батьки Володінь. Як його нарекли при народженні батьки – про те йому було невідомо.

Він шепотів їй слова розради, покриваючи несміливими цілунками її волосся, а вона не заперечувала.

Він обійняв її змерзлі плечі й поцілував її в батистове плече – щоправда, вона стала ревти ще зворушливіше, та принаймні не пручалася й не відсторонювалася.

Потім він звільнив від пасом її мармурову білу шию й поцілував її з усією ніжністю, на яку взагалі був здатен, а вона лише вдячно шморгнула носиком.

Він витирав її сльози, а вона лила їх знов і знов. Солоні перлини стікали по її обличчю і падали на підлогу, на скриню, набиту войовничим барахлом, на гарячі Егінові долоні. Він ловив ці сльози, як діти ловлять краплини довгоочікуваного дощу. І він благословляв їх, як хлібороби благословляють грозу після довгої посухи.

– Ти мені подобаєшся, Овель. Ти мені подобаєшся, дівчинко, – шепотів Егін, у захваті пестячи її тіло.

Вона не відповідала йому. А може, й відповідала, та хіба розбереш щось, коли сльози шумлять ніби дощик, а довгі вологі вії лоскочуть твою щічку?

Егін посадив Овель собі на коліна. Простирадло, звісно, уже давно валялося на підлозі, нагадуючи про тривалу прелюдію. Туди ж полетіла й батистова Егінова сорочка, що приховувала скульптурну наготу Овель іс Тамай.

Здавалося, Овель не була збентежена, а лише ховала обличчя серед пасом, щоб не здатися розпущеною. Її ручки, маленькі білі ручки оповили Егінову шию зі зворушливою, довірливою ніжністю, а губи вже відповідали поцілунком на поцілунок.

Її величезна сережка у вигляді клішні морського гада, всіяна сапфірами, поколювала Егінову щоку, не завдаючи йому болю, а тільки додаючи гостроти вишуканої пряності. Він провів язиком усередині вушної раковини своєї красуні. Нехай цей солодкий біль, біль комариного укусу, повторюватиме ще й ще.

Егін зробив великий ковток повітря, перш ніж набратися хоробрості зробити рішучий крок, після якого повернення до соромливих поцілунків уже немає і бути не може.

"Вербеліна, мабуть, не пошкодувала б грошей, аби лише навести на цю дівчинку пристрій, коли б довідалася, яка прірва лежить між тією насолодою, яку дарує мені ніч із нею, і блаженством, що приносить мені один лише жасминовий запах білосніжної шиї Овель іс Тамай", – подумалося Егінові, коли тісні обійми злили їхні тіла воедино.

"Так і навіки", – говорили молоді офіцери наприкінці клятви вірності Зводу Рівноваги. "Так і навіки", – промайнуло в Егіновій голові зовсім з іншого приводу.

19

Егін до ладу не знав, як багато часу минуло. Можливо, година. Можливо – доба. А надворі вже світанок наступного дня.

Їхні тіла, злившись у солодких, утомлених обіймах, лежали тепер під серпанковим балдахіном у його спальні.

Овелині очі були сумні, а її зворушливі губки з крихітною родимкою в куточку посмішки були складені в плаксивий бутон. Але вона більше не плакала. Пригорнувшись до Егіна, вона мовчала, подеколи зворушливо зітхаючи.

"Я хочу тобі щось сказати на вушко", – зашарівшись прошепотіла Овель мить, а може, вічність тому. "Я слухаю тебе, мила", – посміхнувся Егін, заздалегідь потураючи будь-якому її бажанню. "Я кохаю вас, офіцере", – сказала вона й сховала обличчя в подушках. Егін поцілував її в плече.

Він мовчав, бо розумів, що на такі слова він, рах-саван, з якого, можливо, завтра заживо здеруть шкіру, не має права.

Він, Егін, навіть не із зубожілих дворянчиків. Навіть не з торгової касті. Він, Егін, ніх-

то, що милістю Зводу й гнора став Кимсь окс Хтось. Атеном окс Гонаутом, наприклад.

Він не має права вимовляти слово "коханя". Як не має права брати шлюб. Навіть якби родичі Овель силоміць видали її за нього. Поцілунок. От єдина відповідь, яку заслужило зворушливе Овелине признання. Чи розуміє вона, у чому причина такої стриманості Егіна?

Але все, що залишилося невисловленим, доказало тіло. Егін не міг більше стримувати себе. Не міг більше думати про Укладення Жезла й Браслета. А чи не плювати йому на Сполучення й Звернення? А чи не плювати йому на Кюна, на Амму, які, не виключено, спостерігають за їхніми іграми через Зіницю Гречності?

Йому плювати! Егінів язик проходжувався білосніжним Овелиним боком з такою жагою, нібито її шкіра була вкрита найсолодшим нектаром. Його руки, які ніщо й ніхто не міг тепер утримати від святотатства, розсунули її худенькі стегна, і поцілунок, скинувши маскарадні одєжинки дозволу, став забороненим, безнадійним і незбагненим. Тобто таким, яким є Друге Сполучення Вустами.

Тієї миті Егін думав лише про те, щоб подарувати Овель задоволення, ніяк не оплачене її тілом, її сльозами, жалістю й вдячністю. Він хотів зробити їй такий же сміливий подару-

нок, який зробила вона, зізнавшись у коханні нікчемному офіцерові.

О так, цю фразу – “я кохаю тебе” – Егін чув багато разів. Від повій. Чужих і власних коханок, котрі найбільше піклуються про те, щоб мимохіть не порушити яке-небудь з Укладень Жезла й Браслета. Але тільки злетівши з Овелиних вуст, вона набула сенсу, який не вмістити у вузенькій шухлядці вдало проведеної ночі.

Лише в ласкавих Овелиних вустах ця салонна банальщина пролунала зізнанням у коханні. Овель металася на постелі, захоплена ураганом заборонної насолоди, а Егін, притиснувшись до її плаского, шовкового живота, замружився. “Ні, світанок потрібно відкласти щонайменше до завтрашнього вечора”.

20

Незважаючи на втому, ні їй, ні йому не спалося.

До ранкової метушні було ще далеко. Егін благав Овель відпочити перед дорогою, котра обіцяла бути довгою й важкою. Та марно. Спокій так і не запанував у їхніх душах. Шестикрила примара невгамовної пристрасті не бажала залишати спальний покій Атена окс Гонаута, товмача-письмоводителя Іноземного Дому.

Овель, міцно обійнявши Егіна, сумно дивилася в порожнечу.

Егін дивився на неї, у сотий раз ведучи захопленим поглядом по її грудях, по її солодких стегнах і п'янкуму животу, по її похилих плечах і лебединій шиї, по її обличчю, вкритому смішним ластовинням, по її гостренькому носику й заплутаному каштановому, о так, каштановому волоссі. І по її вухах, обтяжених масивними клішнеподібними сережками, що залишалися єдиним предметом туалету, яким не зневажили вони у своєму непояснюваному жодними раціональними міркуваннями пориві оголити один перед одним не лише тіла, але й душі.

Лежачи отак, Егін вперше в житті усвідомив, що таке Крайнє Звернення. О так, магія, Хуммер її роздери, народжується саме так. Саме в такі хвилини Тонкий Світ отверзає свої ворота і потойбічні сили – союзники чи друзі – вливаються у світ могутнім нищівним потоком.

Так народжується магія, за чиїми жалюгідними відзвуками полює він, Егін, і його колеги зі Зводу Рівноваги. Так народжується крамола. Але йому не було справи до крамоли, доки свіжий Овелин подих омивав його щоку.

– Але ти так і не сказала мені, чому втекла від дядька, моя люба, – невідомо навіщо запитав Егін, борючись зі сном, що таки підступив.

– Він спав зі мною так само, як це щойно робив ти, Атене, – сказала Овель з гіркою усмішкою. – Йому це подобалося, а мені – ні.

Егін заплющив очі. Стільки новин відразу не витримував навіть його тренований розум. Він не знайшов нічого більш правильного, як закрити Овелині вуста поцілунком. У них буде досить часу задля того, щоб усе таємне стало явним, а всі недомовки – подробицями.

"Будь що буде", – от останнє, що подумав Егін, провалюючись в безодню сну.

РОЗДІЛ 6. ЗВІД РІВНОВАГИ

1

Коли Егін прокинувся, перше, що він відчув, був смак Овель на його губах. "Друге Сполучення Вустами!" – прогримів страшний голос невидимого й невідомого судді, що живе всередині кожного офіцера Зводу Рівноваги.

Другим, не менш гострим, але значно менш присмним Егіновим відчуттям став біль у лівому плечі. "Порятунок через Внутрішню Сокиру!" – той самий голос.

Егін не стримався й випустив крізь зуби слабкий стогін, намагаючись впоратися з розпеченою лавою спогадів про минулу ніч, що нахлинули на нього.

Він злочинець. Він, рах-саван Опори Речей, – злочинець. У Егіновому мозку гарячково перестукували сотні кісточок рахівниці. Він хоче зберегти своє життя й своє становище. Отже, треба брехати. Брехати при-

наймні про те, що сталося вночі між ним і Овель.

Овель! Лише тепер Егін зважився розплющити очі. Постіль поруч із ним була порожня. І в кімнаті теж нікого не було.

Він підхопився й увірвався до їдальні. Нікого.

Він зазирнув у залу для вправ. Голі стіни й велика довга скриня в кутку. Навряд чи чиновнику Іноземного Дому варто афішувати свою непояснену любов до гарної і різної зброї.

Почуваючись цілковитим ідіотом, Егін збігав до спальні за ключами і, повернувшись до зали, відчинив скриню. Ще б пак! Овель тут не відшукалася. Та й де б вона сховалася серед тичин, алебард, дерев'яних мечів, величезного пучка стріл і затаврованої на вчорашній п'ятиці металльної зброї?!

Егін висунувся з вікна у внутрішнє подвір'я і, звертаючись до вікон, що були поверхом нижче, зарепетував до прислуги.

Про чудову мотузочку для виклику прислуги з дерев'яною кулькою на одному кінці й дивовижним дзвіночком на іншому Егін згадав лише не докричавшись з п'ятого разу. І тут він помітив, що шнура для виклику більше немає. Точніше, він є. Але безвільно звисає з вікна, перерізаний чиєюсь доброзичливою рукою.

Егін укритися холодним потом. Ранок був уже аж ніяк не ранній. Спекота й задуха. Ти-

повий літній ранок у столиці Варану. Але посеред варанського літа рах-саванові Егіну стало зимно. Зимно, ніби він поринув у бездонну могилу – на крижане дно світобудови.

Пройшовши коридором і спустившись на задерев'янілих зі страху ногах до кімнати прислуги, Егін виявив найгірше.

Двері були не замкнені, а лише причинені. Кюн і Амма були у своїх ліжках. Вони спали. Спали глибоким і рівним вічним сном.

2

Незважаючи на те, що скроні почало ломити від невблаганного наближення недопійного похмілля, Егін не міг собі дозволити випити й краплини.

Він сидів на маті посеред фехтувальної зали і з порожнім поглядом крутив у пальцях легкий металевий ніж.

Овель іс Тамай безслідно зникла.

Швидке опитування сусідів і чужих слуг, яке Егін постарався провести в найнедбалішій манері, не дало нічого.

Трупи Кюна й Амми залишалися неприбраними.

Оглянувши тіла, Егін досить швидко знайшов на їхніх шиях крихітні червоні цятки. Причина їхньої смерті стала для нього ясна як день – отруєні голки. Після цього доля двох спостерігачів, що працювали під керівниц-

твом безіменного ерм-савана Опори Єдності, його абсолютно перестала цікавити.

"Вони почнуть тхнути годин за дев'ять. А вбрані гробарями люди з Опори Єдності сюди встигнуть і за півтори", – вирішив байдужий Егін.

Зараз важливішим було інше. Овель іс Тамай, родичка перших осіб держави і його нова коханка (Егін із сумною посмішкою впіймав себе на думці, що Вербеліна якось сама собою встигла набути в його очах статусу "старої", "колишньої"), безслідно зникла.

"Безслідно зникнути" з ліжка рах-савана – річ сама по собі непроста. А тим паче для шістнадцятирічного дівчиська. Утім, з пазурів усесильного дядька Хорта, старого гріховодника, вирватися теж було непросто.

"Якщо вона, звісно, не брехала щодо втечі", – зауважив Егін, до якого разом із пробудженням повернулася професійна недовірливість.

Овель могла піти сама. "Куди? Навіщо?"

Овель могла бути викраденою людьми свого дядька. "Як знайшли? Як устигли? Адже тут живе Атен окс Гонаут, дипломат з Іноземного Дому, а не Егін, рах-саван зі Зводу Рівноваги"

І нарешті, Овель могла бути викраденою іншою силою, що не має відношення до Хорта окс Тамая. "Яка така "інша сила"?"

Егінові залишалось лише розвести руками.

Різкий вибух болю в лівому плечі підкинув Егіна на ноги. Так. Так. Так, сить Хуммерова! Альтернатив немає. Якщо він не вирушить до Зводу Рівноваги негайно, на нього чекає неминуча, понура смерть від пробудженої Внутрішньої Сокири. Гороховий вірняк, милостиві гіазири.

Отже, він має йти на доповідь до Норо. Розповісти все. Може, хіба крім особливо шокуючих подробиць бурхливої ночі з Овель. А потім – будь що буде.

Вибуховий Егінів кидок увігнав метального ножа у грубу мішень, призначену для сокир, на долоню.

3

Головна цитадель варанської таємної служби охорони Князя й Істини, іменованої Зводом Рівноваги, розміщувалася в самісінькому центрі Піннарина, на майдані Шета окс Лагіна, навпроти князівського палацу.

Величезна триступінчаста будівля Зводу Рівноваги займала весь південний бік майдану. Увесь північний займав палац.

Майдан Шета окс Лагіна, як запевняли придворні пііти, був найбільшим майданом у Колі Земель. І мало хто знав, що Елаєве Поле в Орині й Плац Лана в Ремі Величному все ж таки більші. Егін, наприклад, не знав, бо ніколи не цікавився такими неістотними питаннями.

Третя ступінь Зводу Рівноваги цілком символічно була увінчана величезним блакитним куполом, над яким полум'янів червленим золотом герб таємної служби – двогостра оката сокира. Така сама, як та, що її було вигравіювано на жетонах усіх офіцерів Зводу. Така сама, але в сорок разів більша.

Ніхто, крім Ясновельможного князя і гнора, не знав точно про все, що криється за фасадом Зводу, складеним зі сліпуче білого греоверду.

Цей величезний лабіринт, що має дев'ять надземних, три (чи чотири – Егін точно не знав) купольних і щонайменше чотири (чи п'ять? чи сім? – Егін не знав і поготів) підземних поверхи, цей спрут, що розпустив під усією центральною частиною Піннарина складну мережу тунелів і потаємних ходів, цей рукотворний стрімчак, що протистоїть Змінам от уже сто дев'ятнадцять років, був воістину незбагнений, як незбагненні місяць і зірки на небесних кришталях.

Майдан Шета окс Лагіна був оточений Червоним Кільцем – найпрестижнішою вулицею Піннарина, забудованою розкішними чотириповерховими особняками з фонтанами, вежами, оранжереями й іншими розкошами.

Усі будинки на Червоному Кільці перебували під наглядом Спори Єдності. Серед цих будівель були не лише особисті особняки висо-

копоставлених вельмож з Ради Шістдесятьох, великих військових чинів і корабельних магнатів, але й звичайні дохідні будинки на кшталт того, у якому наймав помешкання Егін.

Ну і, звичайно, на Червоному Кільці розташувалися найважливіші Доми князівства. Морський Дім, Іноземний, Поштовий, Надр і Угідь... І всі вони, всі без винятку, були сполучені з будівлею Зводу Рівноваги підземними ходами різної якості й призначення.

Зрозуміло, Егінові, а точніше, Атену окс Гонауту потрібен був саме Іноземний Дім.

4

Підземні ходи охороняли офіцери Опори Єдності.

Кожен офіцер – зазвичай ерм-саван – знав у лице всіх, допущених проходити даним тунелем. Ці офіцери були або ж божевільними добровольцями-мізантропами, або ж кар'єристами (рік служби під землею йшов за два на поверхні), або ж тими, хто вчинив службовий проступок. Останніх була більшість. Ходили чутки, що вони ніколи не повертаються у великий світ. Хоча їх і годують відповідними обіцянками аруми Опори Єдності.

– Стій! Назви себе!

По той бік дверей, відлितих з напівпрозорого склоподібного матеріалу (Егін не знав, що в

давнину він називався місячним чи хуммеровим склом), розпливався й коливався силует людини з мечем наголо.

Окрім того, що хуммерове скло було міцним, як криця, воно мало дивну односторонню прозорість. Егін не міг до ладу роздивитися співрозмовника, а той бачив Егіна чудово.

Тунель, через який зазвичай проникав до Зводу Рівноваги Егін, охороняв саме доброволець-мізантроп. Він чудово знав усіх, допущених до цього тунелю, і все ж ніколи не відступав від формальностей процедури. Узагалі-то, правильно робив – адже Егін міг і донести.

– Егін, ерм... рах-саван Опори Речей.

– Рах-саван? – у голосі офіцера-охоронця почулася легка недовіра.

– Я отримав підвищення лише позавчора. Можливо, вам ще не встигли обновити списки, – знизав плечима Егін.

Охоронець завагався.

– Ні, встигли, – офіцерів голос у переговорній трубі дещо подобришав. – Вітаю, рах-саване. Проходьте.

Двері повернулися навколо своєї осі, відкриваючи два абсолютно однакові на вигляд проходи.

Тут крилася проста, але дуже жорстока пастка. Лише правий, лише правий прохід! Якщо сьогодні парний день місяця, прохід правий. Якщо непарний – лівий!

Це втовкмачували кожному офіцерові, допущеному до тунелю, по сто разів. На того, хто забував про це і парного дня місяця проходив через лівий прохід, чекали погані сюрпризи.

Іноді – просте цебро помиїв на голову. Іноді – блискавичний удар меча офіцера-охоронця. Іноді – пониження у званні. Це вже залежало від указівок, які вигадав на поточний тиждень гнор. Позаяк офіцер Зводу має бути гранично уважний скрізь і завжди. Навіть у власній вотчині. Так казали наставники.

Незважаючи на це, Егін ніколи не міг зрозуміти, який сенс у цій абсурдній і жорсткій грі. Кілька разів вони з Іланафом намагалися придумати їй хоч якийсь переконливе виправдання, але щоразу робили висновок, що жодного сенсу немає. І вони мали рацію.

5

Внутрішні приміщення Зводу Рівноваги дуже заплутано поділялися за приналежністю до Опор. Тунель Іноземного Дому відкривався в ділянку другого підземного поверху, що належала Опорі Речей.

Його кабінет, так само як і кабінет Норо, знаходився на третьому надземному поверсі.

Егін дійшов до кінця широкого коридору з вічно замкненими дверима (що за ними, йому було навіть страшно уявити) і ступив у клітку підйомника.

Діставши ключ, за втрату якого йому загрозувала страта, Егін відкрив дверцята, під якими спочивала полірована металева пластина, і вивів на ній пальцем своє ім'я.

Мелодійно дзвякнули дзвіночки, і неспішне піднесення Егіна почалося. Егін не знав, як працює підйомник і, особливо, як ця проклята машина за його ім'ям, написаним на звичайній на вигляд залізяці, розпізнає необхідний поверх. Але коли вже так відбувається, значить, це можливо. Зрештою, подумаєш, велика справа – Змінене залізо!

Підйомник проповз повз коридори чужих ярусів, завішених чорними порт'єрами чи перекритих дверима різної товщини й надійності. Сходити тут Егінові суворо заборонялося. Та він і не хотів. Не збирався. Навіть подумати про це не міг.

Плече боліло нестерпно. Егінове тіло рвалося в не надто вже й добрі, але цілющі руки Знахаря. Проте до Знахаря не потрапити, не відзвітувавшись попередньо перед Норо і не отримавши від нього відповідної разової перепустки...

6

– Рах-саван Егін прибув з відпустки у ваше розпорядження, аруме! – по можливості бравовідрапортував Егін.

– Радий бачити тебе, рах-саване, – посміхнувся Норо. – Але, схоже, відпустка не

пішла тобі на користь. Ти дуже, дуже блідий.

Від Егінової уваги не вислизнув свіжий льодок, що причаївся в глибині чорних Норових очей. Але йому залишалось тільки ігнорувати настрої свого начальника. Егін кинувся з місця в кар'єр.

– Так, аруме. Відпустка не пішла мені на користь. І у світлі цього я маю до вас справу невідкладної нагальності.

Знаючи, що цього не уникнути, Егін почав розтібати сорочку, ведучи далі.

– Учора, повертаючись із дружньої вечірки в Іланафа, я зустрів дівчину, котра відрекомендувалася як Овель іс Тамай і попросила супроводити її до Північної Брами. Троє, про яких мені відомо, що вони є найманцями Хорта окс Тамая, вчинили на нас напад за допомогою клинків і псів. У результаті під загрозою смертельної небезпеки я був змушений розкрити й продемонструвати Внутрішню Сокиру, оскільки Зовнішню я, позаяк перебував у відпустці, згідно з приписами, залишив удома. Після чого Овель іс Тамай залишилася в мене ночувати. Прокинувшись сьогодні вранці, я виявив, що Овель іс Тамай зникла. Своїх слуг я знайшов мертвими. Їх було вбито за допомогою отруєних голок, випущених з духової трубки. Стисло – все.

Егін зняв сорочку, розв'язав пов'язку й продемонстрував Норо рану з червоно-жовтими гнійними краями.

– Можеш одягатися, – махнув рукою Норо. – А тепер сядь і розкажи все не стисло.

7

– ...І ти, звичайно ж, вступив з нею в любовний зв'язок? – таким було перше запитання Норо по тому, як Егін дуже докладно і загалом правдиво повідав свою історію, знемагаючи від болю в плечі, де, здавалося, невідомі чаклунські вуста роздмухували пригорщу розпеченого вугілля.

– Не вступив, аруме, – заперечливо мотнув головою Егін.

У цьому питанні він вирішив стояти на своєму до кінця. Якщо буде потрібно, до самісінького кінця. Бо чоловік, що спокусив (чи був спокушений – яка різниця?) незаміжно небогу Хорта окс Тамая, ставав кісткою в горлі надто могутнім людям, щоб розраховувати на збереження свого безцінного життя.

– Отже, не вступив, – задумливо повторив Норо.

Він підвівся зі свого твердого крісла з високою спинкою і підійшов до вікна, що виходить в одне з внутрішніх подвір'їв-колодязів Зводу. Егін був змушений підхопитися на ноги слідом за своїм начальником.

– Ти взагалі розумієш, рах-саване, у яке лайно ти вляпався вчорашнього вечора? – голос Норо шелестів, як віджиле листя, котре вітер ліниво ворушить у затхлому підворітті. – Ти розумієш, хто такий Хорт окс Тамай? Ти знаєш, який вплив на Ясновельможного князя він має?

– Так, аруме. Я розумію, – Егінове зітхання було непідробним.

Виходило, що правда не на його боці, як не глянь. Увечері він відбив Овель у Хортових людей. Ну й добре. Відтак, принаймні міг би завжди збрехати, що не повірив жодному слову нападників і збирався просто передати Овель її улюбленому дядечку з рук у руки.

Але ж уранці вона зникла! І отже, на Хортів погляд, він, Егін, прогавив його скарб. О Шістсот Ликів Жаху! О Шилоле!

– Розумний, – кинув Норо через плече без будь-якого глузування. – У такому разі, рах-саване, ти маєш розуміти, що я зараз розмовляю з небіжчиком.

Егін розумів і це. І саме тому – бо ж небіжчикові втрачати нічого – рішуче сказав:

– Так, аруме. І я ним стану зовсім незабаром, якщо ви мене не відпустите до Знахаря.

Норо різко обернувся.

– До Знахаря? Так, звичайно, рах-саване, звичайно. Але в нас є ще одна розмова, окрім Овель іс Тамай.

– Так, аруме, – крізь щільно стиснуті зуби вичавив Егін. Він відчував, що сили залишають його зі страшною швидкістю. – Чи можу я сісти, аруме?

– Ні, – жорстко відрізав Норо, повертаючись у своє крісло. – Стій і слухай. Багато чого змінилося за час твоєї відпустки, рах-саване. Я оглянув Ардові речі. І я не знайшов у них того, що шукав. А це дуже погано, рах-саване. Дуже погано. Ти чуєш мене, рах-саване?

Егіна хитало. Дві жорстокі п'явки присмокталися до скронь і тягли з них добру кров. Ступні клякнули. На чолі проступили крижані краплини поту.

– Я... чую... вас... аруме, – Егінові довелося зробити над собою неймовірне зусилля, щоб вичавити ці нічого не значущі слова.

Він не розумів, що відбувається. Оголення Внутрішньої Сокири – дія й справді дуже небезпечна. Але їх учили, що принаймні дві доби навіть не найсильніший офіцер повинен протягти. Ну, нехай він утратив багато сил у вчорашніх сутичках – смертовбивчій із Хортовою потолоччю і любовній із Овель. Але щонайменше на добу він ще міг розраховувати. Отже, не міг.

– Якщо ти мене чуєш, – слова Норо гуркотіли в його вухах ковальськими молотами, – то відповідай мені, поки ще не здох, що ти приховав від мене при огляді Ардової каюти?

Перед Егінowymi очима пропливли примарні сполохи Смарагдового Трепету.

Він відчував, що його вуста одерев'яніли, язик налився свинцевою вагою, але все його єство раптом сповнилося незбагненною, новою, іскристою силою. Говорив не він. Говорила ця нова сила, що вводила в його слова важку, впевнену й нахабну брехню:

– Я офіцер Опори Речей. Я служу Князеві й Істині. Я не брехав ніколи раніше і не брешу зараз. Я оглянув Ардову каюту згідно з приписами, не відступивши від них ані на крок. І переказав вам правду, тільки правду, нічого окрім правди.

Його тіло падало, падало в бездонний вир тягучого, всеспеляючого болю. Напевно, він говорив щось ще, поки його пошматоване мукою тіло корчилося на ясенівій підлозі кабінету Норо окс Шина.

8

Знахаря знав кожен, у чийому лівому плечі було зашито металеву пластину з окатою сокирою Зводу Рівноваги.

Знахар був один, і все-таки значно більше ніж один – дізнатися це, напевно, було неможливо. Справді, коли б він був один, Знахар ніколи не зміг би обслуговувати сотні офіцерів Зводу – лікувати їх, вживлювати їм Внутрішні Сокири, відповідати на запитання лю-

дей з Опори Безголосих Тварей. І при цьому не забувати про свого учня, який по його смерті займе його місце, прийме ім'я Знахар і прізвисько Багатоликий.

Егін ніколи не міг зрозуміти, у якому саме місці Зводу Рівноваги розташовуються великі, по-своєму світлі й при цьому непередавано похмурі Знахареві хорони.

Було зрозуміло одне: вони розташовані на одному з підземних ярусів, неподалік від кузень Зводу. Але де розміщено кузні Зводу, Егін теж не знав.

Коли офіцера направляли до Знахаря, супроводжувати його відряджали трьох молодців з Опори Єдності, старший з яких мав звання рах-савана.

Ще в клітці підйомника пацієнтові Знахаря надягали на голову глухий шолом, який повністю позбавляв можливості не лише бачити, але й чути, оскільки мав щільні повстятні навушники. Офіцери Опори Єдності спустилися разом із пацієнтом униз на підйомнику, а потім вели його звивистими коридорами з безліччю поворотів. Шолом з пацієнта знімали лише після того, як за спинами офіцерів закривалися останні з трьох дверей.

Егін пам'ятав свої перші відвідини Знахаря. Вони залишилися в його пам'яті незнищеною, скупю гравюрою. Усі деталі видно чітко, усе на своєму місці.

Він, щойно підвищений у ерм-савани і тим самим зарахований до "передвічних, непохитних і безсмертних" лав офіцерів Зводу Рівноваги, захоплений і схвильований (ах, як голосно билося тоді в грудях серце! голосніше, ніж усі барабани "Свічада Вогню"!), з'явився перед очі Знахаря, щоб здати кров на Сокири – Внутрішню й Зовнішню.

Знахар видався йому тоді черепахою, з якої здерли панцир. Старий, згорблений, дратівливо неквапливий, він сидів у величезному чані з гарячою водою. На превеликий жаль тоді ще бридливого ерм-савана, з чана разило сечею.

З кришталевих куль під стелею струменіло нерівне багатобарвне світло. На стінах Егін, на свій подив, побачив безліч дзеркал. Круглих, квадратних, ромбоподібних, шестикутних, овальних... Скляних і бронзових, золотих і греовердових...

Ці безглузді дзеркала видалися Егінові найбільшою дивиною, яку він бачив у своєму житті: навіщо вони страшному, як смерть, Знахареві? Певно вже не задля того, щоб красу наводити.

Того разу процедура була зовсім простою. Знахар полоснув по Егіновім пальці крихітним, але гострим, як думка, ножичком і, націдивши у дві склянки по наперстку Егінової крові, проскрипів: "Забирайтеся!"

Великомудрий Вальх колись пояснював Егінові, що сині іскорки всередині Сорока Міток Вогню відповідають своєму власникові не просто так. Метал жетона "відчуває" кров свого господаря. І щоб він міг "пам'ятати" про неї, усі пластини виготовляються цілком індивідуально.

Ковалі Зводу Рівноваги підмішують у розплавлене залізо кров, узятую від того офіцера, для якого виготовляють жетони. Зрозуміло, процедура супроводжується належними Словами й Знаками. Обидві Сокири – і Внутрішня, і Зовнішня – переробляють щоразу після чергового підвищення.

Дорого і складно? Так. Але Вільне місто Орин та Велике князівство Варан колись уже заощаджували на безпеці держави. Кожен школяр знає, що з цього вийшло.

Наступного разу Егіна приводили до Знахаря за тиждень, щоб захити в нього готову Внутрішню Сокиру.

Егінові здалося, що офіцери Опори Єдності, котрі супроводжували його, трохи нервують. "Утім, – подумав тоді Егін, – вони, напевно, нервували й минулого разу, але я був надто схвильований сам, щоб помітити їхнє хвилювання"

Знахар прийняв його, будучи зодягненим у довгий пропалений у багатьох місцях халат, розшитий одним і тим самим сюжетом: вели-

чезна кошлата зірка смарагдово-зеленого кольору з жіночим ликом, перекошеним люттю, пожирає жовту зірку – Сонце Передвічне.

Моторошний був халат у Знахаря, і сам Знахар був хоч куди: невисокий, невагомий старий з ходюю змії ("Так, якби змія мала ноги, у неї була б саме така хода!" – відзначив тоді Егін).

На Знахаревій голові був шолом сріблястого кольору, що наслідував пташину голову. Опущене забороло було виконане у формі загнутого донизу і, зважаючи на все, справді гострого дзьоба. У прорізах світилися – не злістю, не шаленством, ні! – абсолютним, крижаним спокоєм – Знахареві очі.

Знахар безбарвним голосом наказав Егінові лягти на простий дерев'яний стіл, посипаний сухими духмяними травами, з яких Егін не знав і половини.

Єдиною відмінністю цього столу від його побутових побратимів були ніжки, що виходили нагору над стільницею на лікоть. На кожній з них було укріплено мідну чашу. Ще до того як лягти на стіл, Егін здогадався, яке призначення цих чаш. І він не помилився.

Егін лежав на столі, намагаючись розслабитися і розуміючи, що це не так уже й просто в цьому найдивнішому із закутів Зводу Рівноваги, під пильним поглядом найдивнішого з лікарів, про яких йому коли-небудь доводилося чути.

Потім Знахар загравав на подвійній флейті.

І разом з вигадливою мелодією, що оповідає, здавалося, про самий сум буття, з мідних чаш над столом попливли клуби ароматного, солодко-ядушливого диму, у якому Егінова свідомість розчинилася, ніби ніколи й не існувала окремо від Лункої Порожнечі.

Коли до Егіна знову повернулася здатність сприймати й осмислювати, що відбувається, він насамперед подивився на своє ліве передпліччя.

Там, ледь помітні серед волосся й здорової шкіри, білили шрами, що утворювали розімкнений прямокутник.

– Скільки часу минуло? – власний голос здався Егінові солодшим за музику. Так ставишся до негаданого повернення всього, про що думав, ніби втратив його безповоротно.

– Близько години, – кинув Знахар.

З важким, буденно важким подихом він зняв шолом із дзьобоподібним заборолом. Егін устиг помітити, що залізний дзьоб червоний від крові до самої основи. Чия ж кров?.. Егін поспіхом зробив висновок, що його – навряд чи в тому могли бути сумніви.

– Так мало? – здивувався Егін.

– Розмовляти заборонено, – надто мляво для своєї посади нагадав рах-саван Опори Єдності.

Знахар кинув на нього швидкий погляд. Егін подумав, що від таких поглядів неважко

й власне держало забути, не те що якісь Укладення Зводу.

– Його правда, ерм-саване, – Знахар, здалося Егінові, підморгнув йому.

"Що за нісенітниця? Звичайно, здалося!"

Егін уже застібував комір сорочки, рах-саван уже готував для нього глухий шолом, коли до Егінового слуху донеслися Знахареві слова, кинуті йому в спину:

– Успіхів тобі, ерм-саване. Люби і владарюй.

Перш ніж шолом наглухо запечатав його очі й вуха, в Егіновій свідомості промайнула думка, що він ніде не помітив третього офіцера Опори Єдності. Чия ж кров?..

9

Коли Егін отямився, він насамперед оглянув своє ліве передпліччя. Там, ледь помітні серед волосся і здорової шкіри, біліли шрами, що утворювали розімкнений прямокутник.

Дуже боліла голова, але Егін відчував, що це біль полегшення. Він не посилюватиметься, він незабаром зійде нанівець.

– Ху-ух, насилу врятував тебе, недоумка!

Голос – молодий, утомлений, але все ще зі збереженими іскорками життєлюбства – пролунав з-під сріблястого шолома з дзьобоподібним заборолом, суцільно перемазаним кров'ю й зеленуватим гноєм.

– Хто ти? – Егін уже цілком отямився.

Його не тягло ставити ідіотські запитання на кшталт "Хто я?", "Де я?", "Чи парний сьогодні день місяця?" Пам'ять йому не забрало. Водночас він пам'ятав, що Знахар має зовсім не такий голос, як той, який щойно насмілився назвати рах-савана Зводу Рівноваги недоумком.

– Я? – його співрозмовник реготнув. Він підняв забороло, оголюючи зовсім молоде безвусе обличчя з костистим довгим носом і рухливими блакитними очима. – Я Знахар. Якщо ти сумніваєшся в цьому, можеш вважати, що твоя душа от уже півтори години як на шляху до Зергведу. Я врятував тебе від шаленства Внутрішньої Сокири, дуже незвичайного шаленства.

Лише тепер Егін помітив, з якою пильною цікавістю Знахареві очі шарять по його обличчю, немов на ньому відьмачими голками написано якусь важливу істину.

Егін очікував окрику "Розмови заборонено!", але його не було.

Він звівся на лікті й озирнувся. Так, це було те саме приміщення, у якому кілька років тому Знахар з ходою змії вживлював йому Внутрішню Сокиру. Але де ж офіцери Опори Єдності?

Егін хотів запитати, куди подівся його супровід. Але зненацька зрозумів, що це йому

зовсім нецікаво, та й питати немає жодного сенсу. Однак правди йому не скажуть.

– Ти врятував мене? – з викликом запитав Егін. – І що ти думаєш з цього приводу? З приводу шаленства Внутрішньої Сокири?

– У тебе незвичайні живі очі, рах-саване, – сказав Знахар. – І можливо, саме тому я тобі відповім. Я думаю, що арум Опори Речей Норо окс Шин дві години тому піддав тебе блискавичному, але дуже жорстокому допиту. Він непомітно впливав – а для цього є багато способів, ти вже повір мені – на твою Внутрішню Сокиру. Вона мучила тебе в десятки разів сильніше, ніж мучила б без арумових старань. Я думаю, що ти мав вити від болю й переказувати йому своє мізерне життя в найдрібніших подробицях, починаючи родовими сутичками своєї матінки і закінчуючи своїми найзапекливішими таємницями, приязню до семирічних златокудрих дівчаток чи одnorічних кізоньок, я вже не знаю. І ще я думаю, якщо вже ти опинився тут, тож арум Норо окс Шин не почув від тебе того, що хотів почути. Чому? Я цього не розумію й у твоїх очах бачу те саме нерозуміння. Хтось чи щось допомогло тобі. Ти знаєш що?

Останні дні принесли Егінові стільки загадок, що він майже цілковито втратив здатність дивуватися. Він похитав головою.

– Ні, не знаю.

– Я так і думав, рах-саване. Повертайся до свого арума і пам'ятай, що ми ще побачимось. І коли це станеться, у нас знайдеться, що розповісти один одному.

– Спасибі, – щиро подякував Егін. – Але як же я повернуся...

Він затнувся. Одне з люстер на повен зріст (таких величезних у Знахаревих покоях було лише три) від'їхало вбік, і з-за нього вийшли офіцери Опори Єдності. Ті самі, що привели його сюди. Або ж, принаймні, схожі на тих як дві краплі води.

– Розмови заборонено, – сказав рах-саван, що очолював групу, таким голосом, ніби це була ключова фраза з непристойного анекдоту.

Та ніхто не засміявся. І лише Знахар, посміхнувшись краєчком губ, легенько підштовхнув Егіна до них. Іди, мовляв, рах-саване, не бійся. Люби і владарюй!

10

– Ну, як тобі новий Знахар?

Здавалося, у Норовому кабінеті нічого не змінилося відтоді, як Егін знепритомнів від боротьби між болем і марою, що його відводила.

Егінів мозок усе ще був затягнутий якимсь притуплюючим туманом. Він не відразу збагнув, про що його запитує Норо. А збагнувши, зрозумів, що у світлі дивної, м'яко кажучи,

розмови зі Знахарем краще ухилитися від балаканини на цю небезпечну тему.

– Перепрошую, аруме? – перепитав Егін, хмурячись, ніби пересилюючи неймовірний біль.

– Добре, добре... – роздратовано махнув рукою Норо. – Твоя думка з цього питання зараз не відіграє жодної ролі.

"Схоже, його настрої поліпшився, – подумав Егін мигцем. – І це саме по собі насторожує"

– Не стану брехати, рах-саване, – Норів погляд роздрібнив Егінове обличчя на прозорі лусочки, – я піддав тебе сьогодні дуже важкому іспиту. Ти мав або зізнатися мені в усьому, або вмерти. Ти не зізнався, і не вмер. Отже, ти справді чистий перед Князем і Істиною.

"О Шилоле Змінливорукий! – подумки простогнав Егін. – Правду казав всевідаючий Знахар-хлопчисько!"

– Я пишаюся тобою, – Норові слова вливалися в Егінові думки, як розплавлений свинець у студену воду. – Пишаюся тим, що ти зміг виправдати своє нове звання рах-савана. Ти не брехав мені, мій хлопчику. І тому тебе буде удостоєно великої честі – знати істину. Сідай.

О, це була велика честь! Дві години тому Норо запросив Егіна сісти, щоб той розповів йому історію з Овель іс Тамай у всіх мислимих подробицях. А тепер запропонував йому свій

незатишний твердий стілець, щоб Егін перетворився на слухача якоїсь "істини" (про яку він наперед цілком виразно знав, що в кращому разі вона буде лише вигадливим плетивом правди й брехні, а в гіршому – просто брехнею без особливих прикрас).

– Дякую вам, аруме! – завзято кивнув головою Егін.

Перед очима зненацька спалахнули й згасли фіолетові плями, він насилу втримав рівновагу. Допекла-таки його Внутрішня Сокира!

11

Егін сидів. А Норо, проходжаючи назад-вперед кабінетом і часто заходячи йому за спину, промовляв рівним діловим голосом.

– Ти, звичайно, пам'ятаєш того арума з Опори Писань на ім'я Гастрог, що витурив тебе з каюти Арда окс Лайна, скориставшись зі своєї подвійної посадової переваги. Він загинув того ж дня.

Норо зробив паузу. Очевидно, у надії насолодитися бурхливою реакцією Егіна. Але той зберігав мовчання.

Так, він справді був вражений. Позавчора Гастрог не викликав у нього жодних симпатій. Але коли починають гинути аруми Опори Писань, щось негаразд у Зводі Рівноваги, а отже, і в усьому світі. Дуже й дуже негаразд.

Егін розумів, що дізнаватися будь-які подробиці в Норо безглуздо. Усе, що той вважатиме за потрібне йому повідомити, – повідомить. Решту він, Егін, швидше за все, не дізнається вже ніколи.

Егін мовчав. І коли мовчання стало схожим на нескінченне падіння в Безодню Краю Світу, Норо нарешті повів далі.

– Так, Гастрог, арум Опори Писань, загинув від руки ерм-савана Опори Єдності в тунелі Морського Дому через трагічне непорозуміння. Було, як ти пам'ятаєш, шосте, парний день. А Гастрог пройшов через лівий прохід. Згідно з гноровим приписом на цей тиждень його мали понизити у званні на один щабель і перевести до Опори Речей. Але ти ж сам знаєш, рах-саване, – Норо дещо понизив голос, майстерно демонструючи довірчість, – які пси іноді стоять там, у тунелі. Коротше кажучи, той ерм-саван зарубав Гастрога. Потім відкинув меча, завив, напаскудив на тіло вбитого, а потім підбігли двоє наших рах-саванів з Опори Речей, котрі завдяки щасливому випадку саме поверталися з Морського Дому. До речі, якщо хочеш знати, це ті самі офіцери, які у справі Арда окс Лайна працювали з Цинором, підкидаючи туди фальшивку про слабкість "Свічада Вогню"

В Егіна голова йшла обертом. Навіть якщо все сказане його начальником – брехня, це була найвигадливіша і найбагатослівніша брех-

ня, яку йому тільки доводилося чути з Норових вуст за весь час служби.

– Уважно вас слухаю, аруме, – Егін невдавано захопився розповіддю Норо.

– Ще б пак, – підморгнув йому Норо. – І це лише початок. Наші вбили божевільного вирока і, не розгубившись, швидко викликали мене. Ну а я, як ти пам’ятаєш, щойно встиг повернутися після зустрічі з тобою. Ім’я Гастрог, яке рах-савани прочитали на його жетоні, не могло залишити мене байдужим. Отже, у моїх руках ненадовго опинився Гастрогів сарнод. А з ним – книжки Арда окс Лайна і зіпсована Зіниця Істини. Ти, до речі, бачив Гастрогову Зіницю Істини?

– Ні, – останнім часом Егін навчився брехати як дихати.

– Його Зіниця Істини була знищена Смарагдовим Трепетом, – жорстко сказав Норо. – Креветки стали схожі на обгризених полум’ям сколопендр. Я переглянув Ардові книжки. Я зрозумів, звідки взявся Смарагдовий Трепет. І я зрозумів, що в Арда просто зобов’язана була відшукатися одна річ. Дуже небезпечна річ. Назвемо її П’ятим зчленуванням. Але зчленування не було серед тих предметів, які ти передав мені в порту. Не було його й у Гастроговому сарноді.

Крім набутої чесноти – брехливості – Егін володів ще й уродженою – відчайдушною нахабністю, яка виявлялася в ньому вкрай рід-

ко. Але, виявляючись, не раз і не двічі підносила його в очах як князевих ворогів, так і його вірних слуг. Егін тонко посміхнувся і підхопив думку Норо:

– І ви, аруме, повірили в те, що я привласнив собі це саме, м-м-м... членування?

Норо подивився на Егіна як на собаку, що вміє говорити. Прикусив нижню губу. У його очах не було нічого, окрім скаженої, всепоглинаючої люті.

– Так, – відрізав Норо своїм осіннім, шелестким голосом. – Так, рах-саване. Я в це повірив. І я дуже, дуже засмутився. Тому що П'яте зчленування, – він нарочито чітко виговорив ці слова, – навіть саме по собі належить до вищих щаблів Зміненої матерії і має низку властивостей, кожна з яких робить його бажаним гостем Жерла Срібної Чистоти. Та якщо П'яте зчленування внести до складу інших чотирьох, а отже і...

Норо затнувся. Егінові здалося, що по коротко стриженому волоссю Норо з ледь відчутним шепотінням пройшла хвиля смарагдового світла.

"Цього не може бути", – запротестувала всередині Егіна його скептична половина.

"Але ти сам бачив. Отже, це є", – заперечила друга половина голосом наставника Вальха.

– Це неважливо! – Норів меч блиснув оскалистою блискавкою, вгризаючись у темну поверхню його робочого столу.

Бризнула дерев'яна тріска. Щось з гугнявим дерев'яним стогоном упало в його незбагненних надрах. Потім звідти долинув мелодійний кришталевий дзвін. І наступила тиша.

"Ого-о", – подумав Егін.

– Неважливо, рах-саване, – повторив Норо, обертаючись до Егіна. – Та й знати цього тобі просто не належить зі службового обов'язку.

Норо не відразу повернув меча піхвам. Ледь рожева криця, що завжди вражала Егіна цим своїм немислимим відтінком, жила в руках Норо власним життям.

На дзеркальній поверхні клинка зненацька виник абрис жіночого обличчя ("О Шилоле!" – Егін похолов), потім – відблиски жорстокого червоного полум'я, потім – ...

– А знати ти маєш от що.

Цієї миті Норо спохватився, цілком статечно сховав меча і повів далі наче й не було нічого.

– П'яте зчленування треба розшукати й знищити. Єдина нитка до нього – Гастрог. Ми так до ладу й не зрозуміли, чи зустрічався він із кимось між портом і Морським Домом. Швидше так, ніж ні. Перевір це. Знайди зчленування. Ти маєш зробити все швидко. Обережності від тебе не потрібно. І тоді, рах-саване, я зроблю так – а я можу це зробити, не сумнівайся, – що історію з Овель іс Тамай буде забуто. Адже ти хочеш цього, рах-саване?

12

Егін залишив за спиною парадний під'їзд Іноземного Дому. Як завжди, на Червоне Кільце вийшов уже не рах-саван Опори Речей, а товмач-письмоводитель Північного потоку Атен окс Гонаут.

Егін зупинився на кілька митей, звикаючи до яскравого пообіднього сонця. Погойдався з носків на п'яти. Життя було паскудним.

Насилу долаючи бажання впасти на байду-жі плити червоного греоверду й заснути просто тут, посеред вулиці, навіки, Егін підняв праву руку. Кременезний візник, одягнений з нагоди жару в саму лише пов'язку на стегнах і легку пелерину, щоб плечі не обгоряли на сонці, зупинився навпроти Егіна.

– У порт, – кинув Егін, нестримно лихословлячи на адресу світобудови.

13

"Гм-м-м", – сказав собі під ніс Егін, коли будівля Іноземного Дому зникла, а затхлий дух тунелю був розвіяний південно-східним вітром. "А що, власне, "гм-м-м"?"

Норо окс Шин.

Знахар.

Овель іс Тамай.

Вербеліна іс Аран.

Ард окс Лайн.

Гастрог, Хуммер його роздери.

Навіщо він вимовляє всі ці імена, кожне з яких не приносить йому нічого, крім відчуття легкої ніяковості навпіл із гидливістю? Окрім імені Овель. Але тут інше... Зараз не час і не місце розмірковувати про те, яке воно, це інше.

Стоп! Егін зупинився посеред Портового майдану.

Має сенс, можливо, зайти додому й обмізкувати завдання, отримане від Норо...

Хоча що там обмізкувати? Подумаєш – довідатися, із ким зустрічався Гастрог, вийшовши з порту! Якщо це взагалі можна довідатися, він довідається.

Спочатку поговорить із матросом, який стояв тоді на вахті.

Якщо Гастрог брав візка, поговорить з далагом, котрий цього візка тяг. У них усе місто поділене між собою. Ті самі возії в тих самих місцях пасуться.

А вже від візника ланцюжок перекинеться далі...

Будьте вже спокійні, милостиві гіазири, установити контакти Гастрога, які той мав протягом двох-трьох годин, не становить особливих труднощів, і обмізкувати це нічого.

А от відшукати цей триклятий "п'ятий член" – завдання майже нездійсненне. Очевидячки, не під силу й самому Норо.

Інакше він би розгриз цей горішок сам, а відтак, купався би в гнорових милостях. І не

пропонував зламати об нього зуби йому, Егінові, що й без того плавав по вуха в лайні. Причому аж ніяк не в такому безневинному лайні, по якому вчора ввечері прогулювався на задвірках Жовтого Кільця.

Це означало, що про другу частину завдання варто тимчасово забути. Установити б хоч Гастрогів маршрут...

Егін рішуче рушив до входу в ту частину порту, де швартуються кораблі "Блакитного Лосося"

Але не встиг він зробити й десяти кроків, як за його спиною почувся задержуватий хлоп'ячий голос.

– Милостивий гіазире Атен окс Гонаут?

– Усе вірно, – бездумно, за звичкою відповів Егін і обернувся.

Це був "джміль". Один із трьох сотень "джмелів", що снують столицею за жалюгідні гроші, а хто й просто за харч. На голові коричнево-жовтогарячий ковпак, а в заплічному сарноді...

14

– Прошу, – хлопчик передав Егінові пакет чи, швидше, легку коробочку, загорнену в промаслений папір і запечатану вишневим клеєм. Звичайний пакет.

"Напевне, знов Іланаф жартує", – промайнуло в голові в Егіна, тоді як його рука машинально намацала дрібні гроші й поклала їх у скромно простягнену долоньку посильного.

Егін глянув на пакет. "Чиновнику Іноземного Дому..." Ні, це не Іланаф. Акуратний, рівний почерк, чорнило – зелене, печатки – звичайні казенні, дворянською каблучкою не припечатані. Ні про що не свідчать...

– Чекай-но, малюк, а хто послав?.. – спохватився Егін і підвів очі на "джмеля", але того вже й сліду нема. Скороходи, Хуммер їх роздери!

"Напевно, помилково я дав йому золотий і він змився, щоб у разі, якщо я виявлю помилку..."

Тут Егінові вперше кинулася у вічі безглуздість його положення. Він стоїть в поетичній розгубленості точнісінько посередині Портового майдану. Погляд його блукає, пальці трохи тремтять. Взагалі, виглядає він як селюк напідпитку, а зовсім не як чиновник Іноземного Дому, що приймає по десять "джмелів" за один ранок...

І добре, коли б нікому було посміятися. Але ж Егін був певен, що не одна пара очей з Опори Єдності стежить зараз за ним. І можливо, сміється. Відколи це офіцерам Зводу потрібно зупинятися задля того, щоб обміркувати становище? Кобили й ті зупиняються посеред Портового майдану лише для того, щоб сходити до вітру, а думають мимохідь.

Егін пішов далі, але пакет не сховав. Він розкриє його на ходу.

Досить смішити пильних колег. Один – здається, ось цей хлющ з мереживним коміром. А інший – зважаючи на все, он той розумник

біля крамнички з залізним крамом. Роблять вигляд, ніби рахують пташок у небесах. Він розкриє пакет мимохідь, як це, не виключено, зробила би кобила.

15

Печатки виявилися хисткими. Перший шар промасленого паперу було знято, але під ним, немов у знуцання, виявився інший, з дуже тонкого паперу. А під ним коробочка – звичайна, обтягнута ситцем. Дешева. У таких посилають... Ну вже не офіційні папери, це точно!

Децо нервовіше, ніж хотілося б йому самому, Егін розгорнув коробочку, ледь не зіткнувшись чоло в чоло зі сліпим рознощиком безкоштовних "Відомостей" Опори Доброзвичайності біля самого входу в порт.

Якийсь гіазир, що не побажав назватися, чи якась пані посилали йому дорогу цяцянку, а точніше, пару дуже дорогих цяцянок ціною в стайню з п'яти голів.

Егінові не важко було згадати, де й за яких обставин він уже бачив ці коштовності.

То були сережки. Пара величезних, масивних сережок у формі клішень морського гада. Чи то рака, чи то краба, чи то навіть скорпіона. Наскільки потворні, настільки й масивні.

То були Овелині сережки.

Ні, Егін не сплутав би їх ні з якими іншими. По-перше, тому що ніколи дивнішої і вродливішої прикраси не бачив на жодній зі

своїх співвітчизниць. Навіть куртизанки, які незугарно метушаться в чаду мінливої моди, не стануть обтяжувати вуха такою страхітливою річчю.

А по-друге, тому, що ніч, проведена з Овель, він пам'ятав з точністю до секунди. Він цілував ті солодкі вушка, витончені мочки яких відвисали під вагою золота й величезних, кинутих зоряним розсипом сапфірів. І саме ця от клішня колола йому щоку, коли...

Егін захопив коробочку і, скорчивши найбільш незадоволену, найбільш нудну міну з тих, на які міг спромогтися, нарочито недбало кинув весь розпатраний згорток у сарнод.

Він розбереться з ним на дозвіллі.

Насамперед він піде у розсильню, де "джмелі" столуються й отримують платню. Потім він знайде цього хлопчика – він пам'ятає його в лице. Якщо потрібно, скористається своїм офіцерським жетоном, Зовнішньою Сокирою. Він довідається, хто послав йому сережки. Він довідається, хто заплатив "джмелеві". Він довідається, хто...

Утім, щось підказувало йому, що це була не Овель.

Та спочатку – доручення Норо.

Не обертаючись, Егін увійшов у порт. Он він, "Блакитний Лосось" із претензійним ім'ям "Свічадо Вогню". Як би не хотілося йому просто зараз вирушити в розсильню, а доведеться зайнятися матросиками.

Сьогодні під колоною з "Блакитним Лососем" на верхівці стояли всього лише три кораблі. "Вергрін", "Сутінкова Примара" й "Свічадо Вогню"

Егінові було зовсім необов'язково зі службового обов'язку це знати, і все ж таки він знав з уривків випадково підслуханих позавчора розмов між матросами "Свічада Вогню", що "Зірка Глибин" і "Гребінь Удачі" зараз чергують біля Переверненої Лілії. А "Ордос" і "Вінець Небес" пішли вчора на схід, щоб підмінити кількох своїх братів по верфі на сторожовій службі.

"Ти маєш зробити все швидко. Обережності від тебе не потрібно"

Він робитиме все швидко, авжеж. І обережності від нього не буде потрібно, авжеж.

– Вам сюди не можна, милостивий гіазире.

Перед його грудьми зімкнулися хрест-навхрест алебарди з хижими трійчастими гаками.

Це щось нове. Двоє матросів у парадному вбранні, у шоломах, на яких було вигравіровано "Свічадо Вогню", охороняли вхід на пристань "Блакитного Лосося". І як це він їх раніше не помітив?

– Мені – можна, – роздратовано кинув Егін і поліз до свого сарнода за Зовнішньою Сокирою. Йому було ніколи вдавати з себе чергового чинушу Морського Дому.

Лівий матрос кинув на його жетон несподівано недбалий погляд і знизав плечима.

– Перепрошую, гіазире ерм-саване. На борту "Свічада Вогню" зараз перебуває інспекція саме з вашого відомства. Вам туди не можна.

– Яка інспекція, Шилол тебе забери? І що значить "не можна"?! – більше за все Егїнові зараз хотілося розігнати матросів зуботичинами. – Та ти знаєш, що я можу вас обох нарубати в капусту і залишуся непідсудний?

– Не гнівайтесь, гіазире ерм-саване. Ми люди служиві. Будь-кого впускати заборонено, – подав голос правий матрос. – Але якщо ви наполягаєте, я можу доповісти про вас.

– Доповідай, братику, – махнув рукою Егін, трохи м'якшаючи.

Врешті-решт, ці вже точно не мають жодного стосунку до примх загадкової інспекції. "Братик" рушив у напрямку сходень "Свічада Вогню" і невдовзі діловито побіг палубою.

Егін дозволив собі трохи розслабитися. Увійшовши в цілком робочий настрій, він почав випитувати в алебардиста новини дводенної давнини.

– Слухай, сталася дуже велика неприємність, про яку тобі знати не належить, – сказав Егін, не надто утруднюючи себе добором слів. – Усе це може скінчитися тим, що вашу команду почнуть митарити по підвалах люди з Опори Єдності.

В Егіна від власних слів по спині пробігли мурашки.

Навіть офіцери Зводу не надто любили згадувати про методи, що їх застосовують таємні хоронителі Князя й Істини до простолюдинів, а в разі крайньої необхідності – і до дворян. Особливо ж не любили про це згадувати чистоплюї з Опори Речей і Опори Писань, біла кістка Зводу.

– Не виключено, – вів далі свою грубу психічну атаку Егін, – що від твоїх відповідей залежатиме...

Матрос, спохмурнівши, слухав його. Але дослухати до кінця йому не судилося, бо з палуби "Свічада Вогню" раптом нестямно закричали:

– Про-пу-ус-ка-ай! Шви-идко!

Кричав другий матрос.

"Точно. Точно. Усі з глузду з'їхали", – подумав Егін, котрий на своєму віку не бачив щонайменше двох речей з числа тих, які щойно сталися.

По-перше, дивовижної суворості якихось засраних матросів щодо офіцера Зводу Рівноваги.

І по-друге, дивовижної швидкості, з якою ця суворість раптом переїнилася на, гм... люб'язне запрошення.

17

На палубі "Свічада" Егін не помітив ніяких ознак "інспекції"

Зате було повно матросів і офіцерів "Блакитного Лосося", які спритно й дбайливо поралися біля укладених вітрил і канатів.

Схоже, "Свічадо" готувалося до відплиття. Отакої! На Егіна демонстративно не звертали уваги.

"Коли так, отже, будемо ламати комедію "Поява злого начальника"", – вирішив Егін, хапаючи за лікоть першого зустрічного офіцера з нагрудною бляхою палубного обчислювача.

На блясі за традицією було зображено напрутий лук, хоча "Свічадо Вогню", коли закладалося, було розраховано аж ніяк не під стріломети.

– Де капітан?! – гаркнув він у вухо обчислювачу.

Обличчя офіцера – витягнуте, виснажене, місцями поцятковане крихітними, схожими на віспини ранками – набуло водночас зляканого й незадоволеного виразу, витягнувшись ще більше.

– З ким маю...

– Мовчати! – гаркнув Егін. – Мовчати перед лицем рах-савана Опори Речей! Де капітан корабля?!

Офіцер, до повної Егінової несподіванки, посміхнувся. Посміхнувся з якимось незвичним, м'яким глузуванням.

– А-а, рах-саван... Та був би ти хоч пар-арценцем, а горлати в нас на палубі не треба.

Від таких штукочок в Егіна зовсім по-солдафонськи перехопило подих. Ніхто, ніде й ні-

коли не смів так розмовляти з офіцером Зводу. Безкарно – ніхто, ніде й ніколи.

Егін вихопив меча.

– Що тут відбувається?! – голос за спиною був твердим і владним. Так говорять аруми Зводу й капітани "Блакитного Лосося" Егінові вистачило кмітливості зрозуміти це й обернутися.

Чорні, як смола, вуса, заплетені разом із рідкою бородою у дві тонкі кіски.

Довге, розпущене по плечах волосся – теж чорне, вугільно-чорне.

Плечі, про які в грютів кажуть "тримають небо" Товста діжкаподібна шия. Навдивовижу бліде, гарне обличчя, у якому була, проте, якась невловима вада, що робила капітана схожим на першого обчислювача, Егінового кривдника.

До того ж капітан був голий по пояс ("Узагалі-то, спекотно, звісно", – подумки виправдав його нестатутний вигляд Егін). На ньому була шкіряна спідниця з довгими залізними пластинами і поножі з інкрустованої сріблом міді. І незмінні сандалії виробництва факторій Хорта окс Тамая. Отже, нижче пояса капітан був воїном, вище – просто могутнім чоловічищем.

Перед таким Егін визнав за необхідне виявити помірковану ввічливість.

– Прошу мені пробачити, милостивий гіазире. Із ким маю честь?.. – питання було зайве, але поки існував хоч один шанс зі ста по-

милитися в посаді цього мужика, Егін вирішив виявити делікатну обережність.

– Із капітаном "Свічада Вогню". Мене звати Самеллан, і я прошу вас заховати меча в піхви.

Від цього чоловіка з варварською зачіскою віяло спокоєм і силою. Але Егінові зараз було наплювати на видатні якості цього "лосося". Він зараз рятував свою кар'єру і, зважаючи на все, шкіру.

– Егін, рах-саван Опори Речей. Цей чоловік, – ховаючи меч, Егін недбало мотнув головою через плече, вказуючи на палубного обчислювача, – щойно дозволив собі кричущу неповагу до моєї посади.

– Добре, рах-саване. Його буде покарано. Я запрошую вас продовжити розмову в моїй каюті.

Егін зволікав. Зговірливість Самеллана здалася йому підозрілою. З іншого боку...

– І не лише про це, – з ледь відчутною погрозою промовив Егін. – Ведіть, капітане.

Самеллан мовчки кивнув і пішов до того самого люка, у який Егінові вже доводилося спускатися, вирушаючи на огляд каюти Арда окс Лайна.

Широка спина Самеллана вільно погойдувалася в такт кроків. Егін мовчки йшов за ним. Потім почався спуск.

"Дивно, – подумав Егін. – Здається, на цих кораблях капітанські апартаменти розміщенодесь біля корми"

Але сперечатися із Самелланом йому не хотілося. Та й не боявся Егін цієї миті нікого. Зрештою, вже хто-хто, а капітан "Свічада Вогню" має розуміти, що означає словосполучення "рах-саван Опори Речей" Це те саме, що й "недоторканний"

Вони ступили похмурим тісним коридором не більше шести кроків, коли двері однієї з кают за спиною Егіна стрімко відчинилася.

Егінова свідомість зафіксувала цю подію, але відреагувати він не встиг. Бо наступної миті йому на потилицю опустився дуже важкий, пом'якшений кількома шарами тканини предмет.

Останнє, що почув Егін, перш ніж його свідомість згасла, був дивно знайомий голос, який вигукнув:

– Назад, ідіоте! Цей – свій!

РОЗДІЛ 7. "СВІЧАДО ВОГНЮ"

1

"Це солодке відчуття себе!" – ось перше, що подумав Егін, коли зрозумів, що сидить на м'якому килимі.

Його ноги були підперті чимось м'яким, спина спочивала на тугих подушках. Його тіло існувало. Легені наповнювалися повітрям. Очі він, проте, не відкрив.

Судячи з голосів і з розмов, він був у компанії не надто веселих, але достатньо освічених

людей. Голоси декого здалися Егінові знайомими. Чи лише здалися?

– ...І коли я побачив біля свого ложа жука-мертвителя, коли його тлінний запах ударив мені в ніздрі, а сяйво його очей повідало мені про те, наскільки я близький до останньої межі, про те, наскільки я безсилий навіть проти такої дурниці, я, тоді ще тринадцятирічний хлопчисько, зрозумів, що нам не знищити магію. Не знищити хоча б тому, що її не знищити нікому. Звід Рівноваги лише вдає бурхливу діяльність з винищення світу Хуммерового. Це театр. Насправді ж усе, що відбувається під гноровим проводом, – мародерство. Ми не знищуємо. Ми лише крадемо, знайшовши добру прикличку. Від часів Інна окс Лагіна, схоже, не лишилося людей, у яких вистачить духу на те, щоб знищити Діорх, Хват Тегерменда чи щось на зразок цього...

Сказати, що Егін був здивований, почувши такі висловлювання, означало би не сказати нічого.

Якби головний біль не був таким сильним, а становище настільки двозначним і невизначеним, він неодмінно розплющив би очі, щоб поглянути на цього любителя різати правду у вічі. Але він навіть не поворухнувся.

Оповідач не замовкав.

Голос його був тихий, але інтонації видавали в співрозмовникові людину, не обділену ні розумом, ні волею.

Невдовзі Егін переконався, що перебуває в товаристві колег. Принаймні, одного колеги. Найрозумнішою тактикою, на яку дуже розраховував Егін, було підтримання тактики вже мимохить ним прийнятої. А саме лежати тихо й вдавати мертвого. Тактика опосумів, комах і пораних переможеної сторони на полі битви.

Судячи з акустики й розмірених погойдвань, він перебував у досить просторій залі, яка, швидше за все, була капітанськими гостьовими апартаментами "Свічада Вогню". Окрім Егіна тут перебувало не менше п'яти осіб. Саме стільки він нарахував за неголосними кахиканнями й шелестінням одягу.

Спокуса поглянути на них крізь частокіл вій була велика. Проте Егін стримався.

Та йому не випало дослухати розповідь до кінця.

– Перепрошую, милостивий гіазире, – перервав оповідача чистий тенор. – Здається, наш гість уже отямився. Досить придурюватися, гляньте на нас своїми ясними зеленими очима, рах-саване!

"Це, здається, до мене", – здогадався Егін, цілковито поглинений зовсім іншим питанням: де ж він зовсім нещодавно чув цей хлоп'ячий голос?

2

Далі вдавати сплячого справді було безглуздо. Оскільки це має сенс доти, доки ніхто

не підозрює про твою гру. Інакше перетворюешся на посміховисько. У житті зовсім не так, як у театрі.

Егінові повіки, важкі, немов до них було підвішено свинцеві гирьки, поїхали вгору.

Його ліва рука, нібито сонно, нібито випадково, зачепила піхви. Вони, певна річ, були порожні.

О так, голос був знайомий Егінові – він не помилився. Той, хто порадив йому "не придурюватися", був не ким іншим, як новим Знахарем Зводу Рівноваги, що лікував Егіна уранці цього дня. Безвусим п'ятнадцятирічним хлопчиною.

"Зрозуміло, він теж запам'ятав мене, власника "ясних зелених очей"", – подумав Егін.

Але це був не єдиний сюрприз, що випав на долю Егіна, котрий тієї миті був найбільше подібний до сліпого цуценяти в день свого вступу в світ зримого.

– Дозвольте відрекомендувати вам, милостиві гіазири, мого колегу і, головне, друга! Егін, рах-саван Опори Речей!

Це був Іланаф. Він і ніхто інший.

3

Егін влаштувався на подушках і уважно вдивився і вслухався.

Його очі швидко звикли до яскравого світла масляних ламп, яких капітан не пошкодував для цього збіговиська. Тепер Егін мав мо-

жливість бачити все. І видовище того було варте.

Більша частина присутніх у капітанській гостьовій залі була йому знайома. Хто дуже добре, хто ледь-ледь, а дехто настільки, наскільки можуть бути знайомі чоловік і жінка.

На чолі низького морського столу, сервірованого досить недбало, сидів, спершись на подушки, гладко виголений і зовсім сивий чоловік невизначеного віку.

Сухорлявий, костистий, схожий на якогось стародавнього північного героя. Його крामольні й суперечливі просторікування про магію, Звід Рівноваги й жуків-мертвительів довелося щойно чути Егінові. Цей – явно колега.

Поруч із ним – усмішлива чорнокоса дама з пишною зачіскою. Любителька чотириногих гадин. Його колишня коханка, пані Вербеліна іс Аран. На вигляд сама цнотливість, Вербеліна пестила у своїх пазуристих лапках руку сивоволосого оповідача. Сумнівів у тому, що вони коханці, в Егіна, звісно, не виникло. Утім, ревнощів теж.

Біля Іланафа сиділа миловидна, але страшенно бліда молода особа з пікантними родимками (чи мушками? – на такій відстані розібрати Егінові не вдавалося) над верхньою губкою.

Її русяве волосся було заплетене в чотири коси, погляд – сором'язливо потуплений долу.

Десь він її вже бачив, цю скромницю. Одна з Іланафових подружок? Одна з його сусідок по Жовтому Кільцю? Ні. Вербелінина служниця?

Але тієї миті, коли Іланаф став підводитися зі свого місця, щоб, імовірно, поплескати по плечу свого "друга й колегу" Егіна, який нарешті опритомнів, дівчина з чотирма косами якось дуже по-дитячому спробувала втримати Іланафа за рукав, немов прагнучи запобігти дії, змісту й значення якої вона, русява, не розуміла.

Утримати за рукав. "О Шилоле!" – подумки заволав Егін, який уже бачив схожу сцену якось. У Червоному театрі. Коли старі Еллат і Естарта зводили рахунки перед фінальним двобоєм на бляшаних мечах. Тільки на Іланафовому місці був тоді Ард окс Лайн, убитий ним, Егіном, наступного дня.

Поруч з Іланафом сиділа супутниця Арда окс Лайна.

"Гм-м, надзвичайно приємне товариство", – Егін потер скроні, ніби це могло полегшити його муки.

Отже, він знав усіх, окрім Вербеліниного коханця. Так, але ж про саме існування такого він теж до сьогодні не підозрював!

4

– Милостиві гіазири, – почав Егін, коли Іланаф усівся на подушки поруч із ним і всі погляди знову звернулися на нього. – Мій друг Іланаф представив мене вам. Але я сам,

як і раніше, не знаю ваших імен і титулів. Коли ваша ласка...

– Твоя правда, твоя правда, – ошкірився Знахар, підводячись.

Відтак він, обігнувши стіл, рушив просто до Егіна.

– Мене звати Шотор. Я, це... типу Знахар Зводу. Отже, колега. А зараз, – Знахар поклав свою білу довгопалу руку на тім'я здивованому Егінові, – я зроблю так, що ти припиниш втикати отут просто за столом.

Наскільки міг зауважити Егін, слово "втикати" – до речі, воно абсолютно не в'язалося зі званням того, хто його вимовив, – викликало певне пожвавлення серед присутніх.

Вербеліна мило реготнула, Самеллан пирснув у вуса, а Іланаф розплився в посмішці.

Егін знав цю посмішку за Іланафом. Вона свідчила про те, що його товариш осушив принаймні половину пузатого глечика з вином. Отже, інші теж напідпитку.

Одначе ж, попри свій кримінальний лексикон, Знахар був Знахарем. Гуркітлива, хвороблива важкість миттю минула. Голова просвітлилася.

– Дякую.

Знахар не відповів і сів поруч з Егіном. Заговорив сивоволосий і сухорлявий друг Вербеліни.

– Я, милостивий гіазире, Дотанагела. Парарценць Опори Писань. Дотанагела – моє справжнє ім'я. Так само як Егін – ваше. Ми ма-

емо довіряти один одному, інакше все, що тут відбувається, стане цілковитим безглуздом.

В Егіна перехопило дух. Пар-арценць! О Шилоле! Та коли таке було, щоби рах-саван сидів за одним столом із пар-арценцем?! Це так само безглуздо, як князеві грати в кості зі своїми сокольничими.

Але виду він, звісно, не показав, а лише чемно промугикав щось про величезну честь, яку Дотанагела зробив йому своєю довірою...

Так, Вербеліна зовсім не така дурненька, якою хоче іноді здаватися! Спати з пар-арценцями Зводу Рівноваги солодко й почесно. Навіть якщо звання останніх обтяжене чоловічим слабосиллям...

На цій думці Егін затнувся. Не доведи Шилоле, Дотанагела читає думки по очах так само добре, як він сам, Егін, читає людські почуття по виразу обличчя.

Залишалося відкритим ще одне дуже принципове питання. Чи знає пар-арценць про те, що його подруга Вербеліна до вчорашнього ранку перебувала у зв'язку з ним, Егіном? Утім, це питання краще зам'яти для ясності – страшно.

"Дивні все ж таки речі цей пар-арценць говорив про магію й жуків-мертвительів. Цікаво, скількох простаків він засудив на смерть за такі одкровення?" – знову недоречно подумав Егін.

Дотанагела, зрозуміло, посміхався. Ну та чи багато варта ця дружня посмішка на обличчі професійного облудника?

– Зі мною ви вже знайомі, – сказав капітан. – Про всяк випадок нагадаю, що мене звати Самелланом.

– Я пам'ятаю.

Не запам'ятати таке дивне обличчя й таке незвичайне ім'я було просто немислимо.

Коли всі чоловіки назвалися, настала черга жінок.

– Я Вербеліна іс Аран, – защебетала Вербеліна зі світською посмішкою. З усього було видно, що відкривати пар-арценцеві сам факт знайомства з Егіном вона не мала наміру.

Вербелінина гра здалася Егінові самогубством. Водити за носа пар-арценця наймогутнішої Опори Писань! Та відступати було пізно. І говорити "а хіба ви мене не пам'ятаєте, пані Вербеліно?" – теж.

Або ж Вербеліна сама до ладу не розуміє, кому морочить голову і кому наставляє роги, як не розуміє і того, чим це загрожує, або ж... Але міркування про це були недоречні. Добре хоч вона й справді Вербеліна, а не яка-небудь Гаєт.

– Мене звати Авор, – тихо відрекомендувалася дівчина з чотирма косами. – Я вас пам'ятаю. Ми якось бачилися в театрі...

Коли б звичку червоніти, бліднути чи зеленіти, потрапивши в незручне становище, не вибив з восьмирічного Егіна наставник разом із думками про радощі сімейного життя, він, швидше за все, почервонів би. Але зовсім не від усвідомлення того, що чоловікові цієї русявої

тихоні він власноруч відрубав голову на очах у двох сотень роззяв, а від спогаду про сцену в Червоному театрі. Яким нестерпним хамом з'явився він тоді перед дівчиною, непричетною до злочинних магічних пустощів "лосося"!

– Добре ж, милостиві гіазири, – Знахар наповнив свою чашу, подаючи приклад іншим. – У нас є справи важливіші, ніж церемоніальні розшаркування. Це значить, треба випити.

Усі мовчки погодилися. Егін теж кивнув, водночас відзначаючи, що, як і раніше, нічого-сінько не розуміє. Невже "Свічадо Вогню" перетворилося на прогулянковий вітрильник для офіцерів Зводу та їхніх миловидних подруг? Невже всі ці люди зібралися тут, щоб побенкетувати й полоскотати нерви крамолою?

5

– Інтригувати вас далі немає сенсу. Або ви стаєте нашим одноступцем і беззаперечно підкоряєтеся моїм наказам, або ви небіжчик, – почав Дотанагела, опустивши чашу на столик.

Егін кивнув. У небіжчики він не квапився.

– Іланаф врятував вам життя трьома годинами раніше. Але тепер таких повноважень в Іланафа немає. Тож вирішувати будете ви, Егіне, – Дотанагела відкинувся на подушки й додав. – І я, зрозуміло, теж.

Егін знову кивнув. Що ще він міг зробити?

– Ви, напевно, уже здогадалися, що потрапили на борт корабля, команда й пасажери якого

зрадили Князя й Істину, – вів далі незворушний пар-арценць. – Сьогодні ввечері ми залишили Піннарин, щоб більше не повертатися туди ніколи. Князь Мідан, гнор Зводу, армія і флот, усі варанські укладення, врешті-решт, не мають тут жодної влади. Якщо хочете, ми відступники, зрадники, перебіжчики. Ці слова теж не значать тут нічого. І я, як пар-арценць Опори Писань, підтверджую це. Ми прямуємо в Тардер, оскільки харренський сотинальм обіцяв і мені, і всім, хто прибуде на "Свічаді Вогну", захист і заступництво. Ваше становище, Егіне, таке, що ви можете або вирушити до Тардера разом із нами, або вмерти. Причому зробити цей вибір ви маєте негайно і без вагань.

– Зрозуміло, я вибираю життя, – після недовгого торгу зі своєю офіцерською честю відповідав Егін.

Дотанагела посміхнувся й розвів руками.

– Бачу, ви не фанатик. Утім, це було зрозуміло з перших хвилин знайомства.

– Насмілюся запитати, з чого ви зробили висновок, що я не фанатик? – повів бровою Егін, котрий чомусь відчув образу.

Невже те, що він не фанатик, написано в нього на чолі? Якщо так, то цей шкідливий запис потрібно стерти якнайшвидше. Про всяк випадок.

– Та з того, хоча б, що ви, Егіне, сказали "зрозуміло, я обираю життя". Якби не це ваше "зрозуміло" – вкрадливо, але цілком дружньо

сказав Дотанагела. – Хіба, заступаючи на службу в офіцери Зводу, ви не давали клятву, що віддасте перевагу смерті перед зрадою?

– Як, власне, і ви, пар-арценцю.

– Саме так, Егіне. Я теж давав цю клятву, – холодно сказав Дотанагела. – Але пам'ятайте, Егіне, що не варто намагатися зрадити нас так само, як ви зрадили Звід!

– Я ручаюся за нього, – примирливо сказав Іланаф.

– Отже, заколот? – задумливо вимовив Егін.

– А ти думав, ми під усіма вітрилами мчимо на блядки? – це був задержуватий голос Знахаря.

6

– А тепер, Егіне, – це був Іланаф, – з усією чесністю, на яку здатен варанський офіцер, повідай нам, що ти з цього приводу думаєш.

Іланафове запитання заскочило Егіна зненацька. Але ігнорувати його було не варто. Ковтнувши грудку повітря, Егін прочистив горло й почав:

– ...Не я був заводієм і не знаю, що було причиною вашого рішення, милостиві гіазири. Але тепер я разом із вами, причому швидше радий з цього, аніж засмучений. Річ у тім, що завдання, яке доручив мені мій безпосередній начальник Норо окс Шин, власне, те завдання, заради виконання якого я й піднявся на

борт "Свічада Вогню", було абсолютно нездійсненним. Це був тупиковий тунель, що закінчується в підвалах Опори Єдності. До того ж цієї ночі я вчинив службовий проступок і сунув ніс у справу, від якої мені варто було б триматися якомога далі. Я став поперек горла Хорту окс Тамаю, зчепившись із його людьми. Я переховував у себе його небогу, яка вранці відправила до праотців двох моїх слуг і немов перетворилася на морський вітер. Або ж, висловлюючись більш прозаїчно, втекла. Я оголив Внутрішню Сокиру, чому був свідком люб'язний Шотор. Мене випробував на чесність Норо окс Шин... Словом, останніми днями моя кар'єра ледь не зійшла нанівець...

Егін, звісно, перебільшував. Іноді переставляв акценти. Згущав барви.

Він говорив нарочито плутано. Красномовство не його, Егінів, союзник. Красномовство доречне лише тоді, коли обмірковувати кожне слово зовсім не обов'язково. Красномовство доречне там, де слова нічого не означають. Там, де мова лише музика.

Із пар-арценцями варто бути щирим, збентеженим і правдивим. Брехати не можна. Краще не договорювати. Це важко, але здійснено, та й довести йому слід всього лише те, що він, Егін, у безвиході.

– ...І отже, я приречений. Шкодувати про те, що Князь і Істина залишилися в Піннаріні, мені, приреченому офіцерові, недоречно.

Бо мого розуміння вистачає на те, щоб віддати перевагу зраді перед загибеллю.

Дотанагела, до якого переважно звертався Егін, задоволено похитав головою. Здається, Егінові вдалося домогтися свого. Пар-арценць повірив більшості почутого.

– Я ще вранці помітив, хлопче, що справи твої йдуть кепсько, – чарівно посміхнувшись, підсумував Знахар, звертаючись ніби до всіх, не лише до Егіна.

– У його словах дуже багато правди, – додав він, але вже звертаючись до самого лише Дотанагели.

7

Вони розмовляли довго. Егінові доводилося багато слухати, багато підтакувати й ще більше дивуватися.

Вони спорожнили всі глечики й з'їли всю їжу. Але, як і будь-яка розмова, ця, якою б важливою вона не була, не могла тривати вічно. За три, а може, за чотири години зрадники Князя й Істини підвелися з-за столу й почали розходитися по своїх каютах.

Вербеліна демонстративно горнулася до Дотанагели. Самеллан нарочито позіхав. Русява Авор, котра не зронила жодного слова від моменту свого представлення Егінові, вкутавшись у мереживну шаль, теж заквапилася до виходу.

"Якби я не знав напевно, що вона була близька з Ардом окс Лайном, я б, мабуть, подумав,

що вона незаймана”, – відзначив про себе Егін, проводжаючи поглядом тендітну фігурку дівчини з тоненькими руськими кісками.

Один лише Знахар був навдивовижу бадьорий і свіжий. Здавалося, знак заклопотаності й невизначеності, що лежав у куточках спокушених очей усіх професійних лицедіїв зі Зводу Рівноваги, був чужий для нього.

“І звідки вони тільки беруть цих Знахарів?” – думав Егін, виходячи в солону чорноту ночі.

– Я проведу тебе до каюти, – кинув Іланаф.

– Буду радий.

Усоте, напевно, за цю нескінченну добу Егін віддав належне вигадливій долі. Ардова каюта, яку він зовсім нещодавно оглядав, озброївшись Зіницею Істини, стала тепер тим самим місцем, де йому, вочевидь, доведеться стирчати ще довго.

Вони неквапом пройшли верхньою палубою, віддаляючись від інших. Біля самого носа корабля Іланаф обперся об фальшборт і кинув назад погляд, який Егін, коли б він не був офіцером Зводу, можливо, вважав би ненавмисним. Ні, вони були тут одні. Матроси, не зайняті на вахті, спали.

Егін допитливо поглянув на Іланафа. Той на нього. Обидва відвели очі. Як це, виявляється, важко: бути щирим!

“Урешті-решт, якщо я й можу довіряти кому-небудь на цьому проклятому кораблі, то

лише Іланафові. Що б не було в цього сучого сина за душею!"

8

– Дякую тобі за все, – сказав Егін із усією можливою вдячністю. Усе ж таки йшлося про порятунок його життя!

– Сподіваюся, якби ти опинився на моєму місці, ти зробив би те саме, – зніяковіло відповів Іланаф.

"Зараз він, звичайно ж, поквапиться перевести розмову на інше", – здогадався Егін. Йому теж було ніяково. Він не звик до щирості, не звик дякувати.

Можливо, Іланафа бентежило, що, незважаючи на його протекцію, Егінові все ж таки добряче дісталось по голові обгорненим у повсть пірначем. А можливо – і швидше за все, – він, як і будь-який офіцер Зводу, почувався не у своїй тарілці щоразу, коли хтось починав підозрювати його в тому, що йому притаманні старомодні людські почуття. Ті почуття, які не вітали у Зводі, оскільки вони не були необхідними: дружня прихильність, любов, жаль.

– Швидше за все, – ухильно, тобто цілком відверто відповів Егін.

– Добре, добре. Ти чудово тримався. Не гірше, ніж у Норо на сковорідці. Навіть краще. Ти все сказав правильно. Дотанагела тобі повірив, а від цього залежало все. Пам'ятаєш, як ми спі-

вали в Четвертому Маєтку? "Лиха та година, коли ти накличеш гнів пар-арценця!" Це не пусті слова. Але ти йому, здається, сподобався, незважаючи ні на що! Наскільки йому взагалі хтось може сподобатися.

"Незважаючи ні на що!" В Егіна кевкнуло серце. Він згадав про Вербеліну.

Іланаф знає, що Егін і Вербеліна перебували у зв'язку. І він цілком міг поділитися своїм знанням з пар-арценцем. Щоб набути ваги в його очах.

Яку дурну гру затіяла Вербеліна! Дотанагела – з Опори Писань. Гастрог – теж з Опори Писань. Гастрог був чудово обізнаний, що він, Егін, спить із Вербеліною, чим він і поділився з Егіном в Ардовій каюті. Те, що знає підлеглий, зазвичай знає й начальник. Отже?..

Егін поглянув на Іланафа, шукаючи чи то спростування, чи то розради.

Іланаф не відповів. Але в його очах було написано: "Дотанагела знає"

9

"Нічого не виправити. Якщо Дотанагела захоче моєї смерті, він дістане її. З Вербеліною чи без", – промовляв у ньому голос розуму.

"Не думай про те, що виправити неможливо", – промовляв у ньому голос його наставника з логіки.

– Скажи мені, Іланафе, а чому ти не взяв із собою Онні? – якось саме собою зірвалося з йо-

го язика. – Коли ми з ним поверталися з нашої останньої гулянки, мені здалося...

Але Іланаф не дослухав його. Його руки стислися в кулаки, погляд став суворим, напевне, навіть лютим.

– Тобі не здалося, Егіне. Онні вбито. І Канна теж.

Минулі два дні відібрали в Егіна три чверті його таланту дивуватися почутому й побаченому. А тому він лише розпустив вузол на потилиці. Його волосся розсипалося по плечах. На знак жалоби.

– Я ручаюся, Егіне, це не було нещасним випадком, – зло процідив Іланаф, хоча Егін і не ставив йому сакраментальних запитань "хто?" і "за що?".

Зависла тяжка пауза. Егін, обпершись об борт, свердлов бездумним поглядом чорні хвилі моря Фахо, що підкидали "Свічадо Вогню" немов м'яч. Він дивився в нічне небо, затягнене хмарами.

Але бачив він зовсім інше. Сіре Кільце, збризнуте нічним дощем. Себе й Онні. Бачив ніби з боку. Здавалося, він навіть чув гугняві нарікання Онні – сп'яну в нього завжди закладало ніс. Його сміливі, надмірні міркування. І його нетверду ходу, яка натякала на те, що гулянка закінчиться для нього з двома пальцями в роті, якщо не в калюжі блювотиння. От тобі й калюжа...

– А в тебе ще все попереду! – запевнив його Іланаф.

Егін здригнувся. Але ні, Іланаф не зронив ані слова. Ніхто нічого не казав. Лише шелестіння хвиль, на яке так схожий іноді чистий піннаринський говір.

10

Егін побажав Іланафові добраніч і зачинив двері каюти Арда окс Лайна.

Коли його погляд ковзнув по спустілих книжкових полицях, йому пригадався Гастрог. Відразу спало на думку, що його тодішній знайомиць уже ніякий не Гастрог. А просто холодний труп. Як, власне, й Онні вже не Онні. І Канн теж. Так і не дослужилися до рах-саванів. Як, власне, і Амма з Кюном уже не слуги. А звичайні трупи в Чертогу Покійних.

Чи не забагато мертвих колег як на дві доби?

О так, Дотанагела був, імовірно, не далекий від істини, коли казав про те, що Звід, той Звід Рівноваги, якому всі вони простодушню присягалися, помалу припиняє бути тим ідеальним Зводом, що дотримується чистоти й незмінності речового світу за завітами Інна окс Лагіна.

Припиняє бути Зводом, що приховує під своїм покровом Істину. І Князя. А що, Князь і Істина суть те саме? Чому "В ім'я Князя й Істини", а не "В ім'я Істини й Егіна", наприклад? Князь – людина, і він, Егін, теж людина.

Дотанагелова правда – Звід на очах перероджується. Як і будь-яке переродження, це

теж вимагає людських жертв. І воно їх знаходить – Онні, Гастрога, інших. Невідомих йому. Можливо, не надто чесних, не надто щирих і зовсім не шляхетних. Але все ж таки людей. І на жаль, це переродження будь-якої миті може зажадати на свій вівтар життя рахсавана Опори Речей на ім'я Егін.

Дещо з розказаного Дотанагелою залишилося для Егіна незрозумілим. Наприклад, про яке таке "та-лан відображення" тлумачив пар-арценць Опори Писань?

От Знахар, наприклад, незважаючи на те, що він молодший за Егіна років на десять, знає відповідь на це питання. А він – ні.

Напевно, якби він, Егін, служив в Опорі Писань, а не в Опорі Речей, він би теж знав. Бо "відображення" – це вже напевно не річ. Не предмет. І не дзеркало. Хоча... Узагалі, непогане питання для філософського трактату: чи є відображення в дзеркалі якась річ, милостиві гіазири? Шилол його знає...

Егін обхопив голову руками – головний біль наростав з дивовижною швидкістю. Мізки, здавалося, почали повільно плавитися.

"Ні, на сьогодні досить!" – заволав Егін і був готовий повалитися на ліжку, аж раптом у головах знайшов свій сарнод, незрозуміло навіщо накритий грубою повстяною ковдрою, ніби це була подушка. Жарт у дусі Іланафа.

Зрозуміло, перед тим як накрити сарнод ковдрою, вони оглянули все, що в ньому було. Егін

у якійсь меланхолійній задумі відкрив сарнод і зазирнув усередину. Все на своїх місцях. А от і коробочка із Овелиними сережками. І зім'ятий папір з розкришеними печатками.

Пахнуло вишневим клеєм. Щемлива, кишла, немов неспіла вишня, туга накотила на Егіна з потаєних глибин буття. Чи з його потаєних висот.

Овель. Та чи жива вона, ця пані-плаксуня? Що з нею? Чи доведеться йому ще раз злитися з нею в танці великої єдності? Чи доведеться йому зустріти ще щось, що було б пов'язане з її ім'ям? Чи знає про неї Дотанагела? Чи, можливо, Знахар?

Як завжди, більше запитань, аніж відповідей. Егін поклав одну із сережок на долоню й поцілував її. Тепер він чомусь не сумнівався вже в тому, що сережки надіслала йому саме Овель. Ніхто інший. Але навіщо? На згадку про швидкоплинну ніч, що почалася для них на Жовтому Кільці, знайшла продовження у фехтувальній залі й закінчилася під серпанковим балдахіном? На знак вдячності? Чи як плату за послуги?

Було тому причиною вино, сентиментальність, що нахлинула раптово, чи щось інше, але Егін виїняв із сарнода шовковий шнур, протяг його крізь застібки сережок, зав'язав вузлом і повісив це "намисто" на шию, опустивши усипані сапфірами клішні під сорочку.

"Нехай думають що хочуть, – огризнувся Егін на адресу невидимого критика. – У нас

тут не Звід Рівноваги, зрештою!" Щось підказувало йому, що він знайшов Овелиним сережкам найдоречніше застосування.

І, відчуваючи грудьми холод золотих клішень чи то краба, чи то іншого невідомого гада, Егін задув світильник і занурився в неспокійний сон.

РОЗДІЛ 8. АЮТОВІ БЛИСКАВКИ

1

Мокрий і холодний удар в обличчя. Солоня вода в ніздрях, у роті, язичці, на губах. Щось лоскїтливе й теж дуже холодне струменїло по животї, по грудях, по ребрах. Він, безумовно, тонує.

Закашлявши, Егін скинувся на ліжку.

– Перепрошую, милостивий гіазире, справа дуже нагальна!

Він був мокрий з голови до... ні, не до п'ят. До пупа. Він усе ще був у каюті Арда окс Лайна, а каюта все ще була на "Свічаді Вогню", а "Свічадо Вогню", зважаючи на все, усе ще линуло по водянїй гладї моря Фахо й тонути поки що не збиралося.

Віконце було відчинене. До каюти вривався свіжий морський вітер укупі з відблисками ранкового сонця.

Перед ним стояв матрос – той самий, котрий учора вдень бігав повідомити "інспекції Зводу" про його, Егїнів, прихїд.

У руках матроса був значних розмірів глек. Порожній, звісно.

– Якого Шилола? – пробурчав Егін.

– Погоня, милостивий гіазире. Гіазир Іланаф послав за вами. А ви спали таким покійницьким, перепрошую, сном, що... – матрос зміг лише посміхнутися й продемонструвати глек, біля горла якого тремтіли кілька крапель морської води.

– Пробачаю, – великодушно махнув рукою Егін, широті поглядів якого події останньої доби пішли на користь у всіх розуміннях. – Зачекай мене за дверима, я одягнуся й підемо.

2

Палуба "Свічада Вогню" нагадувала будівельний майданчик прикордонного форту.

Корабель змінювався.

Уздовж обох бортів матроси встановлювали широкі, на повен зріст щити, оббиті міддю. Швидко прибирали вітрила. Нижні полотнища на обох щоглах були вже опущені на палубу разом із реями. Тепер матроси згортали вітрила, немов гобелени, готуючись заховати їх у шкіряні чохла, змочені водою.

"Все, що може горіти, не повинно горіти", – таким було найкоротше і найкорисніше наставляння Морського Статуту. Тому палубу щедро поливали морською водою з велетенських двовідерних цебер, що їх подавали два носові підйомники.

Та найцікавіше діялося на кормі "Свічада Вогню", котра являла собою одну величезну, задириливо підняту надбудову.

Ще під час свого першого відвідання "Свічада Вогню" Егін зауважив там якісь кутасті споруди, що виглядали стороннє й протиприродно. І от тепер із цими спорудами відбувалося щось незвичайне: вони розкривалися, немов кубічні бутони небувалих квітів.

До того моменту, коли Егін, прямуючи за своїм провідником, піднявся на корму, "бутони" вже розкрилися цілком.

Замість них на палубі – по дві на кожен борт – відливали чудовою бронзою довгі труби, встановлені горизонтально й оснащені помітними потовщеннями біля основи. Труби були порожніми – їхні зрізи темніли жерлами розміром із людську голову.

Егін бачив їх уперше в житті, але відразу здогадався: це славнозвісні "Аютові блискавки", про які ходило стільки загадкових чуток і про які майже ніхто не знав нічого достовірного.

Егінові було відомо, що ці труби з чиеїсь легкої руки називаються "стволами". І ще він знав, що сама по собі ця зброя не має особливо видатної цінності. Але якщо при ній є той, хто знає потрібні Слова й Знаки...

Стволи були встановлені на дерев'яних верстатах з невеличкими коліщатами, а самі коліщата були в окутих бронзою жолобах, прокладених на палубі поперек головної осі

корабля. Зараз прислуга саме відкочувала по них "Аютові блискавки" подалі від бортів.

З трюмних підвалів нагору подавали залізні клітки з круглими металевими кулями й довгасті шовкові мішечки. У цих мішечках, як цілком справедливо припустив Егін, було вогнедайне зілля – щось на зразок змолотого в порошок "grimучого каменя" стародавніх легенд. У жаровнях, де лежали залізні запальні лозини з дерев'яними ручками, поспіхом роздували вугілля.

– Подивіться на нашого доблесного рах-савана! Він так замилювався вашими вихованцями, Самеллане, що абсолютно не помічає нічого навколо!

Голос був веселий і відчайдушний, як буває в багатьох воїнів перед жорстоким боєм. Голос належав Дотанагелі й долинав звідкись зверху.

3

На бойовій вежі "Свічада Вогню", піднесений над палубою на сім ліктів, зібралися майже всі його вчорашні співрозмовники. Дотанагела, Знахар, Іланаф, Самеллан, а також палубний обчислювач, чие ім'я весь час вислизало навіть з професійної пам'яті Егіна. Не вистачало лише Авор, подруги покійного Арда, і Вербеліни.

Егін піднявся до них – під захист залізної огорожі оглядового майданчика. Окрім Перста Півночі й кермового колеса (дуже рідкісного

навіть серед освічених народів, котрі здебільшого все ще користувалися величезними й незручними кормовими кермовими веслами) на бойовій вежі була незвичайна далекоглядна труба на поворотному верстаті з колом.

Коло, до повної Егінової несподіванки, було розмічене зображеннями фігур для гри в лам. На додачу до труби на оглядовому майданчику було встановлено надзвичайно тендітний полірований столик. Він теж був розмічений фігурами лама. Поверхня столика подекуди обвуглилася й у багатьох місцях була безладно сколота, напевне, гострою голкою значних розмірів.

– Доброго ранку!

– Доброго, дуже доброго, рах-саване! – погодився Самеллан, всміхаючись на всі свої тридцять два сліпуче білих зуби.

"З чого це він такий веселий?" – подумав Егін, невлад відповідаючи на вітання інших.

– Уявляєш, Егіне, – не менш жваво, ніж Самеллан, заговорив Іланаф. – Ці виродки не послухалися попередження шановного пар-арценця. Вони все ж таки погналися за нами і наздогнали нас!

– А де вони, ці виродки? – запитав Егін. Наскільки він міг помітити, обрій був абсолютно чистий. – І яке попередження?

– Ідучи з піннаринського порту, ми всадили в борти "Вергріна" й "Сутінкової Примари" стріли з короткими посланнями, у яких шановний пар-арценць пропонував капітанам

цих кораблів відмовитися від переслідування "Свічада Вогню"

– А виродки, – втрутився сам пар-арценц, – поки ще в двадцяти лігах від нас, і побачити їх звичайним зором неможливо. Але я розгледів їх ще до світанку і вирішив: нехай доганяють.

– Ще б пак! – закричав Самеллан. – Цього Норгвана, зміїну кров, давно час утопити в нечистотах. І от – чудовий привід! Правильно, нехай доганяють!

– Тобто ви хочете сказати, що "Свічадо Вогню" могло б втекти від погоні? – запитав Егін, проти власної волі прищулившись, точнісінько як його начальник Норо. Зараз його вустами промовляв колишній ерм-саван Опори Речей. Відданий Князеві й Істині, тверезомислячий.

– Так. Бо "Свічадо Вогню" – найшвидший корабель з усіх, котрі коли-небудь борознили море Фахо, – твердо відповідав Дотанагела. – Але зараз "Свічадо" ще й наймогутніший корабель з усіх, котрі знала історія. Тому ми прийmemo бій без страху. Ви, рах-саване, дуже погано уявляєте собі, які виродки зараз женуться за нами. Напевно, десятки офіцерів з Опори Єдності, дуже схожі на того, котрий зарубав Гастрога. Напевно, чи майже напевно, три-чотири аруми з Опори Писань, мої заступники. Якщо їх, звісно, з якихось причин гнор не вирішив притримати в столиці. І ще одне: як уже зауважив шановний Самеллан, "Сутінкова Примара" перебуває під проводом

Норгвана. Заради однієї Норгванової смерті варто відправити "Примару" туди, де місце примарам.

– Та-а-ак... – задумливо протягнув Егін.

Отже, змовники вирішили не просто втекти під крило харренського сотинальму чи до вільних баронів півострова Фальм, на що вчора натякнув Іланаф. Вони ще й вирішили на прощання добряче досадити Зводу Рівноваги.

Наслідки цього кроку були легко передбачувані. Жорстокість. Непримиренна взаємна озлобленість. Ясновельможний князь і гнор не зупиняться ні перед чим, щоб знайти й убити всіх, хто перебуває зараз на борту "Свічада Вогню". Якщо заради цього буде потрібно влізти в тардерську вежу Воно – влізуть. А за харренським сотинальмом теж справа не стане. І, як уже було понад сто років тому, на рейді Піннарина з'являться величезні флотилії північних галер. А біля Степової Брами – грюти, зголоднілі в посушливих степах Асхар-Бергенни й готові на все...

– Ви розумієте, що це війна? – запитав Егін лише заради того, щоб не мовчати.

– Так, рах-саване. Це війна, – задоволено кивнув Самеллан, і в його очах блиснули шалені іскорки божевілля.

4

Як і пророкував Дотанагела, вони з'явилися за півгодини.

Тепер навіть неозброєним поглядом можна було бачити два вітрильники, що наближалися з південного заходу.

Вони поспішали. За спинами офіцерів "Блакитного Лосося" стояли, посміюючись, блідолиці люди Опори Єдності. Їхні короткі клинки, призначені виключно для ударів у спину, натякали на незавидну долю ослуханців.

Офіцери Опори Єдності мали цілком певні розпорядження. Вони збиралися виконувати їх у будь-якій ситуації. Навіть якщо небо над ними злине вогненною зливою, а хвилі за бортом перетворяться на зграї безтілесних лебедів. І лише Норгван, капітан "Сутінкової Примари", був полишений на самого себе. Аруми Опори Єдності не мають потреби в особливому нагляді.

На кораблях переслідувачів не було "Аютових блискавок" Лише доволі досконалі стріломети, два "вогневержці", чудові солдати й, усупереч побоюванням Дотанагели, жодного арума Опори Писань.

Князь віддав наказ про переслідування надто поквапом, навіть не сповістивши гнора Зводу Рівноваги. На кораблі встигли загнати лише кількох офіцерів Опори Єдності на додачу до штатних. Так, задля компанії.

На бойовій вежі "Свічада Вогню" панувало напружене мовчання. Говорити не було про що. Все було й без того зрозуміло. Егін подумки проклинав той день, коли Норо підсунув йому

Ардову справу. Не було б її – не було б і безкрайньої морської стихії, пронизливого спекотного неба над головою, чотирьох "Аютових блискавок", повністю споряджених, готових до бою, і, головне, не було б цього щемливого відчуття дивовижної помилки, яке завжди виникає перед лицем неминучого й непоправного.

"Вергрін" і "Сутінкова Примара" були приблизно у двох лігах від них, коли Самеллан коротко кинув: "Можна починати"

Обчислювач звірився з записами на жовтому пергаменті й своєю далекоглядною трубою, відтак прокричавши:

– Лівому борту – "шипастий окунь" і п'ять!

Заметушилася обслуга, два блискучі стволи здригнулися й неквапом поповзли ліворуч. Зупинилися. І за мить стали підійматися вгору. Знову зупинилися.

"Дві ліги! – жахнувся Егін, на око прикидаючи відстань до переслідувачів. – Невже це Хуммерове поріддя шпурляє залізні кулі на цілі дві ліги?!"

Самеллан, наспівуючи під ніс шинкарську пісеньку про тринадцятеро однооких дів, витяг дві довгі шпильки з яшмовими голівками й застромив їх у стіл, розмічений фігурами лама.

Егін, котрий смутно здогадувався про сенс того, що відбувається, очікував, що Самеллан застромить голки в "шипастого окуня", але цього не сталося. Просто в самісінький край столу, поза малюнками.

– Готуватися! – голос обчислювача ледь помітно затремтів.

Обслуга піднесла до запальних отворів розпечені лозини, зняті з жаровень.

– Прикрий вуха долонями, – шепнув Іланаф Егінові.

Самеллан сказав фразу невідомою Егінові мовою, у кожному звуці якої приховувався глибинний і нез'ясований жах. Разом з останнім словом, що злетіло з його вуст, обчислювач прокричав:

– Вогонь!

Самих "блискавок" Егін при світлі дня не розгледів. Зате грім був такий, що, здавалося, по вухах ляснули осколки розтрощених небес.

Страшно було подумати, який удар дістався б його барабанним перетинкам, коли б він не затулив вуха долонями. Унизу знову заметушилася обслуга, перезаряджаючи "Аютові блискавки", що відкотилися по жолобах.

Минуло кілька митей лункою тиші.

Усю корму "Свічада Вогню" з лівого борту затягло важким густо-сірим димом. Але завдяки своєму положенню Егін та його супутники бачили, як перед носом одного з кораблів-переслідувачів зметнулися два скромні фонтани бризок. Дуже й дуже скромні.

"Теж мені, "блискавки" Так, пукавки якісь", – розчаровано подумав Егін. Він сподівався на більш вражаюче видовище.

– "Сутінкова примара" правіше, – зауважив Дотанагела, котрий, зневажливо випнувши губу, спостерігав за силуетами переслідувачів, що росли просто на очах.

– Сам бачу! – огризнувся Самеллан, вивчаючи кораблі через свою далекоглядну трубу. – Але Норгван мені потрібен тут і живий, а не там і мертвий. Поки що ми займаємося "Вергріном"

Егін знав, скільки часу іноді може знадобитися на перезарядження порядного камнемета, і був страшенно здивований, побачивши обидві "блискавки" цілком готовими до стрільби менш як за мить.

– "Південний краб" і чотири!

Це знову кричав обчислювач.

Самеллан тим часом із грубої дерев'яної скриньки витрусив на свій загадковий столик пучку чорного порошку. Точнісінько на малюнок "південного краба"

– Готуйся!

Самеллан знову заговорив своєю бузувірською мовою, але, здається, це були вже якісь інші слова.

– Вогонь!

Знову удар по вухах. Егін був уже внутрішньо готовий до нього, й тому гуркіт здався йому дещо слабшим.

Знову кілька митей тиші. І коли тиша, відповідно до якогось внутрішнього Егінового відчуття, вже мала б закінчитися, Самеллан з

маху застромив обидві шпильки в пучку чорного порошку на місці "південного краба"

Цього разу вони знову не влучили. Але це було й не так важливо.

"О Шилоле!" – вигукнув Егін із жахом.

Біля правого борту "Вергріна" спухли дві величезні червоні кулі й швидко обпали, залишивши по собі ядучо-жовтий дим, що швидко розсіювався в повітрі.

Відтак донісся рокіт.

І лише потім Егін розгледів: правий борт "Вергріна" було розпанахано на чверть довжини корабля, від палуби майже до самої води. Там займалося полум'я.

Пристрілювання було закінчено. Тепер "Аютові блискавки" мали бити без промаху.

"...Клянуся... клянуся будь-чим бути... нещадним викорінювачем Слів, Знаків, Звернень і Змін, спрямованих як на явну шкоду, так і на вдавану користь..."

У голові Егіна безглуздо бродили слова клятви Першої Присвяти. Що ж вона означає, ця клятва, для Зводу Рівноваги, який сам погруз в Змінах, Зверненнях, Знаках і Словах? Егін був певен, що Зіниця Істини розлетілася б у смарагдовий порох від споглядання бронзових вихованок Самеллана.

6

Після п'ятого залпу "Вергрін" залишився без вітрил, але все ще рухався вперед за інерцією.

Тепер були розпанахані не лише його лівий борт, але й палуба, і носова частина, де займалася жорстока пожежа.

Егінова уява відмовлялася малювати картини сум'яття й жаху, що панували зараз на "Вергріні" Триста Шилолових імен нав'язли в нього на зубах.

Широко розплющеними очима Егін дивився на приречений корабель. Так легко... Так просто... Сипати чорний порошок на дерев'яний столик, нести якусь нісенітницю, устромляти голки й підносити розпечене залізо до дірочок у бронзових трубах...

Прапори – і варанський, і "Блакитного Лосося" – було збито на "Вергріні" разом із щоглами.

Огорнений щільними клубами диму, раз у раз освічуваний малиновими спалахами корабель за Правом Народів був зараз нерозпізнаним піратським судном. І раптом по правому борту звислася довга жердина – зважаючи на все, уламок реї, – на якій тріпотів шматок тканини. Це не був ані зелений князівський, ані блакитний "лососиний" прапор. Це була неохайна ганчірка чорного кольору.

Що є чорний колір для північних народів Сармонтазари?

Чорний колір для північних народів Сармонтазари є знак остаточної покори Долі, яку мудреці також іменують Гучною Порожнечею. У війні чорний колір означає преклоніння перед непохитною міццю Долі, котру уособлює ворог.

– Готуйся! – знову прокричав обчислювач.

– Заждіть, гіазири, – власний голос здався Егінові голосом надтріснутого дзвону.

Самеллан, який був зібрався знову проказувати свої заклинання, здивовано звів брови.

– У чому річ, рах-саване?

– Вони викинули чорний прапор. Вони здаються на нашу милість, – сказав Егін твердо.

– Справді? Ви вважаєте, не годиться стріляти в чорний прапор?

Самеллан поставив запитання без найменшої іронії. Навпаки, він був настільки серйозний, що Егінові стало ніяково. Щось було там у минулому, у цього Самеллана... Щось, що змусило його ненавидіти людину на ім'я Норгван і зневажати Права Народів.

– Не годиться, гіазире Самеллан, – несподівано подав голос Дотанагела. – Те, що сталося сімнадцять років тому з обопільної помилки флоту й Зводу Рівноваги, не слід повторювати нам. Нам, хто встав на шлях добра.

Самеллан подивився на Дотанагелу спідлоба. Відчувалося, що він готовий живцем зжерти пар-арценця разом із його "шляхом добра". Відтак Самеллан перевів погляд на "Вергрін", який горів у п'ятистах кроках від "Свічада Вогню". Його обличчя просвітлилося.

– Цілком згоден із вами, пар-арценце. Але я не бачу чорного прапора.

Егін, котрий, напружившись, як збройова криця, готовий був без роздумів врізати Самелланові під дих, поглянув на "Вергрін" Самеллан казав правду. Чорний прапор десь зник.

Замість нього на тому ж уламку реї, але вже поставленому вертикально, більш-менш гордо розвівався князівський прапор із гербом династії Саггорів.

– Ідіоти... – прошипів Іланаф.

– Я можу повернутися до виконання своїх обов'язків? – Самеллан масно посміхнувся.

– Можете, капітане.

Незабаром гримнули "Аютові блискавки"

Цей залп і став "ударом милосердя". Обидві пробоїни припали на рівень ватерлінії. У "Вергрінове" лоно стрімко ринула вода.

Ніхто ніколи не дізнався, що діялося на "Вергріні" в останні миті. Ніхто ніколи не дізнався, як озвірілі від страху й ненависті до своїх наглядачів офіцери "Блакитного Лосося" вбивали офіцерів Опори Єдності. Як вони шукали чорне полотнище на кораблі і, не знайшовши нічого підхожого, зачорнили сажею й кров'ю вбитих клопоть вітрила. Як дивом уцілілий рах-саван Опори Єдності зібрав навколо себе з десятків рядових абордажних воїнів і заморочив їм голови всілякими небувалими жахами з "Книги Урайна". Ті відбили чорний прапор в офіцерів і, регочучи, вивергаючи прокльони зрадникам, знову підняли прапор

своєї гордої морської батьківщини. А потім вони всі загинули.

7

Поки "Свічадо Вогню" трощило "Вергрін", "Сутінкова Примара" безперешкодно описувала широку дугу, заходячи на заколотницький корабель з найбезпечнішого напрямку – з носу.

"Примара" чудово проглядалася звідси, з бойової вежі, бо вітрила були цілком прибрані й не закривали огляд.

Опинившись у двохстах кроках від "Свічада", "Примара" дала залп із "вогневержця" й стрілометів.

Обидві величезні стріли, із брязкотом чиркнувши по залізних щитах на правому борті, зірвали один з них і, не заподіявши більш ніякої шкоди, упали у воду. Але глиняний снаряд "вогневержця" влучив прямісінько під основу їхньої бойової вежі й, розбившись, виплеснув просто під ноги обслузі "Аютових блискавок" з піввідра рідкої вогнедишної маси.

– Шилол на ваше сім'я! – прошипів Егін, здригнувшись від несподіванки.

– Що ви весь час лаєтеся, рах-саване?! – гнівно прокричав Егінові у вухо Дотанагела, намагаючись перекричати волювання обпалених матросів. – Якби не я, цей проклятий глечик розбився б у вас на голові!

У руках пар-арценця був оголений меч.

Коли він устиг вихопити його з піхв, для Егіна залишилося загадкою. Але, вочевидь, устиг вчасно, і меч був цілком згоден із цим. По його вузькому й довгому клинку, що своїм аскетичним виконанням нагадував про нову ласарську школу, перебігали блакитні нитки безтілесного полум'я. Небачене хрестоподібне яблуко на рукояті оберталося, як крилате колесо вітряка. Егін відзначив, що пар-арценць дуже злий і, схоже, трохи наляканий.

Обчислювач прокричав обслузі "Аютових блискавок" щось незрозуміле.

Ближній до носа ствол із правого борту, який досі мовчав, почав розвертатися в напрямку "Сутінкової Примари"

Лише зараз Егін збагнув, що "Аютові блискавки" розташовані найвиграшнішим чином і можуть стріляти не лише по бортах, але й прямо по курсу корабля.

Палубою слався масний чорний дим. Воїни з абордажної партії, що приспіли на допомогу за наказом своїх офіцерів, відтягали якнайдалі від вогню шкіряні й матер'яні картузи з вогнедайним зіллям. З'явилися перші цебри з водою й піском.

Наступний залп "Сутінкової Примари" пар-арценць теж відвів за допомогою своєї магії. І теж не найкращим чином.

Він зосередив усю свою увагу на глиняному глечичку "вогневержця" Той, загрозливо прогуdivши довгим паруючим хвостом запалу в

них понад головами, упав у море за кормою корабля. Глечик розбився об хвилі й затопив їх рідким полум'ям. Хуммерова суміш горіла навіть на поверхні води.

Але восьмиліктеві стріли пар-арценцю відвести не вдалося.

Пробивши носові щити, вони зруйнували правий підйомник і вбили кількох людей з абордажної команди. Палаюче клоччя, яким було обгорнено стріли, потворним лахміттям зависло на вивернених дошках палуби.

"Адже так вони можуть розстріляти нас, як ми "Вергрін", – подумав Егін. Утім, його побоювання виявилися марними.

Без будь-якої метушні з пристрільюванням і без будь-яких обчислень – надто близько підійшла "Сутінкова Примара" до їхнього корабля, щоб існувала хоч найменша необхідність вводити похибки – "Аютова блискавка" вибухнула громом.

Червона куля спухла просто серед вітрил носової щогли "Сутінкової Примари", і відразу ж сіруваті полотнища зайнялися ненажерливим полум'ям.

Норгван розумів, що "Свічадо Вогню" навіть з однією "Аютовою блискавкою" розчистить під горіх "Примару" раніше, ніж та встигне хоч скількись відчутно дошкулити втікачам. У "Примари" лишалася лише одна надія – абордажний бій.

Коли "Примара" намертво вчепилася у "Свічадо Вогню" гаками кішок і абордажних містків, це було рівносильно повній перемозі втікачів.

На чолі воїнів "Свічада Вогню" встав Дотанагела, і його магічний меч (за яким плакало, ох як плакало, Жерло Срібної Чистоти!) заспівав пісню смерті на повен голос.

Абордажну партію "Примари" взагалі не пустили на палубу "Свічада"

Перші воїни, які досягли кінця абордажних містків, були зрізані Дотанагелиним мечем з десяти кроків. Егін здригнувся, спостереігаючи, як корчаться в передсмертних судамах люди, чії кольчуги в одну мить розлетілися на тисячі кілець, підставивши свою плоть під тріскучу блискавку, котра багаторазово подовжувала Дотанагелин меч.

Самеллан, Знахар, Егін та решта теж не залишилися осторонь. І лише Авор з Вербеліною, дотримуючись найсуворішого наказу Дотанагели, відсиджувалися в каютах.

Дотанагела й Самеллан, озброєний величезною архаїчною варанською сокирою (рідною сестрою тих, що прикрашали жетони офіцерів Зводу Рівноваги), вступили на борт "Примари" першими.

– Я йду, Норгване! – ревів Самеллан, і шоломи ворогів розліталися під його ударами вщент, як перезрілі гарбузи. – Я йду, зміїна кров!

Знахар з легкістю перемахнув на палубу "Примари" й приземлився так спритно, ніби був кішкою. Меч описав півколо над його головою. Дивні були замашки в цього Знахаря, дуже дивні. А коли в Знахаревих руках Егін помітив довгий кам'яний ніж замість звичного меча чи алебарди, він остаточно впевнився в тому, що сонячної днини місяця Алідам з Піннарина втекла банда відчайдушних магів.

Кам'яний ніж у руках Знахаря був значно небезпечніший за будь-який звичайний меч. Звичайні мечі розколювалися навпіл, зустрівшись із його непритуплюваною крайкою. Важкий подвійний панцир із тріском розкрився під ударом Знахаря.

Невдачливий офіцер Опори Єдності, котрий намагався дістати Знахаря алебардою, за мить лишився з беспорядним обрубком ратища в руках. Ну а Знахар, зробивши свій черговий котячий стрибок, підкотився тому під ноги й розпоров нещасливцеві пах.

"І це примітивний на вигляд кам'яний ніж!" – жажнувся Егін.

Палуба під ногами Дотанагели куріла. Краєм ока Егін помітив, що пар-арценць був босий. Повітря над його головою тремтіло й переливалося, як над розпеченою піччю.

"Розплавиться наш пар-арценць, ох розплавиться", – подумав Егін, намагаючись заглушити священний трепет, яким мимохіть сповнювалося все його єство, бачачи цей небувалий бій.

Аруми й пар-арценці... Кришталева чистота перед лицем Князя й Істини... Князя – можливо. Істини – навряд чи. Хіба що істина їхня полягає в тому, щоб, викорінюючи магію, самим насичуватися нею. Так білий промокальний папір, убираючи чорнило, стає чорним.

Жерло Срібної Чистоти... Смарагдовий Трепет... Вони, ерм-савани й рах-савани, із усього Варану й з усього Кола Земель несуть таємничі рукописи, розшукують предмети й людей, причетних до Змін. Вони здають усе це своїм начальникам, а ті відправляють скверну в Жерло Срібної Чистоти...

А як же, наставляй сарнод ширше! Відправляють! Сміття, лише сміття потрапляє в Жерло. Приворотні каблучки, дурні апокрифи про Еліену й Урайну, підкидні списки забутого мистецтва кохатися. Та ще дрібні посадові злочинці.

Коли вони вступали в лави офіцерів, їм усім показували Жерло Срібної Чистоти в дії. Жар, важкий барабанний гуркіт, склепіння з червоного греоверду – давно, утім, закопченого до непроглядної чорноти. Унизу, у глибокому колодязі – озеро сліпуче білого, клекотливого розплаву – не срібла, ні, а якщо й срібла, то Хуммерового. Хто і чим живить його негасимий лютий жар? Про це відомо одному гнорові.

"Ім'ям Князя й Істини, рах-саван Опори Безголосих-Тварей, котрий перетнув межу

між належним і недозволеним шляхом сполучення з двома незайманими одночасно, засуджується на спопеління і вічне прокляття”

Жах в очах засудженого. Короткий зойк. Аруми Опори Єдності, котрі вимовляють страшні слова, від яких, здається, барабанні перетинки от-от сплинуть кривавим потом. Гнор, оточений чотирма старшими офіцерами без знаків розрізнення. Але обличчя його не розгледіти, ні...

Егін був готовий багато на що, аби лише побачити, як зникає в Жерлі Срібної Чистоти хоч щось того варте. Чудесний кам'яний ніж Знахаря чи, у найгіршому разі, меч Дотанагели...

Егін бездумно вступив у сутичку. Його воля до дії була цілковито сконцентрована на кровопролитті, але його думки були зараз дуже, дуже далеко. У Піннарині, у минулому. І лише коли його тіло було різко відкинуте назад чиеюсь могутньою рукою, він нарешті повернувся до реальності.

На те саме місце, де він щойно був, упала, розсипаючи вугілля, прогоріла рея.

– Не володієш досконало Звільненням Шляхом – не користуйся ним узагалі! – гаркнув над вухом Дотанагела.

І зненацька скрикнув, ніби ужалений тарантулом.

Егін з острахом озирнувся і зрозумів: у світі щось змінилося. Що?

Норгван, арум Опори Єдності і капітан "Сутінкової Примари", був не більш ніж арумом і протистояти моці пар-арценця Опори Писань у чесному двобої не міг.

Тому, щойно Дотанагела ступив на палубу його корабля, арум, як і належить змієкровному щуру-людожеру, поспішив сховатися в кормовій надбудові.

Відтак Норгван зволів спостерігати за своїми приреченими людьми крізь однопрозоре віконце з того Зміненого скла, з якого були створені двері в тунелях Зводу Рівноваги.

Спостерігати і неквапом, спрокволу підготовляти до сутички бойовий бич і "крилату голку"

Коли він побачив, що Дотанагела не на жарт захопився власною уявною всемогутністю й хитливий стовп повітря над його головою ледь помітно потемнішав, видаючи слабкість пар-арценця, Норгван залишив свій притулок. Навіть щур-людожер не настільки дурний, щоб, склавши лапи, спокійно чекати приходу щуроловів до його нори.

Дотанагела здивовано подивився на своє плече. Там шипіла й димилася встромлена голка з хвостом зі строкатих клаптиків. Егін, котрий усе ще сидів у дурнуватій позі на палубі серед димучого вугілля, першим помітив Норгвана.

– Он він! – вигукнув Егін, вказуючи в напрямку кормової надбудови.

Там свистав бойовий багатоланковий Норгванів бич, званий іноді серед старших офіцерів "змієживим".

Горло одного з "лососів" зі "Свічада Вогню" вмить було обплетене дзвінкою крицею. Від сильного ривка воїн упав на коліна, і Норгванів меч поклав край його стражданям. Відрубана голова була відкинута носком його сандалії геть, бич звільнений, а сам Норгван, одягнений у позолочений обладунок у стилі придворних живописців, ступнув назустріч Дотанагелі.

Пар-арценць був багрянний і страшний. Кілька разів він намагався вирвати з плеча "крилату голку", але вона, розпустивши в його плоті жорстокі гачки, не виходила.

Дотанагела впав на коліна. Знахар був далеко й не бачив, що відбувається. Самеллан, чия сокира раз у раз злітала над головами у звалищі по протилежному борту, нічим допомогти не міг. І Егін, і Іланаф могли протиставити змієживому бичу Норгвана лише свої звичайні мечі, придумані для чесних воїнів, а не для Хуммерових наперсників.

Норгван був вже в якихось двадцятьох кроках. Він розумів, що не зможе здолати всіх і вся на цьому проклятому "Свічаді Вогню". Але він знав, що зрадникові пар-арценцю не жити. Так само, як і тим двом молокососам з банди зрадників, котрі заворожено спостерігають за його наближенням.

Але не лише Егін й Іланаф бачили Норгвана. Була ще одна людина на бойовій вежі "Свічада" з неприємним, немов поточеним вогненною міллю обличчям, котра зрозуміла все.

"Аютова Блискавка" по правому борту, повернена на "крапчастого спрута" й нуль, смиренно чекала на свій час. З обчислювачем не було Самеллана, а без його слів і магічних голок ядро "блискавки" означало не більше ніж шмат заліза. Прوماхнутися не можна.

Утім, із сорока кроків промахнутися було майже неможливо. Норгван зробив ще один крок. Обчислювач набрав у легені побільше повітря і...

– Вогонь!

10

– Де, роздери мене Шилол, сім разів по сім проклятий Норгван?

Запитання належало Самелланові. Його руки були вмиті кров'ю по самі лікті. А його двостороння сокира була настільки жорстоко пощерблена, що скидалася чи то на пилку, чи то на зріз голівки пікантного вергрінського сиру.

Усе щойно закінчилося. Полонених не було. Палубу й трюми "Сутінкової Примари" всіювали тіла загиблих. Серед них були й двадцять сім воїнів зі "Свічада Вогню".

Над непритомним Дотанагелою схилився Знахар.

Егін, який важко обперся на ратище трофейної алебарди, очманіло витріщався на все ще теплі золотаві уламки Норгванового панцира. Дивом зачепившись за фальшборт, безживно повиснув арумський бойовий бич, якого вже нічого і ніхто не надихав.

– Де Норгван? – глузливо перепитав Егін, зводячи погляд на лютого винищувача офіцерів Опори Єдності. – От ваш Норгван, високоповажний гіазире Самеллан.

Егін піддав носком найближчий покручений уламок панцира.

Знизу він був обліплений якимись мерзотними кривавими згустками. Але навряд чи була того дня на палубі "Сутінкової Примари" хоч одна людина, здатна зобразити щось, що нагадує бридливу гримасу.

Самеллан кілька митей мовчав. Потім важко зітхнув.

– Я хотів узяти цю звірюку живцем, – сказав він пониклим голосом. – Треба ж! А я ще ніяк не міг уторопати, навіщо це стріляли зі "Свічада Вогню"!

– Відірву голову обчислювачу, – буркнув Самеллан наостанку.

Знахар, який досі сидів навпочіпки, звівся, стискаючи в руці зловісно почорнілу "крилату голку", яку він нарешті зміг витягти з плеча Дотанагели.

– Якби не обчислювач, милостивий гіазире Самеллан, – серйозно сказав Знахар, – пар-ар-

ценць був би зараз мертвий. І разом із ним була б мертвою вся наша справа. Тож потрудіться упокорити свою мстивість. Вона вам ще стане в нагоді. А обчислювача я б рекомендував представити до нагрудного відмітного знаку. От тільки не ясно до якого. Адже зрозуміло, що не до варанського.

РОЗДІЛ 9. САМЕЛЛАНОВА ПОМСТА

1

Потім вони довго збирали зброю, рахували полеглих і під Іланафовим проводом копирсалися в трюмах, намагаючись відшукати щось цікаве. Цікавого не знайшлося.

Знахар довго розглядав змієживий Норгванів бич, а потім, пробурмотівши якесь прокляття, викинув його геть у хвилі моря Фахо.

"Негідь, – прокоментував він свою дію, – краще з ним не возитися. Надто прив'язаний до старого господаря. Ще задушить ненароком"

Потім матроси розчолювали вітрила, прибирали бортові щити – переводили "Свічадо Вогню" у звичайний похідний стан.

Підпалена переможцями за допомогою власних снарядів до "вогневержця" "Сутінкова Примара" розчинялася за кормою в роїнні іскор і лапатої сажі. Цьому кораблеві-красеню судилося стати погребальним вогнищем для останків двохсот сорока трьох варанців, які

довгі роки були заслуженою гордістю "Блакитного Лосося" й Зводу Рівноваги.

Війна розпочалася. Перший бій було виграно бунтівним пар-арценцем Дотанагелою.

Сам пар-арценць, синюшний, як мрець, лежав зараз на твердому ліжку (так наказав Знахар) і марив під пильним наглядом Вербеліни іс Аран.

"Вона, схоже, справді закохана в цього Хуммерового виплодка, – подумав Егін, який мигцем зазирнув до каюти Дотанагели. – Утім, я б, мабуть, теж, не доведи Шилоле, закохався в людину, котра витяла б мене з псового вертепу під назвою "Сапфір і смарагд".

Егін, який після бою був цілком полишений на самого себе, пішов розвіятися на корму. Дорогою він зустрів обчислювача, котрий з якоюсь божевільною напівпосмішкою на виснаженому обличчі плентався уздовж борту, раз у раз спльовуючи на палубу коричневі згустки слини. Егіна він цілковито проігнорував.

– Милостивий гіазире! – взяв його за лікоть Егін.

Той зупинився, перевів на Егіна очужілий погляд і пробурмотів:

– А-а, учорашній рах-саван...

– І сьогоднішній теж! – задиркувато зауважив Егін.

Виходило досить нерозумно.

Він хотів від усього серця подякувати обчислювачеві за його відмінну службу, яка зреш-

тою врятувала життя не лише Дотанагелі, але і йому, Егінові. Хотів перепросити за вчорашнє непорозуміння на палубі, хотів...

Замість усієї цієї прекраснодушності він стоїть перед живим трупом, який обжерся "смолки", чи "медку", чи Шилол знає, як ця погань у них зветься, і насилу розрізняє риси свого співрозмовника крізь блаженне веселкове марево...

Обчислювач мовчав і безглуздо посміхався йому як дитя. Це трохи пом'якшило Егінове роздратування. Він лягнув "лососю" по плечу.

– Дякую, друже, за влучний постріл. І, клянуся Шилолом, краще б тобі піти проспатися. У тебе сьогодні був важкий день.

"Яка нісенітниця! – жажнувся сам собі Егін. – Адже він мене зараз не розуміє!"

Аж раптом, на превеликий свій подив, Егін побачив в очах обчислювача проблиск глузду – далекого, незвичного, але все ж таки глузду, – і той, розліпивши губи, вимовив рівним голосом :

– Ти помиляєшся, рах-саване. Важкий день сьогодні був у тебе.

"Але ж він, мерзотник, має рацію, – думав Егін, піднімаючись на бойову вежу. – По-своєму має рацію. Адже він, обчислювач, просто робив сьогодні свою звичну роботу, яку йому не раз і не двічі доводилося виконувати в боях зі смеґами й у сутичках із задиристими меш-

канцями півночі біля дельти Орису. Самеллан – теж. Дотанагела, Іланаф, Знахар – вони чудово знали, на що йдуть. Я ж учора дістав по голові пірначем, потім уночі на мене навалилися потоки новин, а сьогодні спросоння – ця вогненна м'ясорубка. А я ж думав, що такі бої гриміли лише шість століть тому у Синьому Алустралі. Та й то не насправді, а на сторінках наскрізь брехливих "Книг Урайна"

Вхід на бойову вежу тепер, як і належало за Морським Статутом, охороняли два алебардисти, але Самеллан зверху гукнув їм, що Егіна можна пропустити.

Егін піднявся нагору і там уперше відчув, що вітер сильнішає.

– Що ви тут шукайте, рах-саване? – запитав Самеллан досить дружелюбно.

– Чи не відриваю я вас від виконання ваших прямих капітанських обов'язків?

Егін був чемний до нудоти і тим сам собі огидний.

Самеллан розреготався.

– Куди вони подінуться, ці обов'язки? Офіцер вітрил усе чудово знає без мене. Він, – Самеллан ткнув пальцем у кермового, – теж розуміє, що його справа – крутити бублика туди-сюди, щоб корабель ішов чітко за Перстом Півночі. Я б міг зараз спокійно йти жерти, та тільки щось новий вітерець мені не до душі. Хочу подивитися, до чого йдуть справи на небесах.

Здавалося, не було сьогодні вбивчого гуркочу "Аютових блискавок", не було запеклої абордажної бійні, не було Норгвана і його втечі в небуття від караючої десниці Самеллана.

Самеллан виглядав бадьоро й був на підйомі – схоже, устиг зробити кілька ковтків гор-тело, утім, від нього не тхнуло. Та як уміють пити інші віртуози, виконуючи службові обов'язки, Егін чудово уявляв і тому не сумнівався, що Самеллан напідпитку. Взагалі ж, це було йому на руку.

– Я радий, Самеллане... ви дозволите звертатися до вас на ім'я?

– Прошу.

– У такому разі мені б хотілося задовольнити свою непусту цікавість із приводу Норгвана.

Самеллан помітно спохмурнів і багатозначно озирнувся на кермового.

– Знаєте, Егіне... – спрокволу сказав він. – Якби я не був упевнений у тому, що ви проста порядна людина, обтяжена своїми службовими забобонами і щирою оманюю, я б, напевне, запропонував би вам висмоктати знання про Норгвана з уламків його паршивого панцира. Але, оскільки ви явно маєте довіру шановного пар-арценця і не виглядали боягузом в сьогоднішній битві, я готовий відповісти на будь-які ваші запитання.

Говорячи так, Самеллан почав спускатися з вежі. Він, безумовно, хотів поговорити без свідків в особі кермового й алебардистів.

Самелланова прямодушність викликала в Егіна несподіваний приплив симпатії.

– Дякую за довіру, Самеллане, – кинув Егін у могутню спину капітана й пішов за ним.

2

Вони стояли на кормі, дивлячись, як повільно, але невблаганно набухають важкі хмари на південному заході.

Це було видовище! Спекотне, сліпуче сонце над головами і крайка хмар, що горять розплавленим золотом, яке повільно сходить на нівець у густій фіолетовій темряві.

Егін мовчав. Тепер він знав багато, але не все. Сипати словами на вітер не хотілося. Йому потрібно було обміркувати питання. Питань мало бути небагато, а відповідей – навпаки.

Самеллан був родом з Аюту – загадкового південного сусіда Варану. Ают не мав майже ніяких контактів із зовнішнім світом. Тільки торгівля. Дуже обмежена торгівля найкращим вином у всьому Колі Земель.

За своє вино аютські державні купці й купчихи (о так, жінки в Аюті мали чи не більше прав, аніж чоловіки) просили завжди одне й те саме – зброю. Гарну зброю! Більше гарної зброї! Ласарська криця? Ні? Тоді можеш засунути свого клинка собі в тухлий зад!

Приблизно так спілкувалися купці з Аюту зі своїми торговими партнерами. Їх ненавиділи, але майже ніколи не чіпали. Тому що ают-

ське вино – справжнє аютське вино, зрозуміло, а не ті варварські підробки, якими повнилося Коло Земель по обидва боки Хелтанських гір – п'янило, не сп'яняючи.

Найнепрístupніші красуні, спорожнивши кубок "Зимового аютського", могли впасти в обійми свого пажа на перше клацання його пальців. Чоловік, випивши аютського, ставав неприборканим у любовних сутичках і шаленим у січі. Голова вранці після аютського залишалася чистою, як холодні небеса над Північною Лезою, де літо не знає ні дощів, ні глухих ночей.

Окрім виноробних секретів в Аюті близько ста років тому було відкрито ще й секрет вогнедайного зілля. Там же було створено перші, вкрай недосконалі "блискавки", які, незважаючи на всю їхню недосконалість, аютці пильнували як зіницю ока. Вивідачам з Опори Речей, так само як великорозумним мешканцям півночі і хитромудрим мешканцям півдня, не вдавалося підступитися до секрету "блискавок" протягом вісімдесяти років.

І тоді з'явився Норгван. Двадцять років тому він був порівняно молодим і порівняно безталанним ерм-саваном Опори Речей, якогось однієї чудової днини відвідало дуже просто, та від цього аж ніяк не марне, прозріння. Якщо секрет вогнедайного зілля і "блискавок" не вдається викрасти, треба зробити

так, щоб люди Аюту самі довірили його в руки пильних арумів Зводу Рівноваги.

Самеллана було знайдено досить швидко.

Він тоді теж був молодий, але, на відміну від Норгвана, мав неабиякий хист купця, а разом і власну торговельну посудину. Торгував Самеллан, звісно, аютським вином. Його компаньйоном була його власна молода дружина, що для Аюту особливою рідкістю не було. А двоюрідна Самелланова сестра служила в аютській Гієнері.

"Вам, звичайно, розповідали, що таке Гієнера", – напівпитально-напівствердно зауважив на цьому місці своєї розповіді Самеллан.

Егін мовчки кивнув. Певна річ, він відразу здогадався, що саме належність двоюрідної Самелланової сестри до таємної служби Аюту відіграла в його долі фатальну роль.

Опора Речей спрацювала незграбно, але надійно. Коли Самелланів корабель прибув на традиційний весняний ярмарок у Нелеоте, що завжди приурочували до свята Гладкого Насіння, Самелланову дружину було викрадено Норгваном і відданими йому людьми Опори Речей.

Перед Самелланом було поставлено дуже прості умови: мовчання, покора, секрети "Аютових блискавок" і вогнедайного зілля (яке, до речі, за словами Самеллана, називалося даґою) в обмін на життя його дружини. Самеллан, звісно, тоді навіть не здогадувався, що винуватцем його поневірянь є варанський

ерм-саван на ім'я Норгван. Самеллан тоді взагалі був упевнений у тому, що має справу з харренською колегією жерців Гаїлліріса, а не зі Зводом Рівноваги.

Усе це, втім, суті питання не змінювало. Самеллан, звичайно, прийняв умови й отримав побачення з дружиною.

Переконавшись, що вона жива-здорова і годують її добре, він відплив до Аюту з нав'язаною йому легендою, що його дружина зустріла на ярмарку якогось грютського багатія-табунника, наставила йому, Самелланові, роги і втекла з проклятим грютом у Гердеарну. На жаль, Самелланів сум по поверненні додому був абсолютно невдаваним, бо його серце справді було розбито.

В ім'я порятунку дружини Самелланові належало вирішити дуже непросте завдання: як витягти зі своєї двоюрідної сестри найпотаємніші секрети Аюту? Це при тому, що Гієнера охороняє свої таємниці нітрохи не гірше, ніж Звід Рівноваги.

І тоді Самеллан зробив те, що в "Геді про Герфегеста" зробив горезвісний Стагевд, відомий водночас і хіттю, і властолюбством. Самеллан спокусив свою сестру.

Ают не Варан. Ают не знає поняття "звернення". В Аюті чоловік і жінка можуть робити все і більше ніж все, і це аж ніяк не засуджується. Та й пестити несамовито і нестримно свою двоюрідну сестру він міг на цілком за-

конних підставах, бо за звичаями Аюту такий зв'язок не вважається кровозмісним.

Часу в Самеллана було цілком достатньо. Норгванові люди домовилися з ним, що їхня наступна зустріч відбудеться в тому ж Нелеоті рівно за рік. Наступного свята Гладкого Наступного. Зрозуміло, Самеллан міг і не повертатися. Але в цьому разі, пам'ятав Самеллан, голова його дружини не забариться прибути в Ают у дещо зіпсованому вигляді.

Самеллан устиг. За його запевненнями, після перших же ночей, проведених зі своєю сестрою, він здобув над нею неподільну владу. Егін був упевнений, що тут не обійшлося без приворотної магії. Але Самеллан це питання оминув, а Егін запитати посоромився.

Самелланова сестра просто божеволіла від кохання, якщо з якихось причин (службових, звісно, Гієнера є Гієнера) їй доводилося провести день без палких Самелланових обіймів.

Самеллан теж божеволів, але зовсім з іншого приводу: що буде з його подругою, коли йому доведеться перейти від поцілунків до питання про дагу і "Аютові блискавки", а потім назавжди залишити країну? І Самеллан не знайшов нічого кращого, як розповісти своїй сестрі і коханці всю правду про страшну зустріч на нелеотському ярмарку.

Самеллан не помилився у своїй сестрі.

За своїми службовими обов'язками в Гієнері вона мала відразу ж убити Самеллана,

убивши тим самим, зрозуміло, і його дружину, щоб знищити під корінь спроби Зводу заволодіти секретом нищівної аютської зброї. Але вона не вбила Самеллана, про що Егін здогадався трохи раніше, ніж капітан повідомив йому це не без певного самовдоволення. Замість цього сестра майже відразу запропонувала Самелланові своє рішення.

Торговельний корабель Самеллана прибув на наступний ярмарок Гладкого Насіння ще до його відкриття. Самеллан вирішив, що краще простирчати в Нелеоті зайві три дні, ніж спізнитися хоча б на годину. Норгванові люди самі відшукали корабель Самеллана й почалися торги.

Самеллан не був довірливим простачком. Він розумів, що варто йому повністю розкрити секрети, отримані від сестри, – і він небіжчик. А його дружина, відповідно, – небіжчиця. Висновки напрошувалися самі собою.

Самеллан розповів Норгвановим людям майже все. Він показав їм дагу. Він продемонстрував їм на мініатюрній моделі роботу "Аютової блискавки".

Залізна кулька, випущена із запаяної з одного боку трубки, пробила товсту палітурну шкіру тому "Земель і народів" і зав'язла в перших же сторінках. А потім Самеллан зробив так, що та ж сама кулька розірвала товстезні "Землі й народи" на шмаття.

Різниця була в тому, що в першому випадку Самеллан скористався "Аютовою блискавкою" як звичайний нечема, а в другому – як освічений аютський маг.

Самеллан знав Слова. Але, головне, він знав образ-ключ.

"Образ-ключ – це предмет, який слід уявити собі, а потім дуже міцно утримувати у свідомості, коли вимовляєш заклинання", – пояснив Самеллан недосвідченому в таких тонкощах Егінові.

Без Слів і образа-ключа навіть наймогутніша зі створених в Аюті "блискавок" була у військовому відношенні нічим не ціннішою за гарний облоговий камнемет, створений майстровими варанського Казенного Посаду.

Після другого іспиту в очах Норгванових людей розгорілася непідробна дитяча жадібність. Оце так! От що потрібно поставити на службу Князю й Істині! І отут Самеллан зрозумів, що настав час торгуватися.

Він віддав варанцям (яких більше не вважав за харренітів, оскільки двоюрідна сестра ще в Аюті за його розповідями цілком справедливо впізнала в них офіцерів Зводу) усі ланцюги Слів, необхідних для того, щоб "Аютова блискавка" працювала, і запропонував їм спробувати самим.

Вони дуже старанно повторили всі заклинання і зробили всі дії над пучкою даги. Нічо-го! Кулька не спухала полум'ям і не розлі-

талася розпеченими краплями розплавленого заліза. Ні. Вона просто зав'язла у "Геді про Герфегеста", що прийшла на зміну розшматованим "Землям і народам". Дива не сталося.

Втрачати Самелланові було нічого. Знущально всміхаючись в обличчя розлютованим варанцям, Самеллан повідомив, що без образа-ключа нічого не вийде.

Поки вони обмірковували сказане, Самеллан виклав свої умови. Звід Рівноваги бере його самого і його дружину під свій захист. Самеллан особисто – і ніхто інший – відповідатиме за застосування "Аютових блискавок" там, де завгодно Князеві й Істині. А образ-ключ залишиться його таємницею і піде разом із ним у небуття.

А щоб варанці, зміїна кров, не понадіялися здобути образ-ключ у нього катуванням чи дурманом, він, Самеллан, покаже їм один повчальний трюк. Сказавши так, Самеллан прикрив очі, а коли він їх відкрив, варанців уже не було. На столі в його гостьовій каюті, де відбувалася розмова, залишилася записка: "Рішення за тиждень, у тому ж місці в той же час".

"Що значить "прикрив очі й відкрив"?" – хотів перепитати Егін, але згадав, що йому колись доводилося чути про рідкісне мистецтво, яке у Зводі називають сном Зоренародженого. Той, хто володіє "сном Зоренародженого", може з власної волі впадати в стан, дуже близький до смерті. Серце в "сплячого" б'єть-

ся не частіше, ніж двічі-тричі за короткий дзвін, свідомість відключається і людина припиняє сприймати і навколишній світ, і власне тіло.

Катувати "сплячого" – цілковите безглуздя, бо біль для нього ніщо. Звичайно, можна його скалічити, але ж суть катування в тому, щоб розв'язати язика, а не відрізати. Виходять зі "сну" по-різному, але Егін чув, що втаємничені в цю справу можуть налаштуватися на певну кількість ударів серця...

Так чи інак, Егін відчув захват відразу від двох речей. Того, що Самеллан виявився майстром настільки рідкісного мистецтва, і того, що він не злякався варанців. Варанців! Він, Егін, упіймав себе на тому, що напрям його думок про князівство і його колег зі Зводу Рівноваги змінюється останніми днями буквально щогодини і при тому аж ніяк не в кращий бік.

Варанцям дуже хотілося вбити Самеллана, попередньо вирвавши в нього таємницю образа-ключа, а потім – і всі члени тіла по черзі. Повільно і повагом. Дуже хотілося.

Норгван перебував у сліпій нестямі. Тодішній гнор, який отримав повідомлення іноземної розвідки з Нелеота, теж обурювався. Десятки, сотні "Аютових блискавок", які трощать на друзки ненависні харренські галери, які одним залпом перекидають грютські орди та зрештою гатять просто по гордовитому Магдорну...

Уся ця дивовижа, що розпалювала мізки кожного варанського патріота, перетворювала-ся на справжнісіньку дурницю. На кілька стволів на борту одного корабля, що цілком залежать від волі однієї людини, та й то інородця!

Але лють, пішовши в кілька розрубаних завзятим гнором золоті кубки, поступилася місцем розсудливості. Гнор прийняв рішення, гідне великорозумних персонажів стародавньої історії. Умови Самеллана прийнято, йому гарантовано життя й посаду капітана у варанському військовому флоті.

Це, так би мовити, морквинка, щоб йому, Самелланові, жилося доботно і привільно, а отже і веселіше стрілялося в недругів Князя й Істини. Але дружина Самеллана залишиться в руках Зводу Рівноваги. Самеллан зустрічатиметься з нею раз на тиждень, а якщо зарекомендує себе краще – то залежно від обставин. Це, так би мовити, ціпок, щоб він, Самеллан, не надумав буянити...

Так і сталося. Так вони й жили.

Дружина Самеллана померла у своєму ліжку півтора місяці тому. Капітан довідався про це від Дотанагели зовсім недавно, коли повернувся з бойового чергування в Переверненій Лілії.

3

Хмари затягли всю західну половину неба. Вітер сильнішав. "Свічадо Вогню" важко перевалювалося з хвилі на хвилю – на кормі хи-

тавиця була особливо відчутною. Але Егін був цілком поглинутий почутим і майже не звертав уваги на негоду. У нього раптом виникло відчуття, що якщо він не випитає все як слід у Самеллана просто зараз, то йому не довідатися деяких загадкових подробиць уже ніколи.

– Послухайте, Самеллане, ви тільки постарайтеся не ображатися на мої слова... я от подумав-подумав і зрозумів, що ви говорили багато, а сказали навряд чи половину.

Егін не ставив прямого запитання. Егін провокував. Цього вчили в Четвертому Маєтку.

– Це була найкраща половина, – Самеллан звузив очі, й Егін побачив у них глуху стіну відторгнення.

Він, Самеллан, не хотів повідомляти йому всього. Оскільки це все було явно не найкращим, що може розповісти про себе людина.

– Але, – зауважив Самеллан, щільно зчепивши пальці, – краще, щоб ви довідалися мою історію з моїх власних вуст, аніж, наприклад, від Дотанагели. Шановний пар-арценць, скажемо м'яко, відчуває відразу до Аюту і, на жаль, до всього аютського. А я зроблений в Аюті і двадцятирічне перековування у вас в Піннарині навряд чи пішло мені на користь. До того ж я злочинець, а пар-арценць дуже не любить злочинців.

Самеллан сумно посміхнувся. Егін, який зарікся мовчати й слухати, відчув несподіваний приплив жалощів, побачивши цю посмішку,

абсолютно недоречно на красивому жорстокою красою воїна Самеллановому обличчі.

– Ви справді вважаєте злочином викрадення секрету даги? – запитав Егін нарочито недбало. Мовляв, усе гаразд, Самеллане, який з вас злочинець!

– Ні, Егіне, – обличчя Самеллана скам'яніло. – Я не вважаю злочином викрадення секрету даги в тому вигляді, у якому його вчинив я.

Самелланові слова падали за корму, як залізні ядра "Аютових блискавок". Уривчасто й вагомо, глухо й зловісно.

– Я вважаю злочином власноручне вбивство двоюрідної сестри, котра довірилася мені всім серцем. Я вважаю злочином убивство восьми офіцерів Опори Єдності, котрі служили до вчорашнього дня на "Свічаді Вогню" і двадцять років оберігали мою скромну персону від помсти Гіенери. Я брав у їхньому побитті дуже діяльну участь поряд із Дотанагелою, Шотором, Ельгом-обчислювачем і вашим другом Іланафом.

На цих Самелланових словах на заході утробно заворочався далекий грім. Але й Егін, і Самеллан залишилися глухими до нього. Тому що останні Самелланові слова прозвучали для обох значніше за будь-який грім.

– Навіщо? – тільки й зміг вичавити Егін.

– Навіщо що? Навіщо сестра чи навіщо офіцери?

– Навіщо ви вбили свою сестру? – запитав Егін, насилу впоравшись із голосом.

– Вам не довелося б ставити це запитання, рах-саване, якби ви побували на моєму місці чи навіть просто спромоглися поміркувати не як молода й чесна людина, а як офіцер Зводу Рівноваги. Судіть самі. Я розумів, що навіть один-єдиний корабель з "Аютовими блискавками" за всіх намагань Опори Єдності не міг залишатися таємницею. Зовсім невдовзі Гієнера довідалася б, що таємне стало явним. Так воно, до речі, і сталося. Рах-савани Опори Єдності, коли б вони були зараз із нами, багато чого могли б розповісти про замах на моє життя. Але це неважливо. Важливо, що встановити мою особу для Гієнери було нескладно, а отже, простіше простого було й вирахувати джерело моєї поінформованості – мою сестру. Звісно, вона розуміла це й утекла з Аюту разом зі мною. Я вже не кажу про те, що розставання зі мною розбило б їй серце аж ніяк не в поетичному розумінні.

На цих Самелланових словах Егін знову згадав про приворотну магію і знову промовчав.

– Але найжахливішого моя сестра не розуміла, а, швидше, засліплена своєю пристрастю, просто не хотіла зрозуміти. Річ у тім, що двоє людей, котрі знають образ-ключ поза межами Аюту, – це вже занадто. Я чоловік. Завдяки цьому мені вдалося показати варанцям владу над своїм тілом і своїми почуттями. Я не хотів казати вам, рах-саване, але перед тим як перетворитися на "лялечку" (Егін здога-

дався, що йдеться про "сон Зоренародженого"), я вручив варанцям голову своєї сестри. Я розповів їм, як я здобув секрет даґи, не приховуючи нічого. І тим самим я врятував свою дружину, бо навіть така сволота, як Норгван, розуміє, що після такого...

Розумом Егін розумів, що Самеллан вчинив єдино правильно. Але його серце відвернулося від капітана назавжди. Краще б він збрехав, що вбив свою сестру з ненависті до її знавіснілих від похоті очей, аніж в ім'я порятунку своєї дружини...

– Самеллане, ви чудовисько, – несподівано для самого себе мовив Егін.

– Так, – якось дуже недбало кивнув Самеллан. – Але ім'я справжньому чудовиську – Звід Рівноваги. Є й інші імена – Варан, Князь і Істина. Бо на відміну від мене, Самеллана, жалюгідного чоловічка в жорнах Долі, ці імена існують уже століття і проіснують, можливо, тисячоліття. І золота сокира Зводу Рівноваги завжди буде окроплена теплою людською кров'ю. Як ви вважаєте, Егіне, у чому різниця між Зводом і Гієнерою, між Вараном і Аютом? – Самеллан кинув на Егіна допитливий погляд.

– У сорока лігах Наїрнської протоки поміж ними, – огризнувся Егін, котрий очікував від Самеллана якоїсь людожерської демагогії.

– Відповідь філософа, – посміхнувся Самеллан. – І, Шилол мені на вуса, якщо в ній нема глузду. Ают і Варан насправді дуже схожі. Хо-

ча б уже тим, що ні нас, ні вас, на відміну від усієї іншої Сармонтазари, донині не поневолено ні харренитами, ні мешканцями півдня. Отож, не мені вам розповідати, що Варан уцілів виключно завдяки Зводу. А Ают – завдяки Гієнері, "блискавкам" та іншій чудовій зброї, якої в нас дещо більше, ніж здається навіть найзажерливішим мрійникам з Опори Речей. Але різниця, Егіне, у тому, що Ают ніколи, ви розумієте, Егіне, ніколи від часів Ерріхпи Стародавнього не замірявся на спокій сусідів. Ви вважаєте, Аюту складно знищити, приміром, Варан? З двома сотнями "блискавок", не кажучи вже про лучниць Гієнери? Складно?

– Не знаю, – чесно знизав плечима Егін. – Тепер уже не знаю. Я не впевнений, але мені здається, що такі люди, як Дотанагела, можуть...

– Хуммера лисого вони щось можуть, – перебив Самеллан Егіна. – На щастя. Вас просто так виховали, Егіне. "І настане день, коли князівські прапори тріпотітимуть від Када до Магдорна, від Океану до Хелтанських гір..." Чи не так? І під кожним кущем від Када до Магдорна сидітиме офіцер Опори Єдності. Ваш Варан, Егіне, за правління незрівнянного Шета окс Лагіна вже мав щастя відзначитися на поприщі великих розважальних прогулянок з барабанами і розгорнутими прапорами. Тільки мало, дуже мало людей повернулося тоді додому. Про битву в солончаках Сумра я взагалі мовчу, щоб не ображати ваше самолюбство варанського офі-

цера. Ну а сто років тому вам просто дуже пощастило. Якби харренитам однієї чудової миті не насолити під хвостом мешканці півдня, вашого Ясновельможного князя зараз звали б яким-небудь Неферналламом Вісімнадцятим і був би він рідним братом харренського намісника в Ре-Тарі. Але от що насправді можуть такі люди, як Дотанагела...

Самеллан демонстративно понизив голос.

– ...То це виривати зізнання в слабких духом. Моїй сестрі могли просто пригрозити моєю смертю. І, оскільки вже вона заради свого кохання видала цей секрет мені, вона, звичайно, видала б його і варанцям. Я маю на увазі образ-ключ. І цей день став би початком кінця тієї самої Рівноваги, котру всілякі Норгвани покликані за ідеєю оберігати. І отоді ваші князівські прапори затріпотіли б абиде. Можливо, справді від Када до Магдорна. А ваші колеги, Егіне, засилали б людей на рудники за те, що вони кохаються в тій позі, яку вважають найпрекраснішою. Двадцять років каторги за Подвійне Сполучення Вустами! І, зрозуміло, смерть за зачарований нагрудник.

Егін не відразу збагнув, що Самеллан натякає на Ардову загибель. Але у світлі даних, що повідомив йому Норо окс Шин під час останньої зустрічі, вбивство Арда уявлялося Егінові цілком виправданим.

– Ард був небезпечний, – сказав Егін голосом рах-савана Опори Речей.

За їхньою спиною лунали гортанні команди офіцера вітрил. "Свічадо Вогню" прибирало майже всі вітрила. Йти під ними ставало надто небезпечно: вітер, котрий сильнішав щомиті, загрожував покласти корабель на правий борт. Самеллан мав рацію – на "Свічаді Вогню" чудово давали собі раду й без нього. Давали собі раду з усім, окрім "Аютових блискавок".

– Так, Егіне, – посміхнувся Самеллан. – Ард був дуже небезпечний. Ард був задиркуватим упертюхом, у якому дивним чином поєднувалися любов до жінок, кровопролиття й книжок. Дотанагела давно придивлявся до Арда окс Лайна, збираючись зробити його членом нашої змови. Він підкидав йому прості знахідки і спостерігав за його поведінкою. Але Ард, на відміну від Іланафа, виявив одночасно й більше честолюбство, й більшу розважливість. Він швидко вчився. Замовляння на свій нагрудник він наклав сам. З чергового походу до Переверненої Лілії він повернувся іншим. Дотанагела відчув цю зміну. Ард став поводитися так, ніби він гнор. Він покинув свою попередню коханку. Тоді до неї прийшов Дотанагела й продиктував їй донос. Якби не залишки добрих традицій у вашому Зводі, завдяки яким ви без особливих причин уникаєте катувати шляхетних, нам довелося б прибрати Арда самим. Але Звід позбавив нас цієї невдячної роботи...

Сонця більше не було. Прогуркотів близький грім, і перші градини розміром з вишню застукотіли по палубі "Свічада Вогню".

– Ну це вже занадто! – засичав Самеллан.

Цієї миті звідкись із лона "Свічада Вогню" пролунав страшний крик. Його не змогли приглушити ні перетинки між каютами, ні гобелени й палубні дошки.

Крик належав людині, яка стрімко втрачає залишки людського.

4

Кричав Дотанагела.

Перелякана Вербеліна стояла у вузькому коридорі між двома рядами кают і, притримуючись за прочинені двері, дивилася сповненими розпачу очима на Егіна й Самеллана, котрі поспішали до неї.

З іншого кінця коридору неквапливо наближався Знахар. На його обличчі була написана нескінченна втома. Таким Егін його ще не бачив.

– Що із пар-арценцем? – запитав Самеллан, підійшовши до Шотора впритул.

Егін почув у голосі капітана непідробну тривогу. Справді, хтозна, чим було споряджено хвостату голку Норгвана? З іншого боку, Знахар теж не хлопчик, хоча й хлопчисько...

Вербеліна не змогла вимовити жодного слова. Вона тільки судорожно кивнула в темний проріз дверей, які вели до каюти. Самеллан, Знахар і Егін увійшли.

Було доволі темно, незважаючи на розкриті віконце. "А от його не завадило б задріяти", – подумав Егін, але вирішив, що без нього розберуться.

Дотанагела сидів на ліжку в ідіотській позі, ніби заляканий просто у своїх снях мисливець з Північної Лези.

Його очі були широко розплющені, але абсолютно порожні – очні яблука закотилися під чоло. Рожева піна двома доріжками стікала від куточків його губ до підборіддя. З кожним подихом з легень Дотанагели виривався натужний хрип.

– Усім вийти. Негайно.

Це сказав Знахар.

5

Напевно, з такого хаосу колись з'явилися Хуммер і Позбавлений Значень. І напевно, саме такий хаос принесла в Коло Земель їхня перша зустріч.

"Свічадо Вогню" цілком утратило керування.

Останні вітрила, прибрати які матроси спізналися, було зірвано разом із реями ударом шаленого вітру, котрий обрушився на них із заходу, як неблаганний ковальський молот розміром із саме "Свічадо Вогню".

Хвилі перехльостували через палубу. Вода, не встигаючи витікати через спеціальні прорубини у фальшборті, просочувалася всереди-

ну навіть крізь щільно задраєні палубні люки. Шкіряний пластир на місці пробоїн, залишених стрілометами "Сутінкової Примари", зірвало, як шматок промокального паперу. Приречені матроси під проводом приреченого офіцера намагалися завести новий. Марно.

Бутафорські надбудови, під якими ховалися "Аютові блискавки", незабаром опинилися за бортом. Самі "блискавки", намертво принайтовані десятками відмінних канатів, поки що трималися.

Егін лежав в Ардовій каюті, вчепившись у бронзові поручні в головах ліжка, і знову проклинав той день, коли Норо окс Шин поклав перед ним, тоді ще цілком безтурботним ерм-саваном, два доноси на Арда окс Лайна.

Це було зовсім недавно. А здається – цілу вічність тому.

На своє превелике задоволення, Егін так і не встиг жодного разу попоїсти за сьогодні, не враховуючи скиби в'яленої дині, яку він мимохідь ухопив зі столу однієї з кают на захопленій "Сутінковій Примарі". Це убезпечило його від болісних нападів морської хвороби, яких він, людина сухопутна, цілком справедливо побоювався.

І тут навіть крізь оглушливий гуркіт морської й небесної стихії прорвалося нове нестямне виття Дотанагели.

"Та що ж тут діється!?" – подумки заволав Егін.

Він зрозумів, що страшенний вантаж нових знань стає майже нестерпним для його розуму. Він зрозумів, що не може лежати тут, як матрац, і безмовно чекати, коли Ардова каюта перетвориться для нього на наглухо закупорену могилу.

Егін підхопився і майже відразу забив коліно об тумбочку. "Пр-рокляття! Ні, за такої хитавиці йти, схоже, не вийде"

Егін устав на карачки. Як ідіот. Як пес. Як рах-саван Опори Речей.

Він вагався мить, роздумуючи: взуватися йому чи ні?

Потім згадав про можливість зустрічі з Вербеліною і все ж таки взувся. Здається, Іланаф колись запевняв, що на його глибоке переконання немає для жінки видовища дурнішого, аніж добре одягнений і притому босий чоловік.

Егін видряпався в коридор.

Там, у його похмурій глибині, самотньо гупали покинуті кимсь двері. Намагаючись виглядати якомога статечніше й природніше, Егін рушив на чотирьох до каюти Дотанагели.

6

У каюті Дотанагели в дуже вимушених позах, вчепившись один в одного, просто на підлозі сиділи Самеллан, Знахар і Вербеліна.

На ліжку, вивергаючи звірячу, загалом неперекладну лайку на оринській говірці (наскільки Егін узагалі розумівся на говірках Кола Земель), лежав Дотанагела.

Очі пар-арценця були одухотворені люттю й страхом. З усього бурхливого мовленнєвого потоку Егін зміг розібрати тільки кілька разів повторене слово "гнор" і двічі – "Лагха".

Дві масляні лампи давали чимало світла, проте жерли надто багато свіжого повітря. Було дуже задушливо.

– Я не заваджу, милостиві гіазири? – пересвідчився Егін по можливості безтурботно й делікатно, не беручи на себе сміливість перекричати Дотанагелу.

– Заповзай, коли вже приповз, – знизав плечима Знахар.

– Красно дякую, – опромінившись фальшивим світським оскалом, Егін приєднався до веселої компанії. Обличчя в усіх були просто-таки замогильні.

– Як здоров'я шановного пар-арценця? – треба ж Егінові щось казати!

Знахар відкрив був рота, але Дотанагела, припинивши, на Егінів подив, сваритися, відповів сам:

– Здоров'я, дякувати Знахареві, гаразд. Але боюся, рах-саване, воно мені більше не знадобиться.

Дотанагела говорив цілком спокійно. Не вірилося, що ця ж людина мить тому втілювала собою алегорію люті.

– Пробачте, як вас розуміти, пар-арценцю?

– Сталося те, чого я боявся найбільше і про що не хотів марно говорити раніше. Швидше

за все, коли б я не втратив стільки сил у боротьбі з Норгвановою магією і перебував у здоровому глузді, я зміг би відвести чи принаймні послабити магію гнора.

– Пар-арценцю, я не хочу набути репутації вірця недоумкуватості, та я, однак, залишився в п'їтмі незнання.

– О Шилоле! – простогнав пар-арценць. – Послухайте, Самеллане, поясніть хоч ви йому!

Дотанагела безсило відкинувся на подушку. Егін звернув увагу, що щокам пар-арценця повертається певна подоба здорового рум'янцю. Чи це були лише відблиски від маляних ламп?

– Гм-м, Егіне. Давненько ми з вами не базікали, – пробурчав Самеллан, вдавано зітхнувши. – Буду стислим, як Морський Статут. У море Фахо влітку ніколи не буває таких бур. Ніколи. Особливо з таким жахливим західним вітром. Шановний пар-арценць хотів сказати, що тут не обійшлося без гнорового втручання.

Це було вже занадто. Так, "Аютові блискавки". Так, магічні мечі й клинки. Так, кам'яний ніж Знахаря. Але тільки не влада над стихіями!

– Перепрошую, гіазире Дотанагело, і ви, шановний Самеллане, але я не бачу тут правди. Якщо гнорові під силу чинити таке, то навіщо Варану якісь жалюгідні "Аютові блискавки"? Хотів би я поглянути на флот харренитів, який потрапив у таку халепу!

Егін затнувся. Він суперечив сам собі. Адже "Свічадо Вогню" вже "у такій халепі"! І якщо доля, яку він щойно подумки підготував харренітам, випаде їм самим... Останні дні поступово ліпили з Егіна дуже марновірну людину.

– Ах, рах-саване, який же ти розумний! – без особливої іронії вигукнув Знахар. – Ти, напевно, і в Хуммера не надто віриш?

– Облишмо це! – скинувся знов Дотанагела, якому явно було не до душі згадувати Хуммера всує. – Бачте, Егіне, є дві досить незвичайні обставини.

На цих словах Дотанагели з корми долинув оглушливий надсадний тріск, потім огидне скрипіння. Щось тяжко обвалилося за борт.

– Пішли "Аютові блискавки", – процідив Самеллан так буденно, ніби йшлося про скачки. І ще в його голосі Ехінові почулася вміло завуальована зловтіха.

Дотанагела був тепер безтурботний, мов з каменю витесаний. Схоже, лайка пішла йому на користь, вигнавши геть з його єства суєтне шумовиння страху. Цілком проігнорувавши втрату кораблем дорогоцінних "блискавок", Дотанагела вів далі:

– Дві обставини, Егіне. По-перше, ви не уявляєте, що й у якій кількості втрачає гнор у ці миті. Він зараз у певному сенсі уподібнюється до лисиці, котра потрапила в капкан і відгризає власну лапу, аби втекти на трьох.

По-друге, дуже злий жарт зіграв із нами Норгван. Тимчасово позбавивши мене самоконтролю, кинувши мене в безодні болю й страждань, що вам, рах-саване, на ваше щастя, і не снилися, він тим самим довірив моє Серце Сили владі гнора. Якщо завгодно, він використовував мою справжню суть так, як стріла використовує тятиву для польоту. Коли б із вами не було мене, стихії не послухалися б гнора. І навіть у цьому разі я можу з усією впевненістю заявити, що лише звирячий і непідробний страх за власну шкіру змусив Лагху переступити межі, належні могутності смертних.

– Отже, ми, купка стомлених утікачів, становимо небезпеку для шкіри самого гнора? – не втримався Егін.

Надто вже дутою величчю повнилися слова Дотанегели. Чи не стерявся пар-арценць своєю "справжньою суттю" в царину найбагальнішого божевілля?

– Так, Егіне. Ми становимо небезпеку для гнора. Бо якщо нам призначено вижити зараз, рано чи пізно ми знищимо гнора. Не слід також забувати про те, що на його місце достатньо претендентів, а наша втеча – найбільша катастрофа в історії Зводу Рівноваги за останні сто років. Як ви вважаєте, гнор винен у цій катастрофі? З погляду Ясновельможного князя чи, скажімо, пар-арценця Опори Єдності?

Егін не відповів. Бо на кормі знову залунав оглушливий гуркіт. Цього разу він явно не збирався стихати. "Свічадо Вогню" доживало свої останні хвилини.

РОЗДІЛ 10. ЦИНОР

1

Мокрі кішки. Оце видовище! Худе, тремтяче на вітру тільце. Навіть якщо вітру немає, здається, що воно тремтить на вітру. Хвіст, із якого капає. Шерсть, прилипла до боків. Виступаючі ребра. І нестямні очі з іскорками тихого божевілля.

От на таку кішку й була найбільше схожа пані Вербеліна іс Аран, сидячи на шорсткому валуні, якими густо всіяне цинорське узбережжя.

Авор, як не дивно, теж якимсь чудом допливла до берега, незважаючи на сукню з харренського оксамиту, котра, просякнувши водою, напевно, тягла донизу значно сильніше, ніж чоловіків їхні клинки з криці.

Відклацавши зубами з годину, Вербеліна й Авор усе ж таки зважилися зняти із себе сукні й залишитися у спідньому.

Соромливо віддалившись від решти, вони викручували своє шмаття. А потім, безпорадно озираючись, сховалися в щілині між камінням.

Матроси, як водиться, кидали на них безсоромні погляди. Дотанагела, Егін, Знахар, Самеллан, Ельг й Іланаф – шляхетний кістяк

"Свічада Вогню", – натхненні прикладом Вербеліни й Авор, теж роздягнулися до повної наготи, розклавши свої речі на валунах.

Уцілілі матроси зробили те саме.

Дехто ще боровся із хвилями і, раз у раз послизаючись на прибережному камінні, намагався вибратися на берег.

Дехто вже дряпався нагору – туди, де зібралися щасливці, яким поталанило залишитися в живих і дістатися берега першими.

Але Егінові було зрозуміло, що від цього моменту їхній загін поповниться щонайбільше ще на п'ять-десять осіб. Ті, хто ще не вібрався на берег, швидше за все, вже не виберуться ніколи.

Сам Егін почувався порівняно непогано. Кілька саден на ногах, розідраний до кістки лікоть, смак моря в роті, солоня юшка з носа і шум прибою глибоко всередині черепа. Як він не намагався, а не наковтатися води було неможливо.

Зате, на відміну від більшості товаришів по нещастю, Егін відразу збагнув, що доплисти до берега зі зброєю практично неможливо. Підпірнувши під черговий вал, він відстебнув перев'яз із мечем. Потім на той же манер позбувся камзола. Сандалії, які були легкі й до того ж важко розстібалися, він пощадив. Так само як і штани з батистовою сорочкою. Усе це зараз оточувало його шляхетну наготу нагадуванням про ту величезну дистанцію, яка пролягла між людьми і, припустімо,

дельфінами. Навряд чи останнім спало б на думку винаходити одяг, милостиві гіазири.

2

Егін сидів до моря спиною. Один вигляд цієї стихлої, присоромленої сонцем стихії тепер вселяв йому безкраю, непереборну відразу.

Він дивився на малинову печатку сонця на сході, а іноді – на Овелині сережки. Коли б він не був таким сентиментальним дурнем, яким здавався собі того вечора, коли вішав сапфірові клішні на шнурок, а шнурок на шию, останнє нагадування про неї пішло б на дно разом із "Свічадом Вогню"

Не те щоб Егін бачив у цих клішнях хоч якусь користь у своєму нинішньому становищі. Та вже принаймні він не сумнівався в тому, що із сережками обсихати на дикому й безпритульному березі ворожого Цинору набагато приємніше, ніж робити те саме без них.

Як не дивно, усі ті, із ким Егін трапезував у капітанській залі першого вечора, вціліли.

Становлячи контраст із загальної знерухомістю і знесиленістю, Іланаф, великий любитель узмор'я та найкращий плавець серед усіх Егінкових товаришів, походжав берегом.

Він був мокрий, голий і гордий, немов індик. Крім цього, він був худий, немов вугор, але на лиці його грала посмішка переваги.

Трохи пізніше Егін довідався про причину цього торжества на тлі загального похмурого

напіврозпачу. Виявилось, Іланаф не тільки вплив сам – із мечем і двома кинджалами, – але ще й витяг на берег Авор, яка без нього вже давно годувала б крабів.

Дотанагела розпустив своє сиве волосся по плечах. Він сидів, обпершись спиною об валун і обхопивши кощаві коліна руками, що дуже погано в'язалося з романтичними уявленням Егіна про улюблені пози пар-арценців. Очі його були заплющені.

Знахар сидів віддалік від нього і... гриз нігті, з інтересом стежачи за тим, хто й чим займається. Егін чомусь не сумнівався в тому, що Шотор досяг берега одним із перших.

Насправді першим був Самеллан. Він і не думав складати із себе повноваження капітана, а тому, обмінявшись із Дотанагелою багатозначними кивками, залишив "шляхетних" і приєднався до своїх матросів.

Егін чув краєм вуха його густий бас, який віддавав накази, роздавав похвали і карав недоліки.

Стараннями Самеллана й інших "лососів" невдовзі було розведено багаття із сухих водоростей і рідкого плавця.

Багаття більше чадило й смерділо якимсь знахарським зіллям, аніж гріло. Проте все ж таки це був вогонь. Як і полум'я будь-якого багаття, полум'я цього нашіптувало людям заспокійливі дурниці про те, що їхнє становище аж ніяк не безнадійне.

– Ми пробуємо тут до вечора, – сказав Дотанагела. – Нашому одягу потрібен час, щоб обсохнути. Та й розвідники навряд чи встигнуть повернутися раніше. Зрештою, тільки до вечора прибій поверне тіла загиблих твердій землі.

Ніхто не заперечував. Навіть Шотор, у якого, як здавалося Егінові, язик свербів безперервно. Що, утім, не така вже рідкість у п'ятнадцятирічних хлопчиськ. А тому, коли Іланаф порушив тишу, усі втупили в нього розгублені й здивовані очі, ніби він був тюленем, котрий вміє говорити.

– А де, по-вашому, пар-арценцю, ми будемо ховати трупи? І хто виконуватиме похоронні обряди?

– Ми не будемо ховати їх. І не будемо виконувати обряди. Хоча я, звісно, і міг би відправити все, що належить, – відрізав Дотанагела.

– Але в такому разі чи є сенс у тому, щоб чекати, доки розпухлі тіла, спотворені ударами об каміння й клішнями крабів, викине на берег? Мені здається, це лише деморалізує нас, і особливо матросів, чії товариші...

– Матроси подбають про себе самі. Нас цікавить їхня зброя. Гроші. Коштовності. А потім ми підемо.

– Тоді дозвольте запитати вас, пар-арценцю, чому ви відмовляєтеся від похоронної церемонії? – раптом злетіло з Егінових губ. – Адже "лососі" померли праведниками й заслужують на добре посмертя.

– Твоя правда, Егіне, вони пішли як праведники, хоча багато хто з них і не був таким, – безпристрасно сказав Дотанагела. – І саме тому в нас немає підстав сумніватися в їхньому посмерті. Проте... похоронна церемонія вимагає від нас, зокрема від мене, надто великого напруження сил. Зіткнення зі світом мертвих виснажить нас більше, ніж морські купання. А сили нам ще стануть у пригоді.

Егін опустил очі. Слова пар-арценця змусили його вперше в житті замислитися про сенс похоронної церемонії.

З раннього дитинства Егін звик ставитися до неї як до значущої, але порожньої формальності. Цю формальність чомусь необхідно виконувати. Але – здавалося Егінові – це всього лише театр, усього лише дійство, де усі фальшивлять. Більше того: фальш необхідний і вітається, позаяк він, вочевидь, і є єдиною реальною цінністю цього дійства. Усього лише гра, яка не вимагає ані "напруження сил", ані "зіткнення зі світом мертвих". Просто порожні, помпезні слова. Проте пар-арценць, схоже, думав інакше...

Був полудень. Сухо й спекотно. Егін покулився.

4

– Ми знайшли поселення смегів, – повідомив старший над розвідниками з числа матро-

сів, пробравшись нарешті через частокіл дрібних гостроверхих скель до Дотанагели.

Звістка була швидше радісною, ніж сумною. Набагато краще знайти рибацьке поселення смегів, де є вода, їжа й човни, у трьох лігах від місця катастрофи корабля, ніж не знайти нічого.

Хоча до радощів домішувався й полиновий присмак небезпеки. Смеги – закляті вороги князівства. Ненависники варанського флоту. Жорстокі пірати. Кістка в горлі всіх без винятку варанських князів. "Тільки війною і живляться", – казали про них поети. Як це нечасто трапляється, поети мали рацію.

– Добре, – кивнув Дотанагела. – Наскільки велике поселення?

– Дві дюжини хиж, милостивий гіазире! – відповідав матрос.

– Це теж добре, – сказав Дотанагела і занурився в роздуми.

Було очевидно, що дістати все необхідне мирним шляхом їм, швидше за все, не вдасться. Не такі вони люди, ці смеги, щоб віддавати що-небудь з миром. Продавати, позичати, дарувати. Тим паче варанцям.

А отже, або ж поселення доведеться вирізати силами решти "лососів", а відтак узяти все, чого потребуєш, причому зробити це швидко, доки в головах "лососів" не запаморочилося від спраги. Вчинити грабіж і змиритися з тим, що в тій сутичці їхній загін напев-

но споловиниться, позаяк смеги ніколи не віддають своє життя за дешево. Або ж... або ж станеться диво.

– Самеллане, оголосіть матросам загальний збір, ми вирушаємо на поселення, – прийняв рішення Дотанагела.

Капітан, поштиво склавши руки на грудях, відправився виконувати наказ пар-арценця.

5

– Пар-арценцю, – пошепки сказав Егін Дотанагелі, коли вони, причаївшись на скелястій вершині, розглядали рибацьке поселення, яке простягалось, мов на долоні, в гирлі ущелини, котра відкривалася назустріч морю Фахо, – я майже певен, що воно зовсім порожнє.

Дотанагела кинув на Егіна занепокоєний погляд.

– Зізнатися, я цілком із тобою згоден.

Незважаючи на те, що над вогнищами клуботався димок, на березі темнішали витягнені з води човни, а до слуху долинало безтурботне бекання худоби, у тому, що люди залишили поселення, не було сумнівів. Ані дітей, які грають у пилюці з різнобарвними голищами, ані баб, які нанизують на лозини жирні плавці тунців, ані чоловіків, які лагодять снасті й пиячать після вдалого розбою чи у найгіршому разі улову.

Де вони тепер, Хуммер їх роздери?

– Очевидно, смеги помітили наших розвідників і втекли в гори. Можливо, хтось із них

зараз спостерігає за нами, пар-арценцю, он з того переліска на протилежному схилі.

– Гадаю, вони помітили нас ще коли ми вибиралися на берег, набагато раніше, ніж наших розвідників. Це смеги, Егіне, і цим усе сказано, – зітхнув Дотанагела, прищулившись та розглядаючи протилежний схил.

Егін уп'явся туди ж, але нічого вартого уваги не примітив.

Хирлява рослинність, сіро-жовті скелі, зсуви, скорчені деревця. "Ховаються поміж камінням чи за деревами, – вирішив Егін. – Та ховаються, одначе, відмінно!"

– А помилуйся-но, рах-саване, на живого смега, – процідив крізь зуби Дотанагела. Пар-арценць ледь помітним кивком голови вказав убік скельного карниза, що нависав над поселенням.

"Ще надивлюся", – подумки огризнувся Егін, але порадою скористався.

Егінові було совісно зізнатися пар-арценцеві в тому, що його призвичаєне око офіцера не в змозі розрізнити спостерігача навіть після того, як його місце розташування було вказане начальством. А тому він і далі вдивлявся вдалину з такою старанністю, що невдовзі стали сльозитися очі.

Коли Егін уже був готовий стулити повіки й зізнатися в неспостережливості, він усе ж таки помітив смега.

І не одного, а відразу двох.

Ні, вони не ховалися в тріщинах, не сиділи за кущами. Вони стояли на кам'яному карнизі й, розпластавшись по стрімкій стіні, спостерігали.

Вони були голі. Волосся на голові, у паху й під пахвами було зголене, а тіла – вимазані жовто-сірою, у тон скелям, глиною. Ні очей, ні повік не роздивитися під спеціальними трав'яними наочниками.

Смеги не ворушилися. Вони навіть, здавалося, не дихали.

– Я бачу, пар-арценцю, – із полегшенням вимовив Егін, відводячи погляд.

6

– Зрозуміло, це пастка, – сказав пар-арценць, коли вони повернулися до інших, котрі очікували за гребенем скелі. – Ми спустимося вниз, а вони нападуть. Та, як не дивно, наш порятунок і наша перемога полягають у тому, щоб увійти в цю пастку добровільно. Ховатися в скелях – витівка не для солдатів, – Дота-нагела обвів напружене коло слухачів заспокійливим поглядом. – До того ж смеги напевно вже послали за підмогою. Бо смег не віддасть варанцеві тухлої сардини, не запросивши за неї як за кашалота. А отже, ми маємо встигнути взяти все, а головне човни, раніше, ніж ця підмога прийде.

– Зрозуміло? – запитав у "лососів" Самеллан.

Відповіді не було, питань теж. Усе було цілком зрозуміло. – Зараз, доклавши всіх зу-

силь, щоб не переламати собі ноги, руки й шиї, загін спускається в поселення й хапає все, що зможе потягти цінного й корисного. Потім сідає в човни – і будь що буде.

Півгодини по тому весь екіпаж "Свічада Вогню" вже простував рибацьким поселенням, тримаючи зброю напоготові.

До Егіна, котрий ішов слідом за Дотанагелою, донісся уривок розмови між пар-арценцем і Знахарем.

– Якщо вода тут отруєна, помру тільки я. Але тобі потім доведеться лікувати свої болячки самому, – із напускною похмурістю сказав Знахар і кумедно скривився, вдаючи корчі отруєного.

Скільки ж він їх бачив, цих корч?

– Сподіваюся, я довідаюся про те, що у воді отрута, трохи раніше. І ти зможеш пожити ще трішечки, Шоторе, – парирував Дотанагела й поплескав Знахаря по плечу.

У Егіна, який плентався позаду, уперше за все знайомство з Дотанагелою виникла думка, що така людина як пар-арценць, швидше за все, може не лише спати з жінкою, але й давати їй відоме задоволення.

Раніше ж він, на власний сором, вважав, що, коли людина зі Зводу доростає до пар-арценця, її плоть і кров перетворюються на кремій і ртуть, а насолода кохання стає чимось настільки ж порожнім і чужим, як гра на флейті без дірок.

Звісно, остаточно вирішити Егінові сумніви могла б Вербеліна. Але чомусь Егіну було ніяково від самої лише думки завести з нею пусту розмову. Тоді як Вербеліна часом кидала на нього досить недвозначні погляди.

Насправді нічого недвозначного в них не було, на щастя, Егін знав її не перший тиждень.

7

– Милостивий гіазире! Ми бачимо смегів. Їх багато. Вони дивляться на нас з-за скелі на південному сході. Ще одна група – на перевалі. Там, звідки ми прийшли. На додачу щось недобре на дорозі, котра веде до сусіднього поселення! – доповів матрос.

Дотанагела із Самелланом переглянулися.

Егін підозрював, що й пар-арценць, і капітан "Свічада Вогню" мають за плечима багатий досвід спілкування з цим народом. Хоча лише з дуже великою натяжкою можна було назвати спілкуванням непримиренні експедиції проти смегів, де обидва боки прагнуть одного: перевершити один одного в жорстокості.

Схоже, тільки Самеллан і пар-арценць розуміли, навіщо смеги поводяться настільки безглуздо.

"Вочевидь, у смегів свої уявлення про військово мистецтво", – відзначив про себе Егін.

Від нього не сховалося й те, як наростає заклопотаність Дотанагели. А коли той, блідий і зосереджений, попросив Егіна, Самеллана,

Іланафа й Знахаря залишити його одного в рибацькій хижі на кілька хвилин, Егін зрозумів, що зараз йому знову належить стати свідком чогось не цілком звичайного. Швидше за все – демонстрації якоїсь невідомої магії. Йому, професійному викорінювачеві магій, належить покладати надію на магію, яка так і струменіє з тонких пальців пар-арценця.

Вони залишили хижу й повернулися на гірський схил, яким звивалася стежка.

Смегів було справді багато. Розвідників, чиїм мистецтвом зливатися зі скелею ще нещодавно захоплювався Егін, уже не було на місці. Відчувалося, що зараз має статися щось доленосне. Причому навряд чи це буде бій.

Іланаф пожартував щодо веселої вечірки. Самеллан зло сплюнув – Знахар пояснював йому щось про смегську фортецю Хоц-Дзанг, і ці пояснення явно не надихали капітана.

Вербеліна й Авор стояли, обійнявшись, позаду всіх. Аж раптом Егін помітив на дорозі, що вела до поселення, трьох вершників.

– Ну, почало-о-ся, – простягнув Знахар, поставивши руку над очима козирком, щоб сонце не забрало з картини важливих деталей.

Троє рухалися до них.

8

– Розступися! – це був голос Дотанагели.

Кілька хвилин, проведених ним у напівтемряві рибацької хижі, змінили його майже до

невпізнанності. Ці зміни можна було простежити не лише в манері триматися, не лише у виразі очей. Здавалося, його волосся тепер було біле не тому, що сиве, а тому, що припинило бути волоссям, перетворившись на срібні нитки. Дотанагела навіть став вищий на зріст. На півголови, якщо не на голову.

Вербеліна, яка знала пар-арценця трохи краще за інших, дивилася на нього збентежено – схоже, вона теж не бачила нічого схожого раніше.

Меч пар-арценця наливавсь нервовим гудінням. На грудях Дотанагели горів амулет, який міг би суперничати в яскравості з ранковою зорею.

"От вона – чергова Змінена річ у всьому своєму блиску! Куди не плюнь, усюди Змінена матерія. Усюди неіснуюче. Схоже, чим далі від Піннарина і Жерла Срібної Чистоти, тим більше магії. Якщо вірити пустим оповідкам, тут, на Цинорі, навіть до вітру ніхто не сходить, не прочитавши заклинання!" – так думав Егін, спостерігаючи за Дотанагелою.

Пар-арценць сміливо виступив уперед і зупинився там, де закінчувалася дорога, якою спускалися вершники.

Перед тим як його нога торкнулася першого гладкого камінця, якими була вимощена дорога, Дотанагела непевно обернувся до Знахаря. Нібито шукаючи поради. Егін вп'явився в Шотора. Де ж вона, порада?

– Дотанагело! Я щось не бачу їх поки! Не знаю, що це. Ти б краще поки нічого не починав, може, хіба Сонячну Засіку влаштуй, про всяк випадок, – кинув стривожений Знахар.

Усе сказане Шотором здалося Егінові дещо дивним.

По-перше, чому Знахар відговорює досвідченого Дотанагелу від дій і натомість радить йому сумнівну Сонячну Засіку? Так називався один із заборонених фокусів – вогненна лінія, яка нібито допомагає проти нечисті, виставляючи на шляху останньої нездоланну перешкоду. До фокусників, котрі спроможні проводити такі лінії, завжди виказував палкий інтерес Звід Рівноваги.

З дитинства Егін був певен – а саме цю певність у ньому й підтримували наставники і начальство – у тому, що Сонячна Засіка – це просто яскравий ілюзіон, у дієвість якого ніхто не вірить. Власне, так само, як ніхто не вірить у нечисть. На прикладі Сонячної Засіки наставники пояснювали шляхи вправної ома-ни, розрахованої на багатих простаків. Ома-ни, котра вбирається в одяг магії.

Ось той, хто нібито намагається відігнати неіснуюче, змахує мечем, під час цього руху вправо розсипає перед собою ефектно палаючий порошок, щось на кшталт "гарячої каші" у твердому стані. Порошок загоряється, полум'я вивільняє якийсь першоелемент, який викликає легке запаморочення в мозку, потім

настає розслаблення всіх м'язів, а потім – навпаки, бадьорість, і все таке інше...

По-друге, дивувався Егін, кого це Знахар "не бачить"? Смегів – повнісінько. Вони нахабні і не вважають за потрібне ховатися. Вершників теж видно пречудово. Щоб остаточно впевнитися в цьому, Егін приклав руку до чола – гості були проти сонця. І, о Шилоле, о тисячу разів Шилоле, він не побачив нікого. Вершників не було. Були тільки коні.

9

Егін підійшов ближче до Знахаря, пояснивши це для себе бажанням краще все роздивитися і не зважаючи зізнатися собі в тому, що в товаристві п'ятнадцятирічного хлопчиська чувається в більшій безпеці, ніж у компанії Іланафа чи навіть Самеллана. Хоча, здавалося б, чого було боятися? Ну не трьох же коней, що риссю наближалися дорогою до поселення? Розум присоромлено мовчав.

Але чим більше Егін вдивлявся в рухи Дотанагели, чим більше він скося поглядав на Знахаря, тим сильніше ссало в нього під ложечкою.

Знахаря було не впізнати.

Його брови були зсунені над переніссям, губи щільно стиснуті, а руки розставлені долонями зовні на рівні плечей на зразок листів лотоса.

Усю його увагу, здавалося, було зосереджено на мечі Дотанагели, який пар-арценць упер вістрям у землю.

Егінові вистачило кмітливості втриматися від запитань, хоча багато, надто багато запитань саднили в мозку і пекли язика.

Наприклад, чого ці коні скачуть круп до крупа, хоча на них немає сідоків?

Чого коні не осідлані, хоча й загнuzдані, а гриви їхні багато прикрашені чимось строка-тим – стрічками, намистом, квітами? Куди поділися сідла?

Та й що це взагалі за істоти? Чи коні? Егін був готовий закластися, що ніколи не бачив схожих тварин ні у Варані, ні поза його межами. Довжелезні ноги із пучками рудої шерсті біля бабок, широчезні копита, худі крупы й довгі вузькі морди з незбагнено дивними очима.

"Що це в них з очима, Шоторе?" – чомусь саме про це більше за все хотілося спитати в Знахаря. Щось утримувало Егіна від запитання, і утримання це викликало все наростаюче занепокоєння...

Йому навіть почало здаватися, що, коли б він знав цілком точно природу цих дивовижних тварин, не настільки виродливих, як неповторних, на душі в нього відразу посвітлішало б, а від тривоги не лишилося б і сліду. Зізнатися собі в тому, що його сподівання на пояснення Шотора не більше ніж самообман, в Егіна не вистачило духу.

– Уже час, пар-арценцю, час! – голосно й виразно сказав Знахар. Вени в нього на чолі

здулися, немов по них текла не кров, а гаряче тісто.

Вершники, а точніше, коні були на відстані двох кидків списа.

Дотанагела, усупереч Егіновим очікуванням, не обернувся до своїх супутників і не сказав їм нічого втішного.

"Напевно, щоб ми не помітили, що йому теж страшно", – відзначив про себе Егін, коли Дотанагела підняв меча.

Хоча з його місця було видно погано, Егін здогадався, що пар-арценць цілує лезо біля гарди, – щось подібне робили рах-савани, коли їх присвячували в аруми. А ще під час Другої Присвяти – так називалося підвищення офіцерів в аруми – рах-савани вимовляли клятви. Цікаво, чи буде пар-арценць...

В Егіна похололо всередині, коли він зізнався собі в тому, що готовий думати про що завгодно, хоч про будову металевих машин, хоч про сорти ячмінного пива, аби не дивитися на дорогу, якою вже не рисую, а кроком спускалися коні – усі як один вогненно-рудоді масті з білими гривами.

І тут пролунав голос Дотанагели.

– Сімманайн ка геаннайн-кага! – от що сказав Дотанагела, і його зрозуміли.

Егін, на власний сором, на власне захоплення, подив, страх і огиду, зрозумів сказане, хоча як офіцер Зводу Рівноваги усвідомлював, що Дотанагела говорить Правдивою Хумме-

ровою Говіркою, одна лише згадка про яку у Варані загрожувала ямою строком від півтора до трьох років.

І хоча він давно підозрював, що на начальство Опори Писань (яке нерідко має справу з текстами, писаними Правдивою Говіркою) такі закони не поширюються, він був усе одно потішений. Ще одне його припущення підтвердилося.

До того ж це була одна з небагатьох фраз, значення яких Егін довідався випадково і запам'ятав надовго. Одна з фраз, котрі він марно намагався витравити з пам'яті. Але чим більше він намагався, тим глибше в'їдалося в мозок це "сімманайн ка...". У перекладі варанською це означало: "Мій меч є центр того кола, що не має окружності"

По суті, Дотанегела звертався до свого меча і ні до кого більше. І меч відгукнувся пар-арценцеві легкою вібрацією. Легкою, але вона просякла все і вся аж до самого обрію.

Егін не звернув уваги, що, поки заклинання рокотало в горні Правдивої Хуммерової Говірки, коні зупинилися та якийсь час не рушали з місця.

Знахар нервово гмикнув.

Егін дивився на коней, на їхні руді окаті морди. Окаті? Егін напружив зір... О Шилоле! Але ж очей у них і не було! Замість очей у всіх трьох були товсті мутно-білі чи, швидше, гнійно-жовті більма.

А поверх білым чиеюсь невмілою, але старанною рукою були намальовані блакитно-сині семикутні зорі з охряно-жовтими крапками в центрі. І вії. Вії теж були намальовані.

10

– Усім заплющити очі й лягти на землю! – скомандував Самеллан.

Але Егін не озирнувся, щоб подивитися, виконали інші наказ капітана чи ж ні.

Чомусь він був певен, що його це не обходить. А тому й далі стояв як зачарований. Ніби зазіхаючи на міць Знахаря й безстрашність Дотангели. Претендуючи на те, щоб бути непереможним.

Правдива Хуммерова Говірка лилася тепер понад рибацькими хижками й відлунювала в навислих над морем горах.

Егін не розумів нічого, крім того, що він має стояти й дивитися, бо не пробачить собі цього боягузтва.

Якщо він на власні очі не побачить Сонячної Засіки, якщо він відведе погляд від коней із намальованими очима, він припинить бути рах-саваном. Не рах-саваном для Зводу Рівноваги. Але рах-саваном для самого себе.

Вичитавши належні заклинання, Дотангела зробив ще кілька кроків назустріч вершикам.

Він окреслив мечем півколо, і земля перед ним зайнялася.

Так, це була Сонячна Засіка. Але бушувало в ній не те ласкаве, жовтогаряче полум'я, яким займається гніт масляного світильника.

І навіть не те малинове, яке народжувалося під кресалом наставника в дні суворого Егінового дитинства.

То було полум'я іншого кольору й іншої сутності. Іншої природи – напевно, тієї ж, що й природа сонячного променя. Язики його були жовто-блакитними, а іскри, що снопом знялися в небо, коли зайнялася трава по краях дороги й в ущелинах між гладким камінням, – смарагдовими.

Знахар із полегшенням зітхнув. Схоже, він не надто й вірив у те, що Дотанагелі вдасться виставити Сонячну Засіку.

Засіка підковою полум'я обійняла Дотанагелу, котрий стояв із мечем наголо.

Вогонь сягав Дотанагелі до щиколоток, шириною ж Сонячна Засіка була не менш як три лікті.

"Чому вона така широка? Чи недостатньо широка?" – міркував Егін, щоб чимось зайняти свій розум, який не бажав миритися з одним твердженням, що його досі вважав незаперечним: примар вже напевне не існує.

Але якщо Дотанагела і Знахар вірять у дієвість Сонячної Засіки і здатні побудувати її за допомогою Правдивої Хуммерової Говірки, отже, вони вірять і в примар.

– Ліг би ти, чи що? – роздратовано сказав Знахар, обернувшись до Егіна.

– Хоча, – додав він, складаючи руки замком із виставленими в небо вказівними пальцями, – здається, тепер уже все одно...

11

"Усе одно?" – гучною луною відбилосся в Егіновій свідомості, котра, як здавалося, перебувала у владі крижаного вітру.

Справді, найстрашніше було вже поряд. Тут. Наступило. Сталося. Виявило себе.

"О Шилоле", – напевне, сказав би Егін, якби його онімільий язик не присохнув до гортані.

Усі троє коней неквапом проходили тепер палаючою засікою. Цок-цок-цок – стукали їхні широчезні копита. Самі собою натягалися вуздечки.

Пучки рудої шерсті, що обгортали кінські бабки, зайнялися першими. Спалахнули й згоріли.

Потім зайнялася коротка руда шерсть на ногах. Запахло смаленим.

Але коні навіть вухами не повели. Не видали жодного звуку – не заіржали, не зафиркали. Вони розмірно просувалися вперед, неблаганно скорочуючи відстань, що розділяла їх і Дотанагелу. А отже, наближались до варанців.

Як не дивно, саме запах смаленої шерсті вивів Егіна з заціпеніння.

Він, як і раніше, стояв і дивився, намагаючись не зустрічатися поглядом із грубо намальованими охряно-жовтими кінськими зіницями.

Тепер йому було зрозуміло, чому останні варанські князі не висаджуються на Цинорі, щоб удосталь побрязкати зброєю.

– Ні, тільки не це, Хуммер вас роздери! – Знахар тримався за голову і був, схоже, близький до розпачу.

Зважаючи на все, план, на який покладали надію Шотор і Дотанагела, із тріском провалився. Сонячна Засіка не спрацювала. Але тепер Егін, який постарів за ці хвилини на рік, не сумнівався в тому, що Сонячна Засіка в принципі не могла спрацювати. І не тому, що Дотанагела чи Знахар щось нахомутали у Правдивій Хуммеровій Говірці. А тому, що супротивник був надто сильний.

– Їх троє, розумієш, троє, – ніби на підтвердження Егінових думок шепотів Шотор. Та тільки звертався він не до Егіна. Але до кого ж тоді?

О так, коні подолали засіку. Шерсть на їхній ногах зотліла, а шкіра, яка подекуди здулася, подекуди запузирилася брунатними й фіолетовими пухирями, відразу ж почала облазити й рватися.

Тепер у повітрі стояв запах смаженої конини. Але тварини, як і раніше, були спокійні.

Вони йшли нарочито повільно, хоча могли б подолати засіку за три секунди стрімкого бі-

гу. Коні не зупинялися. Голова до голови, круп до крупа вони рухалися до мети.

"Що ж, тепер Дотанагелі доведеться перерізати їм шийні артерії мечем", – подумалося Егінові.

Але тут сталося щось надзвичайне.

Пар-арценць Зводу Рівноваги Дотанагела повільно вклав свого сяючого нестерпною блакиттю меча в піхви.

Опустився на одне коліно.

Поклав праву руку на груди.

І схилив голову.

– Мир вашій землі! – сказав Дотанагела звичайною варанською мовою. Без усіякого Хуммера.

12

Коні зупинилися разом, немов підкоряючись нечутній команді.

Зупинилися в чотирьох кроках від Дотанагели, як і йшли – голова до голови, круп до крупа.

Сморід, що виходив від їхньої обпаленої шерсті й плоті, став майже нестерпний. Егін боровся з нудотою. Знахар, судячи з його позеленілого обличчя, теж.

Було дуже тихо. Смеги, чие далеке гелготання й улюлюкання на гребенях скель з якоїсь миті стало для Егіна просто ненав'язливим тлом подій, як рокіт морського прибою і крики птахів, замовкли.

Більше того, Егін із жахом відзначив, що рокоту прибою і криків птахів теж більше не чуто. Море й птахи, напевне, зникли зі Зміненого світу надприродних коней, із яким зараз стикнулися варанці.

У повислій тиші пролунали слова відповіді:

– Не мир і не війна тобі, людино Варану. Тобі питання.

Ні, коні мовчали. У цьому Егін не сумнівався. Вони виразно мовчали, хоча б уже тому, що крізь їхні щільно зціплені зуби виривалося ледь чути, і все ж таки цілком нормальне кінське похропування.

Говорив хтось інший. Говорив чоловік, судячи з голосу – літній. Чистою, але якоюсь омертвілою варанською мовою. Утім, питання, поставлене невидимим співрозмовником Дотанагела, було цілком осмисленим і живим.

– Хто ти, хто твої супутники й у чому ваші сподівання?

Жодних погроз, жодних "з'їм твою душу" чи "вип'ю твою зміїну кров". І від цього ставало лише моторошніше. Бо Дотанагела й не думав підводитися з колін. Бо Дотанагела з очевидним зусиллям змусив себе підвести погляд і відповів:

– Моє справжнє ім'я Дотанагела, я пар-арценць Опори Писань. У Варані я засуджений на смерть, це стосується і всіх моїх супутників. Усі вони – втікачі-офіцери Зводу Рівноваги й воїни з Окремого морського загону "Бла-

китний Лосось" Усі, крім однієї жінки на ім'я Авор, яка потрапила в наше товариство майже випадково. Наші сподівання...

Слова пар-арценця були перервані голосним дзенькотом: Звідкись – Егін не помітив звідки саме, але здавалося, що просто з повітря – під копита правому коню з дзенькотом просипалися кілька Внутрішніх Сокир.

Не впізнати їх було неможливо.

Деякі жетони були надірвані, немов їх кували не з чудової криці, а вирізували ножицями з паперу. Одна Сокира вразила Егіна особливо сильно: вона була зім'ята. І на цій безформній грудці металу виразним півколом надкусу позначалися сліди щелепи. За формою – звичайної людської щелепи.

– Звід Рівноваги...

Цей голос був іншим. Більш лиховісним і більш молодим.

Над викинутими Сокирами перекотився короткий смішок, і жартівник пояснив:

– Звід Рівноваги – добре. Бачу, вас багато. Це теж добре. Отже, у вас вистачить чаклунського заліза, щоб знову наситити мій спустілий сарнод трофеями.

Перш ніж Егін устиг зрозуміти сенс цих слів, Внутрішні Сокири були закручені невидимим вихром, підкинуті вгору й зникли в тій же порожнечі, з якої щойно з'явилися.

– Фараху, говорю я! – докірливо прикрикнув перший голос і прихильно сказав:

– Далі, Дотанагело, пар-арценцю Опори Писань. Далі, доки твої очі не перетворяться на золотаву слюду.

Егін відчував, що від Дотанагелених слів зараз залежить дуже багато. Можливо, їхні життя. Можливо – щось більше, і про це "більше" Егінові було навіть страшно подумати.

Дотанагела говорив далі. Він говорив, схоже, правду, і тільки правду. Він говорив навіть те, про що Егін ані чутки не чував ні за капітанським столом на "Свічаді Вогню", ні від Іланафа, ні від Самеллана.

Усе перекручено у Варані. Чисте, як Зіниця Зергведа, вчення Інна окс Лагіна перекручено вкрай. Звід Рівноваги після Тридцятиденної війни неухильно перетворюється в дивовижний налив на лику Кола Земель. Замість боротьби з магією сильні Зводу самі стають магами й у їхніх руках накопичується могутність, яка, можливо, була невідома й Зоренародженим.

Замість Рівноваги Звід от-от принесе Варану й усьому світу страшні Зміни. Йому, Дотанагелі, було більше несила безмовно очікувати на цю фатальну годину. Коли йому стало відомо, що десь у надрах Зводу зачаїлася сутність, чия зла воля, усунувши останні перешкоди, готова прийняти на себе безроздільну владу над Зводом і відтак над усім світом, він, Дотанагела, вступив у таємні відносини й

із харренським сотинальмом, і з фальмськими баронами.

І так далі і таке інше...

– Тому наша війна – це ваша війна, – доволі несподівано підсумував Дотанагела. – Я смиренно прошу вас, Стражі Хоц-Дзанга, не чинити зла ні мені, ні моїм супутникам і сприяти нам у досягненні Тардера чи хоча б Фальма. Дайте нам будь-яку сорокавеслову посудину, і ви не побачите нас більше. Але варто вам тільки зажадати того в майбутньому – і в нашій особі ви завжди знайдете вірних союзників.

– Ти говориш, що ти варанець і ворог Варану. І я бачу, що ти не брешеш. Але скажи, Дотанагело, чому ти віриш мешканцям півночі? Чому ти стоїш на їхній правді? Ви прийдете в Тардер і віддасте мешканцям півночі всю свою силу. Ви створите новий Звід? Це буде добре? Поясни мені це.

– Мешканці півночі, можливо, нічим не кращі за варанців, – Дотанагела говорив повільно й Егін відчував, що він зараз зважає кожне слово. – Вони – мешканці півночі і варанці – люди, а всім людям однаковою мірою властиві жадібність і любов, прагнення влади і милосердя. Відповідаючи на твої запитання, скажу: так, на Півночі ми створимо новий Звід на чистих укладеннях Інна окс Лагіна. Так, це буде добре, бо тільки так у людей з'явиться можливість вилікуватися від тієї

жахливої хвороби, що вразила самий осередок Рівноваги. І головне, ми знищимо чоловіка, який нині носить свою злу волю десь під куполом Зводу. Він має померти, навіть якщо заради цього доведеться повторити Тридцятиденну війну. І якщо виникне така необхідність, я сам готовий очолити нову Армаду Тисячі Вітрил, щоб зруйнувати варанський Звід Рівноваги вщент.

– Ти кажеш правду, якої не знаєш сам. Ти кажеш "зла воля", але ти сам не розумієш, хто носить її в складках свого плаща. Як ти сподіваєшся впізнати лице свого ворога? Чи ти, колишня друга людина у Зводі, уже зараз готовий винищити всіх людей Зводу поголовно, сподіваючись на те, що одним із них виявиться ворог?

Дотанагела, як здалося Егінові, уже цілком опанував себе і був готовий до такого запитання.

Він відповів швидко – так рах-саван, який проходить іспити на звання арума, завжди з легкістю може проказати відповідь на традиційне перше запитання: "Що є Князь і що є Істина в серці арума?"

– Я довго служив у Зводі Рівноваги, і мені відтепер дано знати багато чого. Я бачив багато Писань, і знаю, що на Півночі мені пощастить знайти Убивцю відображених. Він створений для того, щоб розшукувати й убивати носіїв відображених душ. Той, кого розшукає

і вразить Убивця відображених, і буде тим, хто носить злу волю в складках свого плаща. Утім, я і без цього майже не сумніваюся, що людина, яку має бути вбито, – Лагха Коалара, гнор Зводу Рівноваги.

– Отже, якщо очистити крицю твоїх слів від іржі красномовства, ти пропонуєш торг: ваші життя проти життів найзатятіших негідників зі Зводу Рівноваги. Твоє життя проти життя гнора. Так, Дотанাগело?

– Так.

Примара занурилася в безмовні міркування.

І тоді Егін відчув те, що лише пізніше зміг для себе назвати допитливою крицею. Чийсь неймовірно пильний "погляд" укрався в його череп, пройшовся по серцю, торкнувся душі. Погляд був майже фізично відчутний! Потім інший "погляд" зробив те саме.

Егін почувався цілковито беззахисним перед "допитливою крицею". "Допитлива криця" сповзла по його стегнах, по його голітках і пішла геть, у землю.

За Егіновою спиною роздався стишений жіночий зойк. Схоже, "допитлива криця" залізла під спідницю до Вербеліни.

13

Людина зникає до всього. Швидше чи повільніше, але до всього.

Егін майже вже встиг змиритися з думкою, що безтілесне повітря над сідлами неопали-

мих коней цілком здатне вирікати не позбавлені глузду сентенції і викликати гордого пар-арценця на смиренну відвертість.

Егінові вже почало здаватися, що між невидимими сутностями і Дотанагелою відбувалася майже дружня розмова про долі Зводу Рівноваги, Варану й Кола Земель, ніби між офіцерами на дружній вечірці.

Коли "допитлива криця" пішла, Егін дозволив собі розслабитися і приготувався до того, що по велінню примар смеги нагодують усіх ситним обідом і, виділивши їм пару-трійку своїх посудин, відпустять з миром у Харренський Союз. Егін звик до свого страху. Тому коли примара винесла свій вирок, він не відразу усвідомив колючу правду її слів.

– Добре, Дотанагело. Ми перевірили всіх вас і ми приймаємо твою пропозицію. Ти і твої люди отримаєте життя, волю і судно, на якому зможете досягти хоч Тардера, хоч Фальма, хоч Безодні Краю Світу – нам це байдуже. Але для того, щоб тобі й декому з твоїх людей було небайдуже місце вашого прибуття і життя Лагхи Коалари, ми залишаємо собі трьох. Їхні імена – Авор, Вербеліна іс Аран, Егін. Ці троє залишаться з нами доки ти не принесеш у Хоц-Дзанг голову вбитого Убивцею відображених, доки ти не зміниш Звід Рівноваги відповідно до твоїх поглядів, доки Варан не припинить накладати замовляння на крицю проти Цинору. Так сказали ми, Промовці Хоц-Дзанга, і нашим словам бути.

На превеликий Егінів жах під копита примарним коням з порожнечі просипалися уривки жовтуватого паперу. Схоже, у Хоц-Дзангу були не в ходу вогненні печатки на повітрі й таврування кам'яних скрижалей. Навпаки, примари ніби розірвали якусь стародавню грамоту і тим затвердили своє нове рішення.

Егін отетеріло перевів погляд на Дотанагелу, очікуючи рішення пар-арценця.

– Я... – Дотанагела кашлянув, немов школяр перед суворим поглядом вимогливого наставника, і говорив далі вже більш зміцнілим голосом. – Я хотів би знати, яка необхідність існує для вас в утриманні трьох жалюгідних смертних, які не пов'язані з нами нічим, окрім варанської мови?

"Щось пар-арценць каламутить воду", – подумав Егін. Надто кострубато і багатослівно висловився Дотанагела, надто повільно він говорив, надто виразно скосив під кінець очі на Знахаря.

– Відповідь буде, хоча її могло б і не бути, бо ти став на хибкі підмостки брехні, пар-арценцю. Троє жалюгідних смертних, котрих просимо ми, пов'язані з вами багато чим. Я бачу, що діва на ім'я Вербеліна – єдиний світоч у твоїй випаленій, темній душі, пар-арценцю. Доки вона в наших руках, ти будеш нашим щирим другом. Більшим другом, аніж молодий рах-саван Дотанагела, який рвав серця нашим одноплемінникам у підвалах Урталар-

гіса. Більшим другом, аніж досвідчений арум Дотанагела, котрий п'ять років поклав на пошуки ключа до Танцю Садівника і знайшов би його, коли б попередній гнор Зводу не був настільки ласий до чужих заслуг і відкриттів. Висока ціна красуні Вербеліни. Ціна Авор і Егіна нижча і вища водночас. Промовці Хоц-Дзанга мають потребу в їжі, пар-арценць. Ми вкусимо від їхньої плоті так, як вкушають один одного чоловіки й жінки Аюту.

"Чоловіки... жінки... о жах! Вони – чоловіки. Але ж я теж чоловік!!!" – подумки заволав Егін і не зміг утриматися:

– Клянуся Шилолом, милостиві гіазири... – почав Егін, відчуваючи себе так, ніби на ньому зараз зосередилися погляди всієї світобудови, – ...але я затрудняюся розуміти, як ви збираєтеся вкушати мене?

Егін не встиг закінчити свою просту думку, а порожнеча над лівим конем уже розливалася заразливим жіночим сміхом.

Час настав. Знахар якось незвично, зніяковіло кашлянув – точнісінько так само, як до цього Дотанагела, – і тоді пар-арценць нарешті підвівся з колін. Його лице посірішало, як сама життєдайна земля. У його губах не залишилося ані кровинки.

– Я відмовляюся визнати ваші умови прийнятними, – тихо сказав Дотанагела і раніше, значно раніше, ніж Егін устиг що-небудь зрозуміти...

14

...Раніше, значно раніше, ніж Егін устиг що-небудь зрозуміти, у руках Дотанагели блиснув сліпучо-блакитною блискавкою клинок, незбагненним чином розшаровуючись у величезне віяло, що розкрилося перед оглушливим іржанням коней.

Знахар уже підкотився своїм немислимим підкатом під черево центральному чотириногому монстру, і кам'яний ніж, зайшовшись у серії блискавичних ударів, шукав зустрічі з плоттю тварини – чим би ця плоть не була насправді – і ніяк не міг знайти беззахисне черево. І отоді Егін вирішив за краще впасти і закрити голову руками.

– Хуммер-ларв тегед-дарх! – проричав Дотанагела так, що, коли б о тій порі були зірки на небі, вони б усі без винятку посипалися йому на голову.

Дотанагелі відповів регіт, і молодіший голос, котрий нещодавно просторікував про любов до Внутрішніх Сокир, задерикувато прокричав:

– Не волай до того, чого не маєш, пар-арценцю! Пазур Хуммера, що колись жив у піхвах Шета окс Лагіна, винищувача смегів, мертвий уже шістсот років, мертвий, як і його дволикий господар!

Далі Егін не розчув, бо темні слова примари потонули в кінському реготі – саме реготі, Егін не зміг дібрати кращого слова.

Потім щось продзвеніло надтріснутим сумним дзенькотом, хтось запекло скрикнув від нестерпного болю, і Егінові на вуха навалилася цілковита, повстяна тиша. Відірватися від землі йому вже не вистачало духу.

"Життедайна мати, прийми мене, сховай мене, увесь світ нехай розсиплеться на порох – але вже без мене..."

15

Чиясь владна рука схопила його за комір і ривком підняла на ноги.

На превеликий Егінів подив це був Дотанагела, а аж ніяк не безтілесний і кровожерливий Промовець Хоц-Дзанга.

Змінилося, здавалося б, зовсім небагато.

Знахар, наче нічого не сталося, сидів навпочіпки, схрестивши ноги, і досадливо покусывав нижню губу.

Під оком у нього красувався величезний си-нець, а з губи сочилася кров.

Коні примар стояли приблизно там само, де й раніше. З тією лише різницею, що поруч із ними, цілком однаково похнюпившись, як дві сестри-однолітки перед сватами від грютського вельможі, нудьгували Вербеліна й Авор.

Десь за спиною цідив крізь зуби прокльони Самеллан. Ліва рука Дотанагели абсолютно безживно звисала вздовж тіла. Кисть пар-арценця була синьою, немов залитою горезвісною Блакиттю Алустралу.

– Егіне, умови Промовців Хоц-Дзанга прийнято. Як старший за званням і за посадою прошу тебе приєднатися до Вербеліни й Авор, – голос Дотанегели звучав мляво й глухо, як повільна капіж у катівні.

– В ім'я Князя й Істини? – криво посміхнувся Егін.

– В ім'я життя, недоумок, – процідив через плече Знахар – як звичайно, сама люб'язність.

Егін непевно озирнувся, сподіваючись знайти підтримку хоча б у Самеллана.

Перед щільною групою переляканих "лососів", що знехтували відкинуту далі від гріха зброю, сидів навпочіпки Самеллан. А перед ним лежало тіло Ельга, палубного обчислювача. Голова в тіла була відсутня.

Схоже, Промовці Хоц-Дзанга відшукали більше ніж переконливі доводи в суперечці з непокірливим пар-арценцем. І, як завжди, основна вага доводів припала на найбільш безвинного. Так завжди: князі б'ються – шкіра тріщить на барабанах.

Тієї миті Егін не згадував про бойові подвиги "Свічада Вогню" біля цинорського узбережжя. І про сотні смегів, спалених заживо "Аютовими блискавками", які були спрямовані на ціль завдяки вірним розрахункам Ельга.

А навіть якби й згадав, то списав би всю провину на Самеллана. Тоді Егін не знав,

ОФІЦЕР МАГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

що, коли б варанцям і Промовцям довелося побитися по-справжньому, Самеллан був би єдиним, кому призначено було знайти порятунк.

Кінець першої книги

Літературно-художнє видання

Олександр Зорич

**ОФІЦЕР
МАГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

Відповідальна за випуск *Н. Кудриницька*
Верстка *К. Павлюков*

Підписано до друку 25.03.2004.

Формат 70х90/32.

Умовн. друк. арк.10,53. Обл. вид. арк. 8,15.

Гарнітура SchoolBook. Друк офсетний.

Наклад 2 000 прим.

Зам. № 1496

Надруковано у ТОВ “Фактор-Друк”,
вул. Саратівська, 51.

Тел. (0572) 175-185, 175-356.

ТОВ “Джерела М”, 04071, м. Київ, а/с 110.

Телефон для оптових покупок: (044) 467-50-24

**ЗЕЛЕНИЙ
• ПЕС •**

Вперше в Україні
щомісячний
літературно-художній
журнал
«Реальность фантастики»

Передплатний індекс 08219

ISBN 966-7831-61-2

9 780607 831615

e-mail: irakly@rf.com.ua